nedeljski

Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo Cena 90 lir

Leto XXIX. Št. 65 (8467)

TRST, nedelja, 18. marca 1973

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

Srečanje na Jadranu

Zunanja ministra Jugoslavije in Italije, Minić in Medici, se bosta jutri sestala v Dubrovniku. Kot se sliši, bo sestanek trajal dva dni, na njem ne bo svečanih banketov in turističnih ogledov, temveč, kot uradno napovedujejo, izključno delovna razprava o najpomembnejših mednarodnih in dvostranskih političnih vprašanjih. Dnevni red razgovor uradno še ni znan, dokaj očitno pa je, da gre predvsem za vprašanja miru in sodelovanja v Evropi ter, kot logična posledica, za odstranjevanje odprtih vprašanj, ki še obstajajo med Italijo in Jugoslavijo.

Proces pomiritve v svetu in še zlasti v Evropi je dosegel pomembno stopnjo. Končala se je vietnamska vojna, uredili so se odnosi med obema Nemčijama, s tem pa tudi prehajamo v razdobje novega sodelovanja v osrčju Evrope ter do odpiranja novih možnosti, saj se že govori o zmanjšanju obsega oboroţitve in celo o ustvarjanju razoroženih področij. Obstajajo pa še vedno tudi žarišča napetosti in možnih konfliktnih situacij. Med taka žarišča sodi tudi Sredozemlje, kjer stvari niso urejene, kjer sta dve državi celo v neposrednem vojnem spopadu in kjer obstajajo nekateri režimi, ki so daleč od demokratičnosti.

S tem pa že prehajamo do splošne tematike, ki jo lahko označimo kot dnevni red razgovorov skorajšnje evropske konference o varnosti in o sodelovanju, to je na odnose med obema jadranskima sosedoma, Jugoslavijo in Italijo. Tako Italija kot država, ki je vključena v NATO in članica zahodnega bloka, ki pa teži k odprti zunanji politični usmeritvi, kot tudi Jugoslavija, ki je nevezana država in katere obstoj je živa priča odpora proti blokovski politiki, sta življenjsko zainteresirani na sodelovanju pri utrjevanju miru v tem delu Evrope in na Sredozemlju. Italija in Jugoslavija težita k ustvarjanju dobrih sosedskih odnosov z vsemi in tudi s sosedi, ki so geografsko nekoliko dlje. Mir je daleč in je blizu. Zato pa je tudi povsem logično, da je prišel čas, da obe državi dokončno odstranita vse razloge za možne nesporazume v medsebojnih odnosih in med drugim tudi vprašanje meje, to je vprašanje, ki v sedanji fazi omogoča skrajno reakcionarnim in desničarskim krogom sejanje razdora in nevarne iredentistične nestrpnosti.

Evropska konferenca o varnosti sloni na preprosti predpostavki, da gre za sestanek držav, ki med seboj nimajo nerešenih vprašanj, predvsem pa, ki so uredile morebitne ozemeljske spore. To je uspelo nemškemu kanclerju Brandtu, ko je vendar šlo za milijone ljudi in za ogromne ozemeljske površine. To pa mora prav gotovo uspeti tudi državama, ki se ne soočata s tako težkimi vprašanji, da jih ne bi bilo mogoče z dobro voljo dokončno razrešiti in s tem odstraniti možnosti bodočih zapletov, sporov in občasnih napetosti na ravni državnih in drugačnih odnosov.

Odprta meja, dobri sosedski odnosi, pretakanje prebivalstva, gospodarskih, kulturnih in duhovnih dobrin je že stvarnost, ki je vtisnila globoko zavest v prebivalstvu. Ta stvarnost je dobila tudi svoj politični odraz, saj v Trstu politiko odpiranja zavračajo samo še fašisti in vedno bolj osamljeni krogi politično desničarsko usmerjenih starejših pripadnikov večinske stranke, ki se še vedno napajajo z norim in absurdnim iredentizmom. Nesporno pa je Trst in celotno področje dežele Furlanije-Julijske krajine za odprtost in za sodelovanje.

Slovenci v Italiji smo vedno ugotavljali in ugotavljamo, da smo pri reševanju spornih točk, pri odstranjevanju poslednjih možnih vzrokov napetosti predvsem dvakrat zainteresirani: prvič kot državljani, ki si želimo mir in sodelovanje, ker vidimo samo v ozračju miru možnost splošnega in zato tudi našega vsestranskega gospodarskega, socialnega in kulturnega razvoja; drugič in še posebej kot narodnostna skupnost, ki ima specifične potrebe svojega obstoja in razvoja na celotnem področju, kjer živimo Slovenci v Italiji. Zavedamo se in izkušnje nas učijo, da ustvarjajo dobri sosedski odnosi ugodne pogoje tudi za reševanje naših specifičnih vprašanj in potreb in da je istočasno rešitev naših specifičnih vprašanj in potreb tudi predpogoj za trajno in resnično plodno sodelovanje med obema državama.

Zaradi vsega tega gledamo na srečanje zunanjih ministrov prijateljskih držav s posebno pozornostjo v prepričanju, da bo moralo pomeniti korak naprej k utrjevanju miru v Evropi, nadaljnjo utrditev sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo in v tem okviru tudi korak naprej pri reševanju specifičnih vprašanj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

Vprašanja slovenske manjšine so bila prisotna pri podobnem srečanju februarja 1971 v Benetkah, kjer sta takratna zunanja ministra Moro in Tepavac ustvarila pogoje za obisk na najvišji državniški ravni med Titom in Saragatom. Tudi tokrat morajo biti vprašanja slovenske narodnostne skupnosti prisotna in še bolj v ospredju, kot so bila takrat. Slovenci v Italiji pričakujemo, da bo to dobilo svoje potrdilo v uradnih dokumentih o srečanju in, kar je še važnejše, v politični akciji pri stvarnem reševanju naših specifičnih potreb na zakonodajni, vladni in drugih ravneh.

* * *

PO PARIŠKEM SREČANJU O DENARNI KRIZI

IZOLACIJA ITALIJE V EVROPI POSLEDICA SREDINSKE POLITIKE

PSI in levica KD menita, da je vlada škodila interesom Italije - Nespreten poskus Pretija (PSDI), da bi krivdo za krizo lire zvrnil na sindikate - Berlinguerjev intervju

RIM, 17. — «Pariška konferenca o monetarnih problemih je bila zelo konstruktivna», meni ameriški zakladni minister George Schulz, ki se je na povratku iz Moskve srečal v Bruslju s predsednikom evropske skupnosti Ortolijem in belgijskim finančnim ministrom.

Očitno pa niso vsi enakega mnenja. Res je, da v Evropi mnogo govore o tem, da so se Američani končno obvezali, da bodo branili svojo valuto, je pa prav tako res, da je prišlo med evropskimi državami do drugačnega zadržanja in neenotnosti. Še posebej velja ta za Veliko Britanijo in Italijo, ki sta odločili, da bosta njuni valuti samostojno nihali do dolarja, pri tem pa ne bosta upoštevali potrebe po usklajevanju z ostalimi evropskimi državami.

Prav ta «izolacija» Italije glede na ostale evropske partnerje je ustvarila nemalo pomislekov in kritik v ostalih evropskih državah (predvsem v ZR Nemčiji). Pravi plaz kritik pa se je na stališča Andreottijeve vlade in še posebej njenega zakladnega ministra liberalca Malagodija vsul v Rimu, kjer marsikateri politik sodi, da je zadržanje italijanske vlade udarec v hrbet evropski enotnosti in usluga ZDA. Zanimive so izjave, ki jih je takoj ob svojem povratku v Italijo dal Malagodi, ko je dejal, da ni važno, kakšen odnos ima Italija do evropskih gospodarstev, temveč je bistvenega pomena — po njegovem — «stik preko oceana».

Za socialistično glasilo je sen. Pieraccini napisal komentar, v katerem ugotavlja, da je sklep o «izolaciji» Italije v tem trenutku zelo nevaren. Dolgotrajno nihanje lire do dolarja lahko pomeni samo nevarnost še hujše devalvacije in gospodarske osamljenosti v odnosih do drugih evropskih gospodarstev. Pieraccini je nato ostro kritiziral poskuse nekaterih zagovornikov Andreottijeve centristične vlade, ki skušajo dokazati, da je bil italijanski sklep «neizogiben» in da je treba iskati vzroke za šibkost italijanskega gospodarstva v živahnem sindikalnem življenju ter «krivdah levosredinskega desetletja».

V bistvu je Pieraccini na ta način odgovoril socialdemokratu Pretiju, ki je sicer «obžaloval» izolacijo Italije v odnosu do drugih evropskih partnerjev, je pa takoj zvrnil krivdo na levosredinsko koalicijo, češ da je pripravila teren za sindikalne spopade in — kot posledico — za gospodarsko krizo na vseh področjih.

Povsem razumljivo je, da italijanski politiki ocenjujejo monetarno krizo v luči italijanskega notranjega in gospodarskega položaja. Šibkost lire je namreč tudi odraz gospodarske šibkosti Italije, vendar so zaključki, do katerih prihajajo voditelji levice KD povsem različni. Po mnenju Granellija in De Mite, ki predstavljajo strujo levih bazistov, je treba pomisliti na čimprejsnjo obnovo sodelovanja s socialisti, da se izvedejo reforme in ustali gospodarstvo. Tega centristična vlada z liberalci ne more narediti, je mnenje demokrščanske levice.

V odgovor na to reagirajo liberalci histerično in obtožujejo svoje nasprotnike, da so se polastili evropske enotnosti zgolj iz strumentalističnih razlogov.

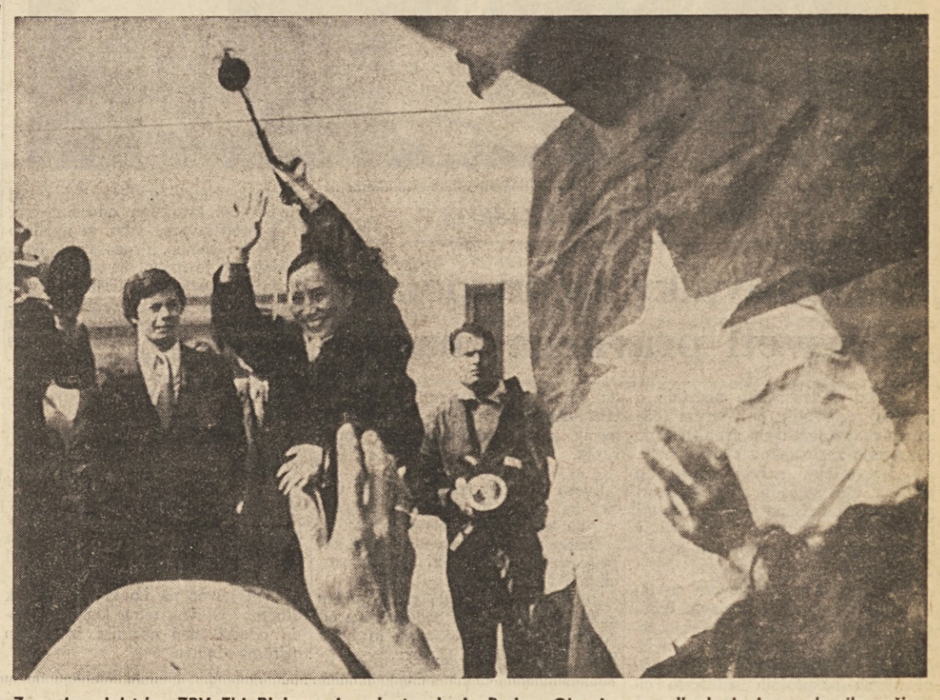
Demokristjan De Mita je verjetno v svoji analizi šel najdlje, ko je ugotovil, da bo italijansko gospodarstvo ustaljeno šele tedaj, ko bo vlada znala poiskati realistično sodelovanje z delavskim razredom in srednjimi sloji prebivalstva. Dosedanja politika pa vodi k inflaciji, višanju cen, nediskriminiranim «darilom» veleindustrijcem in podobno.

V rimskem političnem življenju ima brez dvoma velik odmev zasedanje struje «Iniziativa popolare», ki jo vodita notranji minister Rumor in Flaminio Piccoli. V svojem govoru je Rumor bil mnenja, da je treba iskati sodelovanje s socialisti na osnovi avtokritične ocene dosedanjih izkušenj. Izrekel se je za reforme, za antifašizem in nasprotovanje levemu ekstremizmu, za «konstruktivno zavračanje» stališč KPI.

Kar zadevo važnejše politične dogodke velja poudariti razgovor, ki ga je dal za partijsko glasilo «Unità» sekretar KPI Enrico Berlinguer. Izrekel se je za močno in enotno pobudo evropskega delavskega razreda za spremembo EGS v demokratičnem smislu in v tem okviru za sodelovanje komunističnih partij z drugimi levičarskimi silami. Berlinguer je nato kritiziral komentar moskovske «Pravde», ki njegov obisk v SZ ocenjuje v luči mednarodne konference komunističnih in delavskih partij. Kot znano se je KPI te konference udeležila s polemičnimi stališči in ni podpisala zadevnih dokumentov.

Sestanek na vrhu med VB, Francijo in ZRN?

BONN, 17. — Kot poroča ugledni «Frankfurter Allgemeine Zeitung» se bodo predsedniki vlad Velike Britanije, Francije in Zahodne Nemčije kmalu sestali na konferenci, na kateri naj bi govorili o odnosih med Evropo in Združenimi državami Amerike. Datuma še niso sporočili, konferenca pa naj bi bila v Parizu.

Zunanja ministrica ZRV Thi Binhova je odpotovala iz Pariza. Ob njenem odhodu jo je pozdravila večja skupina Vietnamcev, ki živijo v francoski prestolnici

SKUPŠČINA DELEGATOV V FIRENCAH

Kovinarji ne bodo odnehali do podpisa ostalih pogodb

Minister Coppo sklical za prihodnji teden sestanke s «Finmeccanico» in CONFAPI

FIRENCE, 17. — V nedeljo popoldne se bo v toskanskem glavnem mestu zaključila skupščina tovarniških delegatov kovinarske zveze, ki slavi pomembno zmago s sklepom sporazuma o novi delovni pogodbi za uslužbence javnega kovinarskega sektorja.

Že od samega začetka so delegati in sindikalisti, ki bodo danes izglasovali programski dokument, ugotovili, da se boj vseh kovinarjev nikakor ni zaključil. Razbita je bila fronta delodajalcev, ostaja pa odprto vprašanje pogodbe s «Finmeccanico» in CONFAPI (velike in male zasebne industrije). Zato ne bo nihče demobiliziral: boj kovinarjev ostane enoten, podprle ga bodo tudi ostale kategorije. V tem smislu je pomembna prisotnost v Firencah, vsedržavnih tajnikov federacije CGIL (Lama), CISL (Storti) in UIL (Vanni).

Delegati, ki so posegli v razpravo po uvodnem poročilu Pierra Carnitija in predsednika kovinarske zveze FLM Mattine, so med drugim poudarili, da ostaja odprt boj za preklic disciplinskih in drugih kazenskih ukrepov, ki so se jih poslužili delodajalci tako rekoč do zadnjega. V nekaterih primerih so javna podjetja suspendirala ali odpustila celotne delavske svete.

V zvezi z obnavljanjem delovnih pogodb za kovinarje zasebnih podjetij, ki ostaja odprto, je minister za delo sen. Coppo sporočil, da je sklical sindikate in predstavnike «Finmeccanice» za prihodnji petek (23. marca), predstavnike malih industrijcev pa v torek, 27. marca. Vabilo je poslal tudi sindikatom.

Fašisti izolirani včeraj v Milanu

MILAN, 17. — San Babila in bližnje ulice so sinoči preplavili antifašisti, delavci in študentje. To so znani «črni otoki», kjer milanski fašisti tako rekoč nemoteno paradirajo, napadajo vsakogar, ki jim pride pod roko in so vsak dan v ospredju milanske črne kronike.

Trumoma so na trge prihajali študentje, delavci, ženske, podpisovali peticije, ki so jih zbirali pri mizicah ogrnjenih z italijansko trobojnico. Preko zvočnikov se je ves dan razlegala partizanska pesem. San Babilo so stražili bivši partizani.

Lahko torej zapišemo, da je včeraj v Milanu bil fašizem popolnoma izoliran. Žal pa je prišlo v večernih urah do incidenta, ko je skupina fašističnih pretepačev napadla nekaj mladincev, ki so se vračali z manifestacije. V pretepu, ki je napadu sledil, jo je skupil 17-letni dijak, simpatizer desnice. Dobil je močne udarce po glavi, da so ga morali sprejeti s pridržano prognozo v bolnišnico

SIHANUKOV ZET ODVRGEL DVE BOMBI NA REZIDENCO KAMBOŠKEGA DIKTATORJA

Lon Nol proglasil obsedno stanje v Kambodži po letalskem napadu na predsedniško palačo

Ena od obeh bomb zadela skladišče razstreliva, kar je povzročilo 20 smrtnih žrtev - Neznanci napadli z ročnimi bombami množico na protivladni manifestaciji

PHNOM PENH, 17. — Lovski bombnik, ki ga je pilotiral zet princa Sihanuka, je danes odvrgel dve bombi na palačo, v kateri biva kamboški diktator Lon Nol, pri čemer je zgubilo življenje, po uradnih podatkih iz kamboškega glavnega mesta, 20 oseb, 35 pa jih je bilo ranjenih.

Zaradi današnjega napada je Lon Nol proglasil v vsej državi obsedno stanje, s čimer je ukinil obstoječo ustavo. Lon Nol je v svoji izjavi dejal, da je bil namen atentata napad na njegovo osebo, kar pa pilotu ni uspelo.

Kako se je Sihanukov zet So Potra lahko polastil letala, ki je pripadalo vladnemu letalstvu za sedaj, še ni popolnoma pojasnjeno. So Potra je bil nekoč letalski kapetan in je verjetno imel pri sebi svojo uniformo, s katero se je predstavil na letališču in se odpeljal z letalom vrste T-28, ameriške izdelave. Letalo je krožilo nekaj časa nad kamboškim glavnim mestom, nakar je napadlo predsedniško palačo. Kaže, da je ena od obeh 120-kilskih bomb zadela skladišče razstreliva, ki je bilo v neposredni bližini palače. Še prej je So Potra spustil bombo na eno glavnih phnompenških ulic. Napad je povzročil paniko med prebivalstvom in kaže tudi med samimi vladnimi vojaki, ki so stražili palačo. Protiletalska služba je stopila v akcijo z dokajšnjo zamudo, prav tako so pozno vzletela druga letala T-28, ki so se podala na zasledovanje. Z dokajšnjo prednostjo, ki si jo je priboril z nenadnim napadom, je So Potra uspel pristati v nekem nasadu gumijevca na osvobojenem ozemlju v neposredni bližini Phnom Penha.

Današnji napad dokazuje še enkrat, kako nestalen in nevaren je položaj kamboškega diktatorja Lon Nola, ki je le za las ušel smrti. Večji del države je trdno v rokah osvobodilnih enot, ki nadzorujejo tudi nekatere mestne četrti v samem Phnom Penhu. Raketni napadi na sedež parlamenta in na druge vladne objekte so na dnevnem redu, vlada jih ne more preprečiti niti z ameriško pomočjo. Kambodža je se edina država na azijskem jugovzhodu, v kateri ni stopilo v veljavo premirje: ameriška letala opravljajo vsakodnevne napade na osvobojeno ozemlje in partizanske enote.

Zjutraj so neznanci vrgli nekaj ročnih bomb med množico ljudi, ki se je zbrala na pedagoški fakulteti, da bi protestirala proti vojaški diktaturi predsednika Lon Nola. Baje je prišlo do atentata, ko so prisotni zahtevali od nekaterih policajev in vojakov, ki so bili prisotni na manifestaciji, naj odidejo. Lon Nolovim provokatorjem je že trda predla, ko je prišlo do eksplozij, ki so ubile dve osebi. Med preplahom, ki je nastal po atentatu, je policajem in vojakom uspelo zbežati.

Z uvedbo obsednega stanja je Lon Nol ukinil svobodo tiska in izražanja ter združevanja in nedotakljivosti zasebnega stanovanja.

General Tran Van Tra, šef delegacije ZRV v štiristranski vojaški komisiji je ponovil trdno odločenost svoje vlade, da do pičice spoštuje določila pariškega mirovnega sporazuma, ki pa ga saigonska vlada, s podporo Američanov, neprestano krši. Gen. Van Tra je demantiral vesti, po katerih naj bi Severni Vietnam pošiljal orožje in ljudi po Hošiminhovi stezi v Južni Vietnam, ponovil pa je obtožbe ZDA, da zalagajo južnovietnamsko lutkovno vlado predsednika Van Thieuja z orožjem, ki prihaja iz Japonske, kar je v kričečem nasprotju z določili pariškega sporazuma o premirju. Van Tra je tudi poudaril, da ZRV priznava obstoj v Južnem Vietnamu tretje politične sile, nevtralistov, ki so popolnoma neodvisni od obeh drugih političnih sil. Uveljavitev tretje politične sile pa je odvisna od spoštovanja čl. 16 mirovnega sporazuma, ki govori o demokratičnih svoboščinah v Južnem Vietnamu in ki ga Thieujeva vlada dosledno ovira.

V ZDA objavlja časopis «New York Times» vest, po kateri naj bi se Severni Vietnam pripravljal, da napade Južnega. To naj bi izhajalo iz dokumenta, ki so ga baje odkrile ameriške obveščevalne agencije. S tem v zvezi poudarja dnevnik, da so severni Vietnamci oborožili svoje čete na Jugu z najsodobnejšim orožjem, takim, ki ga do sedaj ni bilo videti na področju. Med drugim naj bi imeli severni Vietnamci na razpolago tudi moderne raketne izstrelke, s katerimi lahko ravna po en sam mož. Ne moremo se izogniti občutku, da ZDA ponovno pripravljajo javno mnenje na morebitni poseg v Vietnamu, še zlasti spričo zadnjih groženj predsednika Nixona v zvezi z domnevno zamudo, s katero Hanoi osvobaja ameriške vojne ujetnike.

SANA, 17. — Vrhovni poveljnik severnojemenske vojske je danes demantiral glasove, po katerih naj bi Izraelci zasedli nekatere otoke velikega strateškega pomena v Rdečem morju. O tem je pred časom poročala ameriška revija Time.

DANES

Sklep italijanske vlade, da se ne pridruži drugim evropskim partnerjem pri skupnem nihanju do dolarja, kar predstavlja gospodarsko izolacijo Italije do Evrope, je sprožil val kritik iz vrst PSI in levice KD. Oboji poudarjajo, da so ti sklepi in poskus, da bi zavrnili krivdo za «krizo lire» na sindikate, še en argument več za zrušenje centrizma in obnovitev sodelovanja s socialisti.

V Firencah so kovinarji soglasni, da je sporazum o pogodbi državnega sektorja razbil delodajalsko fronto. Ne bodo pa odnehali, dokler ne bosta sklenjena sporazuma tudi za zasebne kovinarske obrate. Minister Coppo je sprti strani sklical za prihodnji teden.

Kamboški diktator Lon Nol je proglasil v vsej državi obsedno stanje zaradi letalskega napada na predsedniško palačo, pri katerem je bilo ubitih 20 oseb. Protiletalske baterije in vladno letalstvo so stopili v akcijo z dokajšnjo zamudo, tako da je pilotu, ki je zet princa Sihanuka, uspelo pristati na osvobojenem ozemlju. Zjutraj so neznanci odvrgli nekaj ročnih bomb na množico, ki se je udeležila protivladne demonstracije.

Zasedanje varnostnega sveta OZN so prekinili do ponedeljka, ko bodo spregovorili predstavniki velesil. Medtem pripravljata Panama in Peru resolucijo, ki jo podpirajo neuvrščene države proti ameriškemu imperializmu v Latinski Ameriki. ZDA so že napovedale svoj veto, če bi bila resolucija preostra.

Milanski sodniki so dejansko postavili na laž «alibi» založnika Venture, ki je skupaj s Fredo obtožen milanskega pokola. Istočasno pa je padovanski sodnik dr. Fais začel kazenski postopek proti skupini fašistov, ki so organizirale «Solidarnostni odbor s Fredo» in izvedli atentat na sinagogo v Padovi.

Nadaljujejo se nastopi Kraševcev za prekinitev razprave o zakonskem osnutku za kraške rezervate. Danes bo na Opčinah protestno zborovanje. Včeraj pa je njihovo odposlanstvo sprejel za kratek čas tržaški župan inž. Spaccini.

VARNOSTNI SVET OZN O UMIKU AMERIČANOV IZ PANAME

PODPORA VSEH NEUVRŠČENIH DRŽAV PANAMSKI IN PERUJSKI RESOLUCIJI

Zasedanje so preložili na ponedeljek, ko bodo posegli predstavniki velesil - Pričakovanje za stališče kitajskega veleposlanika

PANAMA, 17. — Zasedanje varnostnega sveta v Panami, ki bi moralo obravnavati ukrepe za zagotovitev in okrepitev varnosti in miru v Latinski Ameriki, postaja čedalje bolj proces proti ameriškemu imperializmu v Panami in v Latinski Ameriki sploh. Kot smo že poročali so govorili vsi predstavniki latinskoameriških držav proti preživelim in nasilnim oblikam ameriškega nekolonializma na Zeleni celini. Kakšen bo potek zasedanja je nakazal panamski predsednik Torrijos Herrera v svojem otvoritvenem govoru, še zlasti zaradi danes že nevzdržljive ameriške zahteve po nadaljnjem upravljanju Panamskega prekopa in vzdrževanju vojaških oporišč, ki naj bi služila za njegovo obrambo.

Predstavniki latinskoameriških držav, so drug za drugim obsodili ameriški imperializem in zahtevali, naj se Panamski prekop vrne Panami. Panama in Peru sta izdelala resolucijo, ki jo podpira vrsta neuvrščenih držav, med katerimi je tudi Jugoslavija in za katero so Američani, oz. njihov predstavnik veleposlanik Scali že napovedali svoj veto, za katerega je dal svoje privoljene tudi predsednik Nixon. ZDA ne morejo prikriti svojega negodovanja zaradi neljubega položaja, v katerega jih je spravila majhna srednjeameriška država. Scali je bil prisiljen izjaviti, da bodo podpisali novi sporazum o Panamskem prekopu, o čemer naj bi bila že v teku pogajanja

Zaradi ameriške grožnje, da se bodo poslužili pravice veta, skušajo druge južnoameriške države, ki so bolj vezane na ZDA, izdelati resolucijo, ki bi bila manj ostra do njihovega mogočnega severnoameriškega soseda. Washingtonski glasnik je izjavil, da so jim do sedaj predstavili že celo vrsto resolucij, ki pa so po ameriškem mnenju vse preveč ostre do ZDA. Izhod iz tega položaja nikakor ne bo lahek, saj kaže, da prisostvujemo pogovoru med gluhimi. Ob panamskem vprašanju bi lahko prišlo do zelo zanimivih razpletov.

Zasedanje so prekinili do ponedeljka, ko bodo v razpravo posegli predstavniki velesil. Še zlasti mnogo pričakovanja je za poseg kitajskega predstavnika veleposlanika Huang Hua.

PREISKAVA O MILANSKEM POKOLU

Venturov «alibi» postavljen na laž

PADOVA, 17. — Državni pravdnik dr. Aldo Fais je po daljši preiskavi izdal štiri «sporočila o kazenskem postopku», ki ga je začel proti pokrajinskemu tajniku MSI iz Ferrare 33-letnemu Giulianu Borghiju, tajniku CISNAL za bančne uradnike Antoniu Baiu prav tako iz Ferrare in dvema padovskima fašistoma: 29-letnemu Aldu Trincu in 22-letnemu Paolu Callegariju. Obtožbe so precej hude: zločinsko združenje, grožnje in požar z obtežilnimi okoliščinami.

Gre, kot znano, za razplet raziskav o «črnih mrežah», ki so se še dalje širile tudi po aretaciji Franca Freda in njegovega sodelavca Venture. Kmalu po njuni aretaciji je namreč nastal v trikotniku med Padovo, Ferraro in Trstom «Odbor Palestincev za pomoč Giorgiu Fredi». Delo tega odbora je tudi grožnja judovski skupnosti v Padovi, ki ga je organizacija podpisala in napovedala povračilne ukrepe. Skoraj istočasno (8. septembra 1972) je pred padovsko sinagogo eksplodirala zažigalna bomba.

Zanimiva osebnost, v okviru te preiskave, je Aldo Trinco, ki je bil zaposlen kot trgovski pomočnik v Fredovi knjigarni «Ezzelino» v Padovi in ostal zvest svojemu gospodarju do današnjih dni. Trinco je bil vpleten tudi v preiskavo sodnika Stiza o milanskem pokolu.

Milanski sodnik D'Ambrosio pa medtem nadaljuje zaslišanje fašista Venture. Razgovor je trajal skoraj ves dan in, po nekaterih indiskrecijah, naj bi milanskemu sodniku uspelo dokazati, da je njegov «alibi» za dan krvavih atentatov («Bil sem v Rimu, pri bolnem bratcu!») v Milanu, popolnoma lažen. Brat je namreč zbolel 14. decembra, medtem ko obstajajo indicije, da je Ventura tedaj bil v Milanu in verjetno osebno položil eno izmed dveh bomb (tisto, ki ni eksplodirala, v Banca Nazionale del Lavoro).

Predstavniki Kraševcev pri županu Spacciniju

Tržaški župan Spaccini je včeraj sprejel del kraškega odposlanstva, to je predstavnike vasi, ki spadajo v tržaško občino. Predstavnik Kraševcev mu je izročil že znano resolucijo s fotokopijami 1500 podpisov, nakar se je inženir Spaccini zahvalil in dejal, da mu je zadeva kraških rezervatov znana in da se zanjo zanima. Predstavnike Kraševcev je k županu Spacciniju pospremil Dušan Hreščak.

● **Deželni odbornik za delo,** socialno skrbstvo in obrtništvo N. Stopper se bo jutri udeležil 4. letnega kongresa obrtnikov, ki ga organizira deželno združenje obrtnikov v kino dvorani Astra s pričetkom ob 9.30. Glavno poročilo bo podal predsednik združenja Magnaghi, zaključni govor pa bo imel odbornik Stopper. Glavna tema kongresa bodo odnosi med obrtniki in deželo oziroma državo.

NA PROŠNJO ODPOSLANSTVA KRAŠEVCEV

«Pravnik» na razpolago z nasveti pravnega značaja

V zvezi z zakonskim načrtom o kraških rezervatih, o katerem teče razprava v deželnem svetu, se je delegacija zastopnikov z določili tega zakonskega načrta prizadetih kraških vasi zglasila po obisku pri predsedniku deželne vlade tudi pri predstavniku društva «Pravnik» v Trstu, katerega je seznanila s svojimi stališči.

Tekom daljšega razgovora je bilo ugotovljeno, da je sedanje besedilo tega zakonskega načrta nesprejemljivo za slovensko prebivalstvo našega Krasa, ne samo zaradi njemu nasprotnih političnih ciljev, ki so mu očitno botrovali, pač pa tudi zaradi tega, ker so nekatere njegove določbe v navzkrižju z njegovimi življenjskimi, nacionalnimi in gospodarskimi interesi, in ki so poleg tega še protiustavne.

Zastopniki vasi na Krasu, katerega značilnosti naj bi ta zakonski načrt ščitil, so zlasti ugotovili, da značilnosti Krasa tvorijo poleg njegovih naravnih lepot, ljudje, ki na njem že stoletja prebivajo in brez katerih dejavnosti bi Kras ne bil to, kar je danes in kar se želi ohraniti za bodoče rodove.

V tem je osnovna razlika med raznimi naravnimi, a pogostoma neobljudenimi rezervati in med kraškimi rezervati, katerih zaščita se mora pač uskladiti z interesi prebivalstva, ki tam živi. Že to dejstvo samo nakazuje nujnost, da pripada, z razliko ustreznih določb omenjenega zakonskega načrta, pri upravljanju kraških rezervatov glavna beseda prebivalstvu, ki tam živi. Tako se ne bo moglo zgoditi, da se, v načelu sprejemljivim določbam Belcijevega zakona o kraških rezervatih dodajo še novi rezervati «ki vključujejo celo obdelane njive pri posameznih kmečkih domovih».

Zastopnik društva «Pravnik» je sobesednikom izrazil vse svoje razumevanje, a je poudaril, da se od njega zastopano društvo sicer ne more spuščati v obravnavo politične plati tega vprašanja, ki spada v pristojnost političnih strank, da pa bo na razpolago z morebitnimi nasveti pravnega značaja, ko bo šlo za ustrezna konkretna vprašanja.

Zveza trgovcev sporoča, da bo veljal za danes in jutri, na Jožefovo, za trgovine naslednji urnik:

Danes — vse trgovine bodo zaprte razen mlekarn, ki bodo odprte od 7. do 12. ure.

Jutri — zaprte bodo vse trgovine razen cvetličarn, ki bodo odprte od 8. do 13. ure ter pekarn, ki bodo odprte od 7.30 do 12. ure.

STIKI MED OBČINSKIM ODBOROM IN VODSTVOM ACEGATA

Občinsko podjetje Acegat bodo razdelili na dva dela

Občinski odbornik Abate o podaljšanju štivanskega vodovoda do Pierisa - Inž. Castaldi o finančnih težavah podjetja

Tržaški občinski odbornik za industrijsko javno službo Ennio Abate se je pred nekaj dnevi sestal z upravno komisijo Acegata. V razgovoru s predstavniki občinskega podjetja je Abate podčrtal pomen dosedanjega koristnega sodelovanja med upravo podjetja in tržaško občino. Dejal je tudi, da se občinska uprava popolnoma strinja z delovanjem in načrti Acegata in da se ravno tako skladajo tudi ideje obeh uprav o vprašanju podaljšanja štivanskega vodovoda do Pierisa, o katerem sta pred nedavnim razpravljala v Rimu celo župan Spaccini in minister Gullotti.

Kar zadeva vprašanja prevozov je Abete poudaril, da je za preosnovo javnih prevozov zainteresirana vsa tržaška pokrajina in ne samo tržaška občina. Sredstvo za čim ugodnejšo rešitev tega vprašanja naj bi bilo po njegovem mnenju ustanovitev zadruženega podjetja med vsemi občinami naše pokrajine. Za uresničitev tega načrta bodo v kratkem razdelili Acegat v dve podjetji, od katerih bo imelo eno pristojnost nad prevozi, drugo pa bo odgovarjalo za porazdeljevanje električne energije, vode in plina. Slednje podjetje bo izvedlo napeljave od Štivana do Pierisa, kjer bodo lahko črpali vodo iz Soče.

Glede same organizacije podjetja je Abate dejal, da bosta morali upravi novih podjetij upoštevati predvsem težave, ki bodo nastajale z najemanjem novega osebja. Kar zadeva vprašanje novih nakupov pa je odbornik predlagal naj ga skušajo rešiti z nakupovanjem na javnih dražbah. Obenem je ugotavljal, da bo zaradi novo nastalega položaja potrebno reševati vprašanje računovodstva s tem, da ga bodo priključili občinskemu mehanografskemu centru.

S strani podjetja je predsednik Decarli zagotovil občinskemu odborniku, da bodo podrobno in pozorno proučili vse njegove predloge. V razpravo so posegli nato še nekateri drugi predstavniki upravne komisije.

V teh dneh so veliko razpravljali tudi o finančni plati občinskega podjetja. Občinski odbornik za proračun Del Tutto se je sestal z generalnim direktorjem podjetja inž. Castaldijem. Castaldi je odbornika seznanil s finančnimi težavami, v katerih se nahaja podjetje nakar sta se dogovorila za pogostejše stike, ki bodo pripomogli, da bodo lahko podrobneje proučili stanje podjetja ter skupno poiskali rešitve.

Na sedežu prosvetnega doma v Lonjerju je bil sinoči sestanek lastnikov zemljišč na Hudem letu, med Lonjerjem, Bazovico in Padričami, kjer so znana igrišča «Golf cluba». Na sestanku, ki ga je skupno z lastniki priredila Kmečka zveza, so razpravljali predvsem o vprašanju najemnine za zemljišča, ki se jih mestna gospoda, včlanjena v omenjenen klubu poslužuje za svoje razvedrilo.

Odlična «La Gioconda» sinoči v Verdiju

Letošnja operna sezona v gledališču Verdi se nagiba h koncu, toda očitno si je prav za konec namenila najboljše izvedbe. Med take sodi prav gotovo sinočnja premierska uprizoritev Ponchiellijeve «La Gioconda», ki je bila odlično pripravljena v vseh svojih komponentah. Orkester je pod vodstvom Bruna Bartolettija muziciral v dognani vsebinski ubranosti s scenskim dogajanjem in čeprav na nekaterih mestih morda nekoliko premočan, je zlasti lepo izpeljal simfonične in baletne vložke in dognano sekundiral dramatičnim prizorom.

Prav tako je bil zelo dobro pripravljen zbor, zlasti njegov ženski del, isto smemo reči za balet, ki je v lepi koreografiji izvedel znameniti «Ples ur» v tretjem dejanju, solistične vloge pa so bile zaupane vrsti imenitnih glasov, med katerimi je po obsegu, vokalni čistosti in neverjetno lahkotnim prehodom ter suvereni tehniki izstopala sopranistka Hana Janku, (tržaško občinstvo jo pozna že iz lanske sezone, ko je pela glavno vlogo v operi «Turandot»). Njena Gioconda je bila kreacija velikega pevskega in dramatičnega formata.

Zelo dober je bil tenorist Umberto Grilli kot genovski princ Enzo Grimaldi (za arijo «Nebo in morje» v drugem dejanju je požel dolg aplavz), dalje mezzosopranistka Bruna Baglioni kot slepa mati, mezzosopranistka Luisa Bordin Nave kot Laura, Paolo Washington kot inkvizitor, pa seveda Mario Zanasi kot Barnaba.

Zbor sta uvežbala Riccitelli in Piščanc, koreografijo je pripravil Jorge Garcia, režija je bila v izkušenih rokah Luciana Barbierija, ki je zasnoval tudi scene.

Mnogo aplavzov za vse med izvajanjem, po odmorih in zlasti na koncu. j. k.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst

JAKA ŠTOKA

MOČ UNIFORME

burka v treh dejanjih

Kostumi MARIJA VIDAU
Scena DEMETRIJ CEJ
Zastor UROŠ VAGAJA
Glasba H. O. VOGRIČ
Motive izvaja ALEKSANDER ROJC

Režija MARIO URŠIČ

V soboto, 24. marca ob 20.30 v občinski telovadnici v DOLINI.

Ob pomladanskem urejevanju vrta obiščite PETRA GREGORIČA Barkovlje Ul. Boveto št. 32, tel. 414-545, kjer lahko dobite po zmernih cenah okrasno in sadno drevje

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE Trst

TED WHITEHEAD

ALPHA BETA

Prevod DUŠAN TOMŠE
Scena in kostumi EDVARD ZAJC
Režija MARIO URŠIČ
Gospod Elliot SILVIJ KOBAL
Gospa Elliotova LIDIJA KOZLOVIČEVA

Razpored predstav pod rubriko «Gledališča»

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst Kulturni dom

SAŠA ŠKUFCA

«JANKO IN METKA»

otroška spevoigra v treh dejanjih

Razpored predstav pod rubriko «Gledališča».

Gledališča

KULTURNI DOM

Danes, 18. t. m. ob 16. uri T. Whitehead «Alpha Beta» za abonma red C — prva nedelja po premieri. **Ponovitve:** v petek, 23. t. m. ob 17. uri — abonma red I; v ponedeljek, 26. t. m. ob 16. uri — abonma red J.

V torek, 20. t. m. ob 15.30 Saša Škufca «Janko in Metka».

Prodaja vstopnic vsak delavnik od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav; ob nedeljah in praznikih eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma, tel. 734265.

VERDI

V torek ob 20. uri druga predstava Ponchiellijeve opere «La Gioconda» v premierski izvedbi. Red B za parter in lože, C za galerije in balkon. Danes bo gledališka blagajna odprta do 13. ure. Vstopnice bodo ponovno na razpolago v torek.

POLITEAMA ROSSETTI

Genovsko gledališče: «8. september». Danes ob 16.30 zadnja predstava.

AVDITORIJ

Danes ob 16.30 «Pomladno prebujenje». Vstopnice so na razpolago pri osrednji blagajni v Pasaži Protti. Ponovitev predstave jutri ob 20.30.

KINO NA OPČINAH

predvaja danes ob 15. uri
«IL GRANDE JAKE»
Igra John Wayne

Jutri ob 15. uri
«LA PROVINCIALE»
Igrata Maria Grazia Buccella in Gianni Morandi.

KINO «IRIS» PROSEK

danes ob 16. uri
«JAMES EYE NEL CASTELLO DEL ROCHESTER»

Jutri ob 16. uri
«IL SUO NOME GRIDAVA VENDETTA»

V četrtek, 22. t. m., ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma

INGMAR BERGMAN:

SEDMI PEČAT

Sledila bo debata
Vstop prost

Kino

«La Cappella Underground» 19.00, 21.00 predvaja jutri EXPANDED CINEMA: «Secret» (VB 1970) Petra Gidala; «Yantra» (ZDA, 1960) Jamesa Whitneya; «Lapis» (ZDA, 1966) Jamesa Whitneya; «Moon 69» (ZDA, 1969) Scotta Bartletta; «7362» (ZDA, 1967) Pata O'Neilla; «Sailboat» in «1933» (Kanada - ZDA, 1967) Joyca Wielanda.

Nazionale 15.30 «Sono stato io». Barvni film režiserja A. Lattuade. Giancarlo Giannini in Silvia Monti. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Fenice 15.00—22.15 «Ultimo tango a Parigi». Barvni film. Marlon Brando in Maria Schneider. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Eden 15.00—22.00 «Ultimo tango a Parigi». Barvni film režiserja B. Bertoluccija. Marlon Brando in Maria Schneider. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Grattacielo 14.30 «Vogliamo i colonnelli». Barvni komični film režiserja Maria Monicellija. Igra Ugo Tognazzi.

Excelsior matineja: 10.00—11.30 «Asterix il Gallico». Barvna slikanica. ob 15.00 — 18.30 — 22.00 «Ludwig». Helmut Berger, Romy Schneider in Trevor Hovard. Prepovedano mladini pod 14. letom. Barvni film.

Ritz 15.00 «La collina degli stivali». Barvni western film. Terence Hill in Bud Spencer.

Aurora 15.00 «All'ombra delle piramidi». Barvni film. Igra Charlton Heston.

Impero 15.00 «Biancaneve e i sette nani». Barvna Walt Disneyeva slikanica.

Capitol 14.00 «Il richiamo della foresta». Barvni film. Charlton Heston.

Cristallo 15.00 «Il Padrino». Barvni film. Igra Marlon Brando.

Filodrammatico 15.00 «Fiorina la vacca». Barvni film. Eva Aulin in Gastone Moschin. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Moderno 14.30 «I due gattoni a nove code... e mezza ad Amsterdam». Barvni film. Franco Franchi in Ciccio Ingrassia.

Vittorio Veneto 14.30 «Quell'estate del '42». Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Abbazia 14.30 «I cow boys». Barvni western film. John Wayne in Bruce Dew.

Astra 15.00 «Alfredo, Alfredo». Barvni film. Dustin Hoffman in Carla Gravina.

Ideale 14.30 «Tarzan contro gli uomini blu». Barvni film. Ron Ely, Jule Harris in Cita.

SOŽALJE

Zveza partizanov z Opčin izreka ob prerani smrti Rudija Sosiča globoko sožalje hudo prizadeti družini in staršem pokojnega.

SOŽALJE

Bivši člani OS PROSEK-KONTOVEL se klanjajo spominu tov. Alojza Grilanca in izrekajo ženi in sorodnikom najglobljo sožalje.

Prosveta

Slovensko prosvetno društvo TABOR obvešča, da bo imelo v sredo, 28. t. m. v Prosvetnem domu na Opčinah redni občni zbor in sicer ob 20. uri v prvem ter ob 20.30 v drugem sklicanju.

Dnevni red: 1. Otvoritev, pozdravi, izvolitev komisij; 2. Poročila; 3. Razprava; 4. Razrešnica in volitve; 5. Razno.

Obvestilo o nenadni smrti ustanovitelja, dolgoletnega odbornika in člana

Alojza Grilanca

izreka svojcem najglobljo sožalje, njemu pa naj bo lahka domača zemlja, ki ji je posvetil toliko dela in ljubezni.

KMEČKA ZVEZA

Mladinski krožek Trst, Ulica Ginnastica št. 72 priredi v sredo, 21. marca 1973 ob 19.30 predavanje

«Spoznajmo samega sebe»

Predavatelj dr. Renato PUŠNAR

Vljudno vabljeni!

Slovenski klub priredi v torek, 20. marca ob 20.30 predavanje

Prof. ALEKSANDER SKAZA:

PRIPOVEDNIŠTVO ALEKSANDRA SOLŽENICINA

Vabljeni!

Danes, 18. t.m., bo v Domu Jakoba Ukmarja v Škednju recital člana Stalnega slovenskega gledališča Staneta Raztresena *«Slovenske bridke in pikaste»*. Začetek ob 17.30.

POROČILO PREDSEDNIKA USTANOVE ZA INDUSTRIJSKO CONO

Petletni načrt EZIT predvideva uresničitev številnih javnih del

Nad 10.000 zaposlenih delavcev - Vodilnemu svetu potekla mandatna doba

Na zadnji seji vodilnega sveta tržaške Ustanove za industrijsko cono je predsednik dr. Sacerdoti podal daljše poročilo o poslovanju zavoda v preteklem letu, konec katerega je svetu potekla redna mandatna doba. Predsednik je uvodoma dejal, da je v letu 1972 zajel tudi naše področje gospodarski zastoj, ki pa k sreči ni bistveno vplival na obseg zaposlenosti v industrijski coni.

Glede posameznih opravljenih del je dr. Sacerdoti dejal, da je vprašanje novih infrastruktur na področju tovarne Grandi Motori pri Boljuncu danes skoraj povsem rešeno. Za gradnjo zadnjega dela nove ceste v smeri proti Dolini bo kmalu razpisan ustrezen natečaj, za cesto, ki veže neposredno Boljunec s tovarno, pa je predvidena skorajšnja dograditev. S tem bo EZIT opravila celotno nalogo, ki jo je ustanovi svoj čas naložil Medministrski odbor za gospodarsko načrtovanje CIPE. V načrtu je sedaj izravnava hriba Sv. Roka, s čimer bo industrijska cona pridobila 250.000 kv. metrov dodatnega zemljišča, z odpadnim materialom pa gradivo za uravnavo doline pri Orehu in za pridobitev novih zemljišč ob morski obali.

Z Ul. Flavia nameravajo v kratkem speljati novo cesto neposredno v industrijsko cono, tako da bodo porušili kamniti most, pod katerim je nekdaj vozila železnica v Poreč in odpravili nadvoz čez Ul. Flavia. Ustrezne načrte je deželna uprava že odobrila, zanje pa so na razpolago tudi potrebna finančna sredstva. Za vsa javna dela v teku je predviden izdatek 1.288 milijonov lir, za druga dela, za katera so bili že razpisani ustrezni natečaji, bo EZIT izdala 347,5 milijona, skupna vrednost drugih javnih del v načrtu, za katere so zagotovljena finančna sredstva, pa dosega 1.926 milijonov lir.

EZIT je zaprosila deželno upravo za vrsto prispevkov, med katerimi so najvažnejši naslednji: 13 milijonov za javno razsvetljavo, 20 milijonov za postavitev semaforov na novi cesti med Ul. Flavia in industrijsko cono, 1.480 milijonov za gradnjo že omenjenih hal, 520 milijonov za razne infrastrukture v Osapski dolini in dolini pri Orehu, 1.610 milijonov za razne infrastrukture v okviru novega središča za obrtništvo in malo industrijo pri Domju in 600 milijonov lir za podobno središče na griču Sv. Pantalejmuna.

Vsa omenjena dela spadajo v petletni razvojni načrt industrijske cone, poleg tega pa namerava EZIT uresničiti še druge večje infrastrukture, kolikor ji bo iz Sklada za Trst zagotovljen finančni prispevek na srednjeročni domet.

V letu 1972 je v coni steklo 8 novih obratov s 191 delavci in uslužbenci. Drugi obrati v coni so odpustili nekaj delavcev, njihovo skupno število pa je ves čas ostalo nad 10.000. Konec leta je bilo v coni v rednem delovnem razmerju 10.308 ljudi, od tega 27,6 odst. žensk. Sedaj je v gradnji nadaljnjih 10 obratov, med temi tovarna Stock, ki bodo skupno zaposlili nadaljnjih 274 ljudi. Friulia — Lis je odkupila zemljišče 15.000 kv. metrov, na katerem bodo vzrastle štiri delavnice s 130 delavci.

TUDI VČERAJ JE GORELO V OKOLICI

IZLETNIKI, VARUJTE KRAS PRED POŽARI!

Velika nevarnost cigaretnih ogorkov in vžigalic
Ogenj je včeraj grozil borovemu gozdu pri Dragi

Danes in jutri bo praznik, vreme je končno postalo bolj milo in zato je verjetno, da bo veliko izletnikov odšlo na sprehode in piknike na Kras. Zato je možnost požarov večja kot v prejšnjih dneh. «Če nekje zagori, pomeni, da je nekdo hote ali nehote, vede ali nevede podtaknil ogenj!», nam je razburjeno izjavil podčastnik gozdne policije med gašenjem požara pri Lovcu. Zaradi tega je treba še enkrat odločno pozvati vse, naj pazijo pri odmetavanju cigaretnih ogorkov in vžigalic in pri vžiganju ognjev. Opozorilo velja seveda tudi za kmete, ki v teh dneh ne smejo zažigati suhe trave, velja pa predvsem za izletnike, ki vse prepogosto odmetujejo cigaretne ogorke, češ «saj se ne bo vnelo». Ko pa se vname, so milijoni lir škode, kar prizadene gospodarstvo našega že tako revnega kraškega kmetijstva in sploh uničenje edinstveno lepoto naše kraške okolice, ki nam jo vsi zavidajo in ki ne sme postati zgolj pogorišče.

Tudi včeraj je gorelo, sicer manj kot prejšnje dni: popoldne so izbruhnili požari pri Dragi, pri Koroščih, blizu Kontovela in na gmajni nad Furlansko cesto. Najbolj se je razširil požar pri Dragi, kjer je zgorelo nad 10 tisoč kv. metrov pašnikov in je ogenj začel tudi borov gozd. Zato so morali poseči gasilci iz mestne centrale in starega pristanišča, ki so delali polne tri ure. S tolkali in z močno motorno brizgalko se je skoro 20 gasilcev borilo proti plamenom, ki so grozili, da bodo uničili enega najlepših borovih gozdičev, kar jih je na Krasu.

NA POBUDO DEŽELNE UPRAVE

POSEBNO ZAVAROVANJE ZA ŠOLOOBVEZNE OTROKE

Po šolah delijo ustrezne izkaznice - Zavarovanje velja tudi za malčke, ki obiskujejo otroške vrtce - Zavarovano tudi šolsko osebje

Šolska nadzorništva iz naše dežele delijo te dni med otroke in šolarje, ki obiskujejo otroške vrtce, osnovne in srednje šole, posebno izkaznico o zavarovanju proti nesrečam pri študiju, športu in razvedrilnih dejavnostih. Zavarovanje se nanaša tudi na nesreče, ki se lahko pripetijo izven šolskega urnika in na prevoznih sredstvih, katerih se otroci poslužujejo za prevoz v šolo. Izkaznica je samo nekakšen simbol, kajti otroci so polno zavarovani že od trenutka, ko stopijo v vrtec ali v šolo ob začetku šolskega leta in so neprekinjeno zavarovani vse do vstopa v višjo srednjo šolo. Zavarovalna polica, ki jo je svoj čas podpisala deželna uprava z zavarovalnimi zavodi, zapade 31. decembra 1981, vendar je že danes gotovo, da jo bo dežela ob zapadlosti obnovila.

Učenci so zavarovani od trenutka, ko se odpravljajo z doma v šolo, pa naj bo to z javnim prometnim sredstvom, z zasebnim vozilom ali celo s smučmi, in vse do trenutka ko se vračajo domov. Prav tako so zavarovani, ko se udeležujejo izletov, ekskurzij, raznih ogledov in podobno, pod pogojem, da jih spremlja učitelj, profesor ali predstavnik pomožnega šolskega osebja. Učenec je tako zavarovan tudi v primeru, da bi ga na poti v šolo ali domov podrl kolesar, avtomobilist, kočijaž in podobno. Zavarovan je tudi za primer, da bi na primer med igranjem naletel na bombo in bi ta eksplodirala. Hkrati s tem so zavarovani tudi učitelji, profesorji in pomožno šolsko osebje glede na odgovornost, ki jo imajo v zvezi s šolskimi dejavnostmi zaupanih otrok. Končno velja zavarovanje tudi za stroške, ki bi nastali, ko bi v primeru nesreče ožji sorodnik ponesrečenega otroka želel ostati pri njem v bolnišnici.

Zavarovalna polica daje pravico do naslednjih odškodnin: 2 milijona lir v primeru smrti, 4 milijoni v primeru popolne in stalne pohabljenosti, 300.000 lir za zdravljenje, 200.000 lir (v razmerju 4.000 lir na dan) za bolniško oskrbo (vključen strošek za sorodnika). Vsako nesrečo je treba prijaviti zavarovalnici najkasneje v roku 15 dni, kopijo prijave pa je treba poslati na pristojni deželni urad.

Včeraj-danes

Danes, NEDELJA, 18. marca
EDVARD

Sonce vzide ob 6.12 in zatone ob 18.14 — Dolžina dneva 12.02 — Luna vzide ob 18.03 in zatone ob 5.32

Jutri, PONEDELJEK, 19. marca
JOŽEF

Vreme včeraj: najvišja temperatura 10,7, najnižja 4,3, ob 19. uri 7,6 stopinje, zračni tlak 1015,9, stanoviten, veter 8 km na uro, vzhodnik - jugovzhodnik, vlaga 70-odstotna, nebo 2/10 pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 7,2 stopinje

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI

Dne 17. marca 1973 se je v Trstu rodilo 20 otrok, umrlo pa je 12 oseb.

UMRLI SO: 82-letni Alojz Grilanc, 75-letni Gabriele Della Valle, 57-letna Valeria Weiss vd. Nobile, 46-letni Bruno Hutter, 75-letna Michelina Cerrar vd. Clementi, 63-letni Marijan Kos, 72-letna Vittoria Antonich vd. Sigulin, 75-letna Zaira Rosa vd. Mochini, 79-letni Giovanni Rocchetti, 74-letni Luigi Fonda, 69-letna Adalberta Cicin, 75-letni Giuseppe Rossetti.

OKLICI: obrtnik Vittorio Gatta in gospodinja Emma Blasone, mehanik Giovanni Vrabec in trg. pomočnica Vilma Stanic, šofer Marco Bizzotto in frizerka Nadja Carli, učitelj Roberto Calafati in učiteljica Vera Pujatti, profesor glasbe Ennio Cossovel in profesorica Anna Lucia Clausero, tehnični izvedenec Adriano Colarich in trg. pomočnica Tullia Ulcigrai, avtoprevoznik Sergio Orlandi in gospodinja Wanda Antonini, tiskar Franco Davanzo in uradnica Laura Michelutti, fotograf Ettore Spogia in gospodinja Luciana Nadalin, upokojenec Teodoro Pinter in delavka Lidia Petelin, trgovski potnik Livio Scrignar in trg. pomočnica Adriana Scher, strojni kapitan Walter Kresevic in zabotehnica Licia Zago, geolog dr. Franco Cucchi in biologinja dr. Laura Poiani, uradnik Bruno Botti in trg. pomočnica Flavia Tretjak, uradnik Giorgio Armani in uradnica Giuseppina Parise, šofer Remigio Pitacco in trg. pomočnica Lucia Slocovich, karoserist Mario Sussel in gospodinja Maria Kraljevic, hidravlik Dario Grubissa in trg. pomočnica Viviana Moretti, uradnik dr. Dario Burresi in uradnica Flavia Brandolisio, zobotehnik Roberto Dragoni in trg. pomočnica Rossella Chicco, uradnik Giuseppe Paliaga in uradnica Sonja Terčon, uradnik Paolo D'Andria in gospodinja Lea Amoroso, upokojenec Alessandro Cipolat Mis in upokojenka Ermenegilda Cazzola, natakar Giuseppe Fontanot in trg. pomočnica Liviana Pelos, upokojenec Marcello Stermin in gospodinja Iolanda Franco, delavec Albino Bandi in trg. pomočnica Fiorella Lissiach, uradnik Eugenio Flamigni in uradnica Rita Bazzara, uradnik Elvio Giacomuzzi in gospodinja Rita Varesi, uradnik Ernesto Gioioso in gospodinja Maria Matteucci, geometer Giorgio Martinuzzi in trg. pomočnica Nadia Bertok, agent JV Giampietro Costantini in delavka Nives Lucchesi, uradnik dr. Giuseppe Matschnig in uradnica Marina Radivo, mehanik Vittorio Bellani in trg. pomočnica Loredana Poropat, tehnični uradnik Fulvio Rovan in uradnica Silvia Holzneh, strojni kapitan Fabio Fonda in študentka Ondina Ugrin, kapitan dolge plovbe Doriano Gulli in trg. pomočnica Luisa Ginepro, uradnik Gian Carlo Bacci in uradnica Elda Neffat, delavec Luciano Pozar in uradnica Graziella Samec, pomorski kapitan Luciano Drozina in uradnica Laura Cavalieri, uradnik Luigi Palcich in uradnica Sonia Gregori, trgovski potnik Giovanni Ierman in bolničarka Peggy Skerl, svobodni poklic Rodolfo Ferri in posrednica Lorenza Krell, mehanik Dino Depangher in bolničarka Claudia Coronica, zastop. Carlo Frotsch in gospodinja Marialuisa Muraroli, krojač Raffaele Traino in blagajničarka Gianna Chelleri, pristaniški delavec Roberto Cernigoi in uradnica Luciana Bagordo, pristaniški delavec Roberto Lacalamita in delavka Sarah Bailey.

LOTERIJA

BARI	30	58	88	46	49
CAGLIARI	89	22	73	20	4
FIRENCE	17	44	25	51	77
GENOVA	1	50	63	20	62
MILAN	28	65	77	42	36
NEAPELJ	14	78	23	28	46
PALERMO	30	16	5	13	69
RIM	28	75	24	87	48
TURIN	42	66	84	49	43
BENETKE	32	60	54	76	21

ENALOTTO

1 2 1 1 1 1 1 X X2 2

Kvote: 12 točk — 6.497.000 lir; 11 — 203.000 lir; 10 točk — 19.100 lir.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Busolini, Ul. P. Revoltella 41; Pizzul - Cignola, Korzo Italija 14; Prendini, Ul. T. Vecellio 24; Serravallo, Trg Cavana 1.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

All'Esculapio, Ul. Roma 15; INAM, Al Cammello, Drevored XX. septembra 4; Alla Maddalena, Istrska ulica 35; Chiari - Crotti, Ul. Tor S. Piero 2.

SEBOFLEX

VSE ZA KINO IN FOTOGRAFSKI MATERIAL

Trst, Ul. Mazzini 51. Tel. 733-361

Prijatelje in znance naprošamo da nas obiščejo

Razna obvestila

Slovensko planinsko društvo Trst obvešča člane, da bo v sredo, 28. marca 1973 ob 20. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju ob vsakem številu udeležencev v Gregorčičevi dvorani, v Ul. Geppa 9, 19. REDNI OBČNI ZBOR z običajnim dnevnim redom.

Kulturni krožek Devin-Štivan obvešča vse ljubitelje šaha, da bo vsako sredo zvečer v društvenih prostorih, z začetkom ob 20. uri, šahovski večer.

Izleti

Vsem šolnikom, izletnikom v Cerkno sporočamo: Potovali bomo z osebnimi avtomobili. Iz Trsta do Cerkna, mimo Nove Gorice in Mosta (Sv. Lucija), je okrog 110 km. Vse tiste, jim je pot manj znana, vabimo, da se zberejo 19. marca ob 7.30 na Trgu Oberdan (pred sedežem SIP), od koder bomo skupno odpotovali.

Ob 10. uri se zberemo pred novo šolo v Cerknem.

Mali oglasi

«CITROEN» — mehanična delavnica Samarittani in Miceo in prodaja nadomestnih delov v Ul. Rittmeyer 4/a.

IŠČEMO VAJENCA z znanjem slovenščine ali hrvaščine. Trgovina barv in lakov — Vernici, Ul. Coroneo 1.

Nenadoma je preminil

RUDI SOSIČ

(Drnjackotov)

Pogreb bo v ponedeljek, 19. t. m., popoldne, iz koprske kapele na pokopališče.

Žalostno vest sporočajo starši, bratje, sestre, stric in teta ter drugi sorodniki

Opčine, Sežana, Ljubljana, 18. marca 1973

Dne 16. marca 1973 nas je zapustil naš dragi

BRUNO HUTTER

Pogreb pokojnika bo jutri, 19. 3. 1973 ob 10.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče v Križu.

Žalostno vest sporočajo **sestra Liana, nečakinji Milena in Maria Cristina in drugi sorodniki**

Trst, 18. marca 1973

Sožalju se pridružujejo družine Kralj, Suban in Lozei.

Sožalju se pridružuje Gigi Bogatec z družino in prijatelji iz Križa.

Sporočamo, da je včeraj zjutraj, 17. marca, po kratki bolezni umrl

prof. MARIJAN KOS

Pogreb bo jutri, 19. marca ob 10. uri iz mrtvašnice glavne tržaške bolnišnice.

Družina in prijatelji

Trst, 18. marca 1973

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so ob izgubi našega dragega

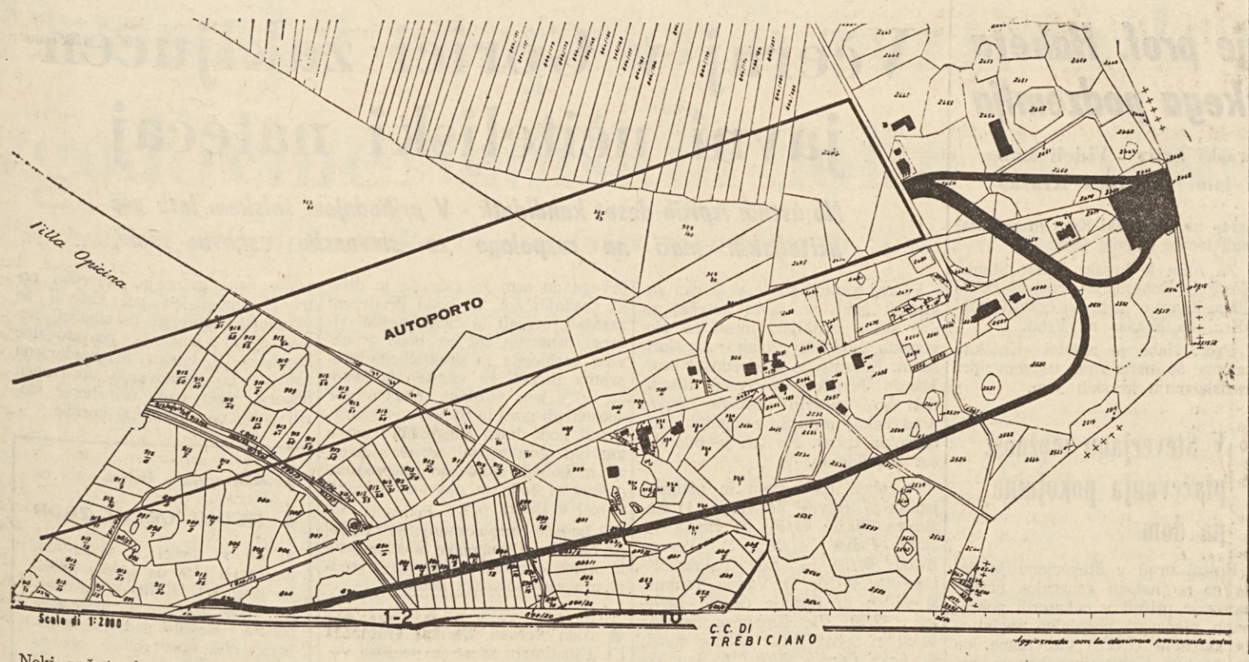
FRANCETA

na kakršen koli način z nami sočustvovali, pok. Francetu pa s cvetjem, udeležbo in z žalnim obredom izkazali toliko spoštovanja in priznanja.

Žalujoči Boletovi

Koče, Koper, Trst, 18. marca 1973

Pri Fernetičih upoštevati interese domačinov

Neki naš bralec, ki ga očividno zanimajo dogajanja okoli tovornega postajališča pri Fernetičih, nam je prinesel v uredništvo pričujočo skico, ki jo je sestavil sam, in sicer na podlagi nekaterih ugotovitev. Bralec naglaša, da nastaja pri Fernetičih s skorajšnjo gradnjo postajališča važno vprašanje cestnih zvez. Sedanje ceste štev. 58 (Opčine - Fernetiči) ne kaže razširiti, ker bi to zahtevalo preveliko žrtev za domačine, in sicer ne le zaradi odvzete zemlje, ampak predvsem zaradi tega, ker bi jim bila odvzeta osnova za nove pobude ob cesti v bližnji ali daljni prihodnosti. Sam je mnenja, da bi bolje ustrezalo interesom Fernetičev, ko bi speljali eno cesto (za blagovni promet v smeri Opčine - meja) v določeni razdalji mimo vasi, drugo pa (za promet v smeri meja - Opčine) vzdolž samega avtoporta. Sedanja cesta pa bi ostala na razpolago za turistični promet. Cesta za promet v smeri Opčine - meja naj bi tekla ves čas v nadvozu, tako da bi v ničemer ne prizadela lastnikov zemljišč tostran in onstran nje. Sistem dveh cest bi znatno olajšal uveljavitev Fernetičev na področju gostinstva in turizma, poleg tega pa bi se potnikom nudila možnost, da se ustavljajo v vasi in da se poslužujejo raznih storitev, ki se bodo nujno razvile ob tako važnem mednarodnem prehodu. Bralec očita projektantom avtoporta, da so pri pripravi načrtov upoštevali le interese samega postajališča, interese domačinov in same vasi kot urbanističnega središča pa povsem zanemarili. Speljava sodobne ceste v nadvozu ne predstavlja danes posebnega vprašanja, pravi, zato bi tudi njegova varianta ne zahtevala posebnih dodatnih naložb kapitala. Mislimo, da je njegova tedrugega razloga zaradi zaupanja, ki ga kaže v prihodnost Fernetičev. V zvezi s postajališčem naj še dodamo, da je deželni tehnični odbor prav te dni sprejel zadnjo varianto k splošnemu načrtu za gradnjo te infrastrukture.

Zadružna kraška mlekarna

sporoča udeležencem jutrišnjega izleta v Verono na Kmečki sejem urnik odhoda avtobusa:

ob 6.00 — iz Bazovice
ob 6.15 — z Opčin
ob 6.30 — s Proseka
ob 6.50 — iz Nabrežine
ob 7.00 — iz Sesljana

Prosimo točnost!

Slovenska prosvetna zveza in Združenje pevskih zborov Primorske

prirejata nocoj ob 20. uri v Domu kulture v Ajdovščini koncert pevskih zborov

Primorska poje 73

Nastopali bodo Briški oktet, moški zbor Srečko Kosovel - Ronke, moški zbor Soča - Nova Gorica, moški zbor Lijak - Vogrsko, mešani zbor Divača, moški zbor Fran Venturini - Domjo, moški zbor Vesna - Križ, mešani zbor Vrtojba, moški zbor Bojan - Dornberk, moški zbor Valentin Vodnik - Dolina, Primorski akademski zbor Vinko Vodopivec - Ljubljana, moški zbor Mirko Filej - Gorica.

Do konca februarja

Tranzit v luki narastel za 2,6 odst.

Na zadnji seji vodilnega odbora luške ustanove je predsednik dr. Franzil sporočil, da je promet v luki dosegel v preteklem februarju 3.101.000 ton. V prvih dveh mesecih je promet dosegel 6.569.000 ton (od tega 5.188.000 ton dovoza surove nafte na TAL), kar predstavlja napredek za 10,6 odst. v primeri z ustreznim razdobjem lanskega leta. Tranzitni promet je do konca februarja dosegel 337.726 ton ter je bil za 2,6 odst. večji od lanskega. Dr. Franzil je nato poročal o razgovorih, ki jih je imel s podpredsednikom ministrskega sveta Tanassijem, z ministrom za trgovinsko mornarico Lupisom in s podtajnikom na istem ministrstvu Simonaccijem med njegovim nedavnim obiskom v našem mestu. Predsednik je nadalje dejal, da je luška ustanova nastopila pri osrednjih oblasteh z zahtevo naj bi se zavzele za čim prejšnjo rešitev vprašanj, ki so povezana s poslovanjem carinarnic in posredno s stavko carinskega osebja. Končno so svetovalci imenovali dr. Paschija za novega člana sveta namesto dr. Wagnerja, ki je pred časom odstopil. Svet je še sprejel novo varianto k načrtu za ureditev nove pristaniške površine ob izlivu potoka Bovedo v Barkovljah.

PREJŠNJI ČETRTEK NA TRŽAŠKI TRGOVINSKI ZBORNICI

Občni zbor tržaške delegacije Italijansko-jugoslovanske TZ

Dr. Latcovich predsednik, Stanko Bole podpredsednik, dr. Maurel tajnik

V četrtek zvečer je bil na tržaški Trgovinski zbornici občni zbor tržaške delegacije Italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice.

Številnim prisotnim včlanjenim operaterjem v zunanji trgovini je prebral predsedniško poročilo tajnik delegacije dr. Maurel. Poročilo je bilo izčrpno in je zajelo poleg delovanja same delegacije v krajevnem merilu tudi niz problemov, ki zadevajo celotno trgovinsko izmenjavo med Italijo in Jugoslavijo.

Poročilu je sledila diskusija, v katero so posegli razni člani, med katerimi predsednik Slovenskega gospodarskega združenja Stanislav Bole, direktor Banco di Roma dr. Timó, direktor Credito Italiano dr. Coloni, Petrucco in drugi. Največ je bilo govora o avtoportu pri Fernetičih in izražena je bila skupna želja, da pride čimprej do njegove izgraditve, tako da bodo postali prevozi in carinske operacije bolj ekspeditivni in manj kritični, posebno poleti, ko se poveča osebni mednarodni promet. S tem v zvezi so novemu odboru poverili nalogo, da poseže pri pristojnih forumih, da se zadeva čim več pospeši ter da se zavzame za odprtje mejnega prehoda pri Lipici tudi za osebni mednarodni promet, kar bi lahko v precejšnji meri razbremenilo mejni prehod pri Fernetičih.

Poleg tega so obravnavali še druge probleme: prispevke dežele za prisotnost na sejmih, odbore za stike s SR Slovenijo, obmejne račune, tečaj dinarja itd. Za vse obravnavane točke se bo moral v prihodnje zavzeti novoizvoljeni odbor, ker so pač velikega pomena za trgovinsko izmenjavo. Na koncu so tudi podčrtali uspeh razgovorov, ki so jih imeli predstavniki delegacije z direkcijo Zagrebškega velesejma, o razstavnem prostoru na tem sejmu. Rezultati so že vidni tako, da bo na spomladanskem sejmu prisotno veliko število operaterjev iz našega mesta, ki bodo zasedli približno 1.200 kv. m površine. To pa dokazuje tudi nujnost, da se poskrbi v najkrajšem času za zgraditev novega italijanskega paviljona.

Diskusiji so sledile volitve. V novi odbor so bili izvoljeni inž. Luciano Accettulli, Gianni Belrosso, Stanislav Bole, Viktor Kralj, Steno D'Agnolo, dr. Rosario Filosto, dr. Antonio Gladuli, Dušan Košuta, dr. Raimondo Latcovich, inž. Claudio Nascimben, Giulio Petrucco, dr. Vittorio Ramella, Vladimir Spazzapan in Silvij Tavčar. V odboru je nadalje tudi dr. Eugenio Vatta kot predstavnik tržaške Trgovinske zbornice.

Občnemu zboru je predvčerajšnjim sledila prva seja novega odbora, na kateri so izvolili za predsednika delegacije dosedanjega predsednika dr. Raimonda Latcovicha. Podpredsednik je ostal Stanislav Bole, tajnik pa dr. Maurel, ki je istočasno funkcionar za zunanjo trgovino pri tržaški Trgovinski zbornici. Nadalje so na seji imenovali naslednje odbornike, da predstavljajo delegacijo v vodilnem osrednjem organu Italijansko - jugoslovanske trgovinske zbornice v Milanu: dr. Latcovich, S. Bole, inž. Accettulli, G. Belrosso, V. Kralj, D. Košuta, G. Petrucco in dr. Vatta.

K. J.

ZARADI KRAŠKIH REZERVATOV

Danes na Opčinah protestno zborovanje

Odposlanstvo Kraševcev, ki je bilo na sprejemu pri predsedniku dežele dr. Alfredu Berzantiju v petek ob 10. uri, seznanja vse prebivalstvo kraške planote, da njihove zahteve o prekinitvi razprave deželnega zakonskega osnutka o ustanovi za kraške rezervate niso upoštevali. Zato sklicuje za danes, 18. marca 1973 na Opčinah ob 15. uri protestno zborovanje. Vsi zavedni Slovenci, ki jim je pri srcu obstoj tu živeče narodne skupnosti in pravilna zaščita Krasa, naj se demonstracije množično udeležijo.

Opozorilo SGZ

Ta mesec zapade rok davčne prijave Vanoni

Dne 31. marca zapade rok za vložitev davčne prijave Vanoni. Kot vsako leto je Slovensko gospodarsko združenje poskrbelo tudi letos za potrebno pomoč članom. Do sedaj je izpolnilo to vsakoletno, neizbežno zapadlost že lepo število operaterjev. Mnogo pa jih je, ki niso tega še izpolnili. Zaradi tega vabi tajništvo SGZ vse tiste člane, ki še niso izpolnili prijave, da se čimprej javijo v uradih združenja, kjer jim je kvalificirano osebje na popolno razpolago tako za nasvete kot tudi za materialno izpolnitev obrazcev.

Podatki, ki so potrebni za izpolnitev prijave so isti kot v prejšnjih letih, saj je prijava ostala v glavnem nespremenjena.

Vse tiste operaterje, ki se bodo za izpolnitev prijav poslužili osebja SGZ, pa moramo opozoriti, da se je organizacija preselila (skupno s Kmečko zvezo in patronatom INAC) v Ulico Cicerone 8-B (pritličje) in da se morajo zato zglasiti na ta novi naslov.

Priporočamo tudi, da ne čakajo zadnjih dni, ko bo zelo verjetno vsakoletna, tradicionalna gneča in ko bo izguba časa večja.

K. J.

Prebivalci miljske občine za gospodarski razvoj

V Miljah so se v prejšnjem tednu sestali pod predsedstvom župana Milla številni predstavniki političnih strank in sindikalnih organizacij ter razni gospodarski operaterji iz Milj. Soglasno so odobrili resolucijo, v kateri izražajo zadovoljstvo nad odločitvijo izvršnega odbora EZIT da se ne gradi novih naftnih objektov pri Orehu. Obenem so izrazili željo, da bi oblasti tudi v bodoče prepovedale vsakršen razvoj petrolejske in kemijske industrije v mejah miljske občine, ker bi sicer zadali odločilen udarec gospodarskemu razvoju teh krajev, obenem pa bi uničili vsakršno turistično vrednost Milj.

Industrijski razvoj je potreben, ker dviga gospodarsko raven občine in izpolnjuje bistveno vrzel zaposlovanja, vendar je to področje že tako nasičeno z «umazanimi» industrijskimi objekti. Zato zahtevajo občani Milj razvoj «čiste» industrije. V tem okviru zahtevajo predvsem razširitev ladjedelnice Alto Adriatico ter turistični razvoj miljske obale.

Na skupnem sestanku so ustanovili stalni odbor za družbeno - gospodarski razvoj ter pri tem pozvali vse občane naj ta odbor podpirajo.

Natečaj za prevajalca iz slovenščine na tržaški pokrajini

Na tržaški pokrajini potrebujejo uradnika z odličnim znanjem slovenščine. To je namreč sporočila pokrajinska uprava, ki je v teh dneh razpisala javni natečaj za mesto uradnika druge stopnje ali prevajalca za slovenščino. Vsi, ki bi se radi udeležili tega natečaja, morajo vložiti prošnjo najkasneje do 12. ure 30. aprila letos. Prošnji pa morajo priložiti vse zahtevane listine.

Natečaja se lahko udeležijo vsi italijanski državljani, ki so že dopolnili 18. leto in niso še presegli 30. leta starosti. Obenem bodo morali predložiti diplomo višje srednje šole s slovenskim učnim jezikom ali pa katere koli druge višje srednje šole, vendar morajo v tem primeru predložiti tudi diplomo izpopolnjevalnega tečaja iz slovenskega jezika.

Za vse ostale podrobnosti se vsi zainteresirani lahko pozanimajo v pokrajinskem uradu za osebje, Ul. Geppa 21-II. od 10. do 12. ure.

Visok življenjski jubilej Marije Kapunove z Opčin

Danes poteka 85 let, odkar se je pri Briščikih rodila Marija Milič, sedaj vdova Kapun. Slavljenka proslavlja svoj visoki življenjski jubilej v Mariboru v krogu svojih hčerk Karle, Lidije in Nade, vnukov, pravnukov ter drugih sorodnikov. Največji del svojega življenja je jubilantka preživela na Opčinah, kamor se je preselila ob poroki z Ivanom Kapunom, rojenim na Proseku.

Nedavno smo obiskali slavljenko in ko smo poslušali spomine te v delu prekaljene primorske matere, smo ponovno ugotovili v kaksni meri so naši ljudje sodoživljali usodo naših siromašnih krajev in kakšen delež so naše marljive žene morale prispevati v vsakdanji borbi za obstoj družine. Mnogo so nosile to breme že v otroških in dekliških letih, še posebej pa v zreli dobi, ko so si ustvarile svoje družine.

Kot otrok je hodila iz Briščikov v takratno osnovno šolo na Devinščini na Proseku. Učitelj Šonc ji je ostal v najlepšem spominu kot vzgojitelj, ljubitelj narave in ljudi. Oče je bil kamnosek in delal je v kamnolomu v Petrovici. Imeli so nekaj glav goveje živine. Zjutraj ob prvem svitu je vstajala, peljala živino na pašo, potem pa pohitela po Ravni v šolo. Često je po končanem pouku še nesla kosilo očetu v oddaljeno Petrovico. Mati ji je kmalu težko zbolela in polnih 12 let ni mogla iz hiše. Marija je z materinimi navodili že s sedmim letom začela gospodinjiti doma, z dvanajstimi pa že mlekarila in nosila mleko v Trst. Dozorela je v dekle in kljub siromaštvu in napornemu delu so izredno lepi njeni spomini na prva leta tega stoletja, na takratne običaje, nastope pevskih zborov, plese na «brjarjih» v zgornji okolici Trsta. Posebno rada se spominja lepih knjig, čitalnice in tamburaškega zbora pri Briščikih. Dobro se spominja tudi otvoritve podzemske kraške jame pri Briščikih. Žal ji je, da je njen stric Pakov, ne vedoč kaj skriva ta košček naše zemlje, prodal gmajno italijanskemu speleološkemu društvu.

Poročila se je z dvajsetimi leti. Mož je bil uslužbenec tržaške občine, vendar je zaradi njegove skromne plače Marija vsestransko skrbela in pomagala pri vzdrževanju družine. Več let je prala doma brisače za vse občinske urade v Trstu. Opčine, ki so v prvi svetovni vojni bile v bližini fronte je italijansko topništvo pri Ždobu močno obstreljevalo. Kot mnoge druge družine, so se tudi Kapunovi tedaj zatekli v Trst. V tem obdobju je Marija Kapunova prevzela v najem Kettejevo gostilno v Rojanu, zatem pa takratno društveno gostilno na Škorklji. Snomladi leta 1921 je v tej gostilni skupina fašistov napadla omizje socialistov in v medsebojnem tepežu je bil uničen skoraj ves inventar. Domov na Opčine so se Kapunovi vrnili l. 1922, ampak le za kratek čas. Kmalu so prevzeli v najem društveno gostilno na Proseku, katero je Marija vodila do 1925. leta. Takrat je prerano izgubila moža Ivana. Vrnila se je domov na Opčine, kjer je nadaljevala s trdim delom tudi kot perica, le da bi vzdrževala svoje otroke. Hčerke je vzgojila v zavednem duhu in jih zgodaj navajala na delo kot večina naših žena, ki so mlade ostale vdove.

Tudi druga svetovna vojna in vse tegobe, kakor tudi grozote, so v živem spominu slavljenke. Doživela je nekaj hudih bombardiranj Opčin in žal preveč prijateljev in sosedov je v tem ognjenem metežu izgubilo svoja življenja. Vsa srečna je dočakala osvoboditev in vrnitev starejše hčerke in njene družine iz Srbije v Maribor. Nemci so jih nasilno pregnali takoj po vdoru 1941. leta in več let mati ni vedela kakšna usoda jih je doletela. Nekaj let po vojni je slavljenka predano delala v množičnih naprednih organizacijah na Opčinah in često kot dopisnica poslala našemu Dnevniku zanimive prispevke.

Pred skoraj dvajsetimi leti je zapustila Opčine in sledila mlajši hčerki v njenem službovanju v Rimu in v Beogradu. Pred kratkim sta se nastanili v Mariboru, kjer danes, še dokaj čila in zdrava za njena leta, slavi Marija Kapun svoj visoki jubilej, obdana z vso pozornostjo in ljubeznijo družine. Vsi njeni dragi ji iskreno čestitajo, zahvaljujejo se ji za vse dobrote in skrbi in ji kličejo: mama, še na mnoga zdrava leta!

Kljub oddaljenosti je Marija Kapun naročnik in zvest čitatelj našega dnevnika, za katerega pravi, da ji je glavni vir novic in vesti o celotnem dogajanju pri nas. Čestitkam svojcev in prijateljev se pridružujemo tudi mi z željo, da bi ji lahko še dolgo bili živa vez z njenim rodnim krajem in našim življenjem na tej strani meje.

OBVESTILO KMEČKE ZVEZE

Prijava dohodkov (Vanoni) za leto 1972

Kmečka zveza opozarja člane, da zapade konec marca rok za prijavo dohodkov prejšnjega leta.

Prijavo morajo izpolniti in vložiti vsi, katerih dohodki (od plač, od zemlje, od hiš itd.) presegajo 960 tisoč lir letno.

Lastniki hiš morajo prijavo izpolniti tudi če sicer njihovi dohodki ne presegajo 960.000 lir. Naj ljudi ne zavede dejstvo, da jim prijavnice ne pošljejo več na dom, ker so kljub temu podvrženi hudim globam, če bi svojih dohodkov ne prijavili.

Kmečka zveza tudi letos, kot običajno, izpolnjuje v uradnih urah (8—14, ob četrtkih, 8—12 in 15—18) in oddaja prijave za člane. Tiskovine za prijavo bodo dobili pri nas (ni jim jih treba kupiti v trafikah, kjer so na prodaj), s seboj morajo pa prinesti davčne kartele za leto 1972, potrdilo delodajalca o plači v letu 1972 (če so v službi), podatke o dohodkih iz najemnin (če dajejo v najem hišo, stanovanje ali zemljišče), osebne podatke družinskih članov.

Priporočamo vsem, da prijavo opravijo pravočasno, da se izognejo gneči in čakanju zadnje dni meseca.

TAJNIŠTVO KZ

NINETU VENIERJU NA PRERANI GROB

Vest, da je Nini Venier preminul v tržiški bolnišnici, je 9. t.m. mučno odjeknila med Nabrežinci in vsemi, ki so pokojnika poznali. Vedeli smo sicer, da zanj ni rešitve, saj je vidno hiral in tudi umrl kot dogorevajoča sveča, vendar nam je hudo, ker smo ga še pred letom imeli vedno med seboj. Navzlic mrazu so se pogreba udeležili mnogi znanci in pospremili v nepovratek pok. Ninota, ki si je s svojo dobrosrčnostjo postavil trajen spomenik med nami.

Pokojni Nini Venier se je rodil 24. 12. 1898 v Nabrežini, v številni družini kamnoseškega obrtnika, ki je v času industrijskega razcveta naših krajev, prišel iz Maniaga v beneški provinci, kot mlad fant, poln načrtov za bodočnost. Oče Tita Venier je bil eden od tedanjih sosednih državljanov, ki je razumel kaj pomeni narodna skupnost, saj je imel vzornike v družinah Doria, Visintin in ostalih neslovenskih zasebnikih, ki so se prilagodili našim razmeram. Ovdoveli oče je ponovno poročil Slovenko, vsi njihovi otroci so obiskovali slovenske šole, kjer so vzorni šolniki kot so bili Tomšič, Tance, Koršič in ostali, vcepljali mladini ljubezen do svojega naroda in spoštovanje do drugih skupnosti.

Tako je Nini začel voziti po popolnoma kraškem koloseku, izučil se je v mizarski stroki, v kateri se je izpopolnil, da je postal celo predmetni učitelj mizarstva na obrtni šoli, dokler mu ni začel vid pešati ter je moral po 13 letih službovanja oditi v pokoj. S tem je bilo prekinjeno vse njegovo javno udejstvovanje, zlasti v prosveti, saj je bil nadarjen kontrabasist bivšega orkestra. Ni mu pa usahnila žilica humorja, skoro do poslednjih dni je njegova satira zadela v živo. Bila sva si različna v svetovnih nazorih, pogosto sva se dobrohotno zbadala, a moram priznati, da se je pok. Nini odlikoval v nečem: ni namreč poznal hinavščine. Konec bodicam je skoro vedno napravila šaljivost, s katero je znal poravnati marsikatero sporno zadevo. Kot sumljiv element je pod črnim režimom moral okusiti prisilno brezposelnost ter je bil po kapitulaciji Italije aretiran in odpeljan v Coroneo.

Zgledu svojega očeta so ostali zvesti tudi njegovi sinovi. Prvorojenec Janko je na žalost že aprila 1966 zaključil svoje nadepolno življenje, drugi sin Martin je uspešen šofer pri ACEGAT, tretji sin Marjan pa je v Avstraliji, kjer ga kot načelnika nekega oddelka tovarne v Melbournu visoko cenijo.

Naše slovensko okolje, v katerem je bil včasih pokojni Nini duša šegave diskusije, bo še dolgo pogrešalo tega razgledanega družabnika. Vsi vaščani in okoličani, ki so pokojnika cenili, globoko sočustvujejo z žalujočo vdovo Cvetko, sinovoma Martinom in Marjanom ter drugimi sorodniki.

Vaščan

V ČETRTEK V KRIŽU

Predavanje o zakonu za razvoj vinogradništva

Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo priredi v četrtek, 22. t.m., ob 19.30 v Križu, v prostorih konzorcija vinogradnikov, predavanje o kmetijski zakonodaji, posebno o deželnem zakonu za razvoj vinogradništva. Predaval bo izvedenec kmetijskega nadzorništva dr. Vremec. Ker gre za važno zadevo in bo omenjeni deželni zakon v kratkem zapadel, priporočamo vinogradnikom, da se udeležijo predavanja.

● **Deželna uprava** bo organizirala drugi tečaj iz urbanistike za javne upravitelje, za osebje javnih ustanov in za profesioniste. Prošnje za obiskovanje tečaja morajo prispeti na deželno odborništvo za urbanistiko (Trst, Miramarski drevored 19), najkasneje do nedelje, 25. marca. Na tečaj bo deželna uprava sprejela 25 slušateljev. Tečaj bo brezplačen in bo trajal več mesecev za skupno 30 študijskih dni. Predavanja bodo v Vidmu.

Obvestilo ZZB NOV Slovenije

Vse nekdanje internirance in internirанke taborišč Buchenwald — Dora, njihove svojce in svojce preminulih in v taborišču ubitih, vabimo na proslavo 28. obletnice osvoboditve taborišča združene s tovariškim srečanjem, ki bo letos v dneh 21. in 22. 4. v Splitu. Podrobnejši spored proslave bo še objavljen.

K tej proslavi vabimo tudi nekdanje taboriščnike in taboriščnice ostalih taborišč ter njihove svojce, kakor tudi vse borce in borke ter sodelavce narodnoosvobodilnega gibanja.

Iz Ljubljane bodo organizirani avtobusi, poskrbljeno pa bo tudi za prenočišča in prehrano. Stroški s prevozom iz Ljubljane, prenočiščem in penzionom znašajo 235 din.

Prijave pošljite do 1. 4. 1973 na komisijo za internirance pri RO ZZB NOV Slovenije v Ljubljani, Beethovnova Ulica 10.

Tržaška občina išče kopališke mojstre

Tržaška občina bo za poletno sezono namestila določeno število kopaliških mojstrov. Vsi, ki razpolagajo z ustreznim patentom za izvrševanje poklica kopališkega mojstra lahko naprosijo za službo na oddelku za osebje tržaške občine (Trg Unità 4. drugo nadstropje, soba št. 93). Prošnjo je treba izpolniti na navadnem papirju. Kdor še nima patenta za kopališkega mojstra in bi se rad zaposlil v poletni sezoni, se lahko zglasi na pristaniškem poveljstvu.

Z rubežem proti jezikovnim pravicam

Trst, 16. marca 1973

Vodstvu izterjevalnice neposrednih davkov v Trstu

Ulica Nordio 11
TRST

v vednost

Mešanemu jugoslovansko - italijanskemu odboru za izvajanje Posebnega statuta od 5. oktobra 1954

Danes približno ob 16.15 se je zglasil na mojem domu Vaš uslužbenec, ki je v moji odsotnosti povzval mojo ženo, naj mu plača zadnja dva obroka davkov za leto 1972, ker bi sicer moral sprožiti izvršilni postopek. Uslužbenec je sicer govoril slovensko, verdar ni imel s seboj

a) niti slovenskega ali vsaj dvojezičnega pooblastila, s katerim bi lahko dokazal, da je upravičen postopati v navedeni zadevi;

b) niti slovenskega ali vsaj dvojezičnega obrazca, na katerem bi lahko potrdil prejem dolžnega zneska;

c) niti slovenskega ali vsaj dvojezičnega dokumenta, ki ga predvideva člen 474 zakonika o civilnem postopku;

č) niti slovenskega ali vsaj dvojezičnega dokumenta, ki ga predvideva člen 480 zakonika o civilnem postopku.

Skratka, bil je samo delno in torej nezadostno usposobljen za izvajanje svoje službe v skladu z določbami 5. člena Posebnega statuta od 5. oktobra 1954.

Zato ga je moja žena po mojem predhodnem navodilu odslovila. Odslovitev pa ni utemeljena samo iz navedenih formalnih razlogov, temveč tudi iz substancialnega razloga: kot davkoplačevalec namreč nisem nikoli odrekel plačila dolžnih zneskov niti zato, ker bi ne hotel plačati, niti zato, ker bi ne mogel plačati, temveč sem Vas večkrat, pravočasno in s priporočenimi pismi prosil, da mi omogočite plačilo davkov v skladu s členom 5 Posebnega statuta od 5. oktobra 1954.

Najprej sem Vas s priporočenim pismom štev. 1881 (moja številka 155/72) od 28. septembra 1972 obvestil, da mi je bilo v Vašem uradu onemogočeno plačati davke v skladu s členom 5 Posebnega statuta od 5. oktobra 1954 in «da se v bodoče ne mislim več odpovedovati svoji zakoniti pravici do uporabe slovenščine pri plačevanju davkov in zato odklanjam vsako krivdo za morebitne zamude roka, ki bi izvirale iz dejstva, da izterjevalnica neposrednih davkov v Trstu ni sposobna poslovati v skladu s 5. členom Posebnega statuta od 5. oktobra 1954».

Dne 12. oktobra 1972 sem se osebno zglasil v Vašem uradu «z namenom, da plačam preostala dva obroka davkov za leto 1972». Ker službujoči uradnik ni znal slovensko, sem zapustil prostore izterjevalnice neposrednih davkov, ne da bi bil plačal navedena dva obroka davkov. O tem dogodku sem Vas obvestil s priporočenim pismom s povratnico štev. 371 (moja številka 210/72) od 12. decembra 1972. V tem pismu sem izjavil: «Ker sem prepričan, da sem kot davkoplačevalec opravil svojo dolžnost do kraja, vas obveščam, da se mislim ponovno zglasiti v prostorih izterjevalnice neposrednih davkov v Trstu šele po zapadlosti prvega obroka davkov za leto 1973 in da odklanjam vsako odgovornost za zamudo kakršnegakoli roka, kolikor ta izhaja iz nespoštovanja 5. člena Posebnega statuta od 5. 10. 1954. Kolikor pa bi želeli vnovčiti navedena dva obroka davkov že prej, izjavljam, da ga po predhodnem pismenem slovenskem obvestilu lahko vnovči vaš pooblaščenec s slovensko pisanim obvestilom, proti izstavitvi slovenskega potrdila, na mojem domu v Trstu . . .».

V dokaz resničnosti navedenega dogodka sem pismu priložil pismeno izjavo dveh prič.

Dne 9. februarja 1973 sem prejel od Vas «Avviso d'intimazione ai contribuenti morosi» štev. 3631 od 5. januarja 1973 brez sledu kakršnegakoli slovenskega prevoda in torej v popolnem nasprotju z določbami 5. člena Posebnega statuta od 5. oktobra 1954.

Dne 11. februarja 1973 sem Vam v zvezi s tem opozorilom poslal priporočeno pismo s povratnico štev. 3670 (moja štev. 20/73), ki pa mi ga je poštna uprava vrnila, ker je Vaš urad v Trstu «neznan naslovnik». Zato sem Vam 21. februarja 1973 poslal prepis tega pisma z navadno pošiljko. V pismu sem Vas opozoril na svoja «priporočena dopisa od 28. septembra 1972, štev. 155/72, in od 12. decembra, 1972, štev. 210/72, na katera še vedno čakam Vaš vljudni odgovor».

Vi mi na vsa ta pisma niste nikoli odgovorili in še manj osporavali zakonitost mojih stališč in zahtev.

Iz vsega navedenega sledi, da je za vse zamude rokov kriv izključno Vaš urad. Zato izjavljam, da sem še nadalje pripravljen plačati vse zapadle obroke davkov, seveda brez vsake zamudnine, takoj, čim mi boste sporočili, da je izterjevalnica neposrednih davkov v Trstu sposobna poslovati točno po določbah 5. člena Posebnega statuta od 5. oktobra 1954.

Z odličnim spoštovanjem

Samo Pahor

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ GABROVCA

Namesto cvetja na grob tov. Alojza Grilanca s Proseka darujeta Drago in Anica Štoka 5000 lir.

Ob priliki praznika žena darujejo žene iz Gabrovca 92.500 lir, Marija Furlan in Jožef Furlan (Gabrovec št. 27) 30.000 lir, Albin Hrovatin (Briščki štev. 9) 3000 lir. Pepka Verginella (Gabrovec štev. 14) 3000 lir, U. in F. darujeta 10.000 lir.

Ob 28. obletnici padlega brata Karla (Bojana) in mame Marije pogrešana v taborišču Rawensbrück darujeta Marija in Rihard Rustja 20.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V BAZOVICI

Vinko Gornik z družino daruje 5000 lir.

Ob obletnici smrti strica Karlota Mavca in strica Pepeta Mavca daruje Andrej Križmančič (Lukotov) z družino 10.000 lir.

Ob priliki 8. marca, praznika žena darujejo bazovske žene 25 tisoč lir.

V počastitev spomina pok. Andreja Kalca daruje Pepka Križmančič (Kožinova) 2000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V KRIŽU

Namesto cvetja na grob nečaka Bruna darujeta Dušan in Božena Košuta 30.000 lir.

PD «Slavko Škamperle» (Trst) 20.000 lir, PD «Vesna» 100.000 lir, Antonija Cibic (št. 283) 5000 lir, Giulio Žerjal 1000 lir, Justina Sedmak (št. 45) 5000 lir, Albin Magajna (št. 245) 3000 lir, Alojz Pertot (Nabrežina) 2000 lir, Jurij Žerjal 500 lir, Dominik Sedmak in Kristina Tence (št. 249) 5000 lir.

V spomin pok. moža Josipa daruje Ana Stefančič 5000 lir.

Frančiška Pahor (št. 251) 5000 lir, Bruno Sullini 1500 lir, Rikardo in Kristina Sedmak 5000 lir, Ivan Sedmak (št. 221) 1000 lir, Mirko Bogatec 500 lir, Josip Sedmak 500 lir, Stanko Bogatec 1500 lir, Josip Kralj 2000 lir.

Namesto cvetja na grob podpornega člana Bruna Hutterja daruje ŠD «Vesna» 5000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ ŠKEDNJA, S KOLONKOVCA IN OD SV. ANE

Pred devetindvajsetimi leti — 18. 3. 1944 — je padel v Ledinah nad Idrijo dr. Bogdan Oblak, miner pri štabu IX. korpusa. V počastitev njegovega spomina prispevajo mama, brat, svakinja in nečaka 100 tisoč lir.

Carlo Zorzetto 2000 lir, Mario Magajna 10.000 lir, Josip Furlan «La Nafta» 2000 lir, Amalija Sedmak 2000 lir, Pepi Cesar 1000 lir, Valerija Štokelj 1000 lir, Adriano Serviliani 1000 lir, Sergio Serra tisoč lir.

Namesto cvetja na grob Amalije Castelli darujeta Marina in Zora Pregarc 2000 lir.

Iz Maribora: Edo Cerkvenič 50 N.din, Doro Cerkvenič 20 N.din, Željko Orbanič 30 N.din, Ivan Cerkvenič 100 N.din, Jurina Cerkvenič 100 N.din.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V MAČKOLJAH

Mladina iz Prebenega 10.000 lir, žene iz Doline 10.000 lir, družina Virgilija Veljaka iz Trsta 10.000 lir.

ZA TRŽAŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR

Ob obletnici smrti mame in žene daruje Ivan Slavec iz Boljunca 5000 lir.

V počastitev spomina nepozabnih očeta in mame daruje Marija Kocijančič - Oblak 10.000 lir za ŠZ Bor.

Ob 27. obletnici smrti Alojza Furlana daruje žena z otroki 5000 lir za Glasbeno matico.

Ob priliki praznika žena v Bazovici darujeta natakarja Nevo Kovačič in Franc Čufar 4000 lir za Bazoviški dom.

Ob obletnici smrti strica Karlota Mavca in strica Pepeta Mavca daruje Andrej Križmančič (Lukotov) z družino 5000 lir za ŠD «Zarja».

Ob 28. obletnici smrti Danila Pregarca daruje družina 2000 lir za Dijaško matico.

V spomin Erne Mersini iz Genove daruje Marija Pipan 5000 lir za Dijaško matico in 5000 lir za center za rakasta obolenja.

V spomin Erne Mersini iz Genove darujeta Vittoria in Mario Petelin 5000 lir za Dijaško matico.

V spomin Marije Valentinčič, matere predsednika društva darujejo Ina in Avrelij Kariš 5000 lir in družina Gustinčič 3000 lir za obnovo Ljudskega pevskega društva — Trst, Ul. Campanelle.

V spomin pok. Alojzija Vremca darujeta Justina in Anica Daneu 10.000 lir za popravilo prosvetnega doma na Opčinah.

Ob priliki praznika 8. marca na Jami so zbrale boljunske demokratične žene 10.000 lir za PD «France Prešeren» in 10.000 lir za pustno godbo na pihala iz Boljunca.

Za ŠD Breg so darovali: žene od Domja ob priliki 8. marca 10 tisoč, Danilo Santin 8.000, Guido Samec 10.000, Argeo Klun 3000, Jordan Kralj 11.000, Danilo Žerjal 10 tisoč, Franc Krevatin 3000, Miro Štrajn 8000 lir.

SINOČI NASTOP ZBOROV V GORICI

«Primorska poje» navdušila številno goriško občinstvo

Skoraj 300 pevcev se je zvrstilo na odru Prosvetne dvorane
Med gosti tudi generalni konzul SFRJ v Trstu Boris Trampuž

«Primorska poje», revija naših pevskih zborov z obeh strani meje, je sinoči tudi v Gorici dosegla velik uspeh. Prosvetna dvorana je bila za to priliko do kraja napolnjena, nekateri sploh niso mogli v dvorano. Tajnik SPZ Edmund Košuta, ki je gostom zaželel dobrodošlico, je izrekel tudi zadovoljstvo, da se letos eden izmed petih nastopov revije primorskih zborov prireja v Gorici in tudi željo, da se bo to v kasnejših letih ponovilo.

Prijeten vtis na publiko so naredile naše mladenke v goriških narodnih nošah, ki smo jih že dolgo časa pogrešali na takih prireditvah. Napovedovala je dijakinja Neva Brešan, posameznim pevovodjem pa sta Lilijana Žigon in Katjuša Osbat podarili šopke cvetja, pri blagajni sta bili dve brhki dekleti Elijana Bensa in Loreta Mikuš. obe z Oslavja.

Prve so prišle na oder pevke iz Divače, ki so zapele tri pesmi pod vodstvom Edija Raceta. Ta je kasneje dirigiral tudi moški zbor iz Divače. Komaj pred štirimi meseci ustanovljeni mešani zbor «Briški grič» iz Števerjana je zapel pod vodstvom Jožka Hareja tri pesmi. Če se ne motimo, je bil to šele tretji nastop tega zbora in mlada dekleta in fantje so se kar dobro odrezali. Sledili so nastopi moškega zbora «Luke Koper» (vodil ga je Ivan Tavčar), komornega moškega zbora iz Idrije (vodil ga je Ivan Rijavec), ženskega zbora iz Postojne ter moškega zbora prav tako iz Postojne (oba je vodil Ivo Jelerčič), moškega zbora «Tabor» z Opčin (ki ga je vodil Sveto Grgič), moškega zbora «Dragotin Kette» iz Ilirske Bistrice (ki ga je dirigiral Dimitrij Grli), moškega zbora «Franc Zgonik» iz Branika (ki ga je vodil Gvido Filipčič) ter mešanega zbora «PD Svoboda» iz Izole pod vodstvom Mirka Slosarja.

Med številnim občinstvom smo opazili generalnega konzula SFRJ v Trstu Borisa Trampuža s soprogo, podpredsednika pokrajine Marka Waltritscha, člana predsedstva SK GZ dr. Mirka Primožiča, podpredsednika Slovenske prosvetne zveze Saverija Rožiča in Mirka Kaplja.

Jutri bo četrti koncert revije «Primorska poje» v Ajdovščini.

Italijanski pesniki z Reke v Gorici

V kulturnem krožku Stella matutina so v petek zvečer recitirali svoja dela pesniki z Reke, ki sodelujejo v tamkajšnji kulturni reviji v italijanskem jeziku «La battana». O pomenu tega obiska sta spregovorila prof. Fulvio Monai in dr. Rocco, pesnike pa je predstavil glavni urednik revije «Panorama» z Reke dr. Lucifero Martini. Za njim je spregovoril tudi pesnik Kompaniet. Nato so pesniki prebrali svoja dela ter dela nekaj odsotnih kolegov. Priliko smo imeli poslušati dela Ramousa, Martinija, Milinovicha, Schiavata Kabalina, Kompanieta in Butkoviča.

Med številno publiko so bili tudi nekateri predstavniki goriške občinske uprave in vrsta starejših Rečanov, ki žive v našem mestu.

Zadovoljstvo delavstva zaradi sklenjene pogodbe za kovinarsko stroko

Vest, da so sindikalisti v Rimu, po dolgih pogajanjih, vendarle vsaj okvirno sklenili sporazum z voditelji kovinarskih podjetij z državno udeležbo, je razveselila delavce v naši pokrajini, zlasti tiste v Tržiču in v Gorici, ki so zaposleni v teh tovarnah. To so ladjedelnica Italcantieri in tovarna ASGEN v Tržiču, tovarna SAFOG in OMG v Gorici. V teh tovarnah je zaposlenih več tisoč delavcev. Brez dvoma bodo delavci po dolgih mesecih stavk zadovoljni z doseženim rezultatom, katerega bi bili lahko delodajalci podpisali že pred meseci.

Sedaj seveda tudi kovinarji zaposleni v zasebnih tovarnah pričakujejo, da tudi zasebni lastniki tovarn podpišejo enako pogodbo kot zastopniki tovarn z državno udeležbo.

V četrtek v Doberdobu občinska seja

V četrtek ob 16. uri bo v Doberdobu občinska seja, s sledečim dnevnim redom: poročila župana, potrditev sklepov, ki jih je sprejel ožji odbor o pomoči Vietnamu, namestitev ure na cerkveni zvonik, odprava trošarinskega urada, zahteva deželi za prispevka za ureditev vaških cest in razširitev pokopališča v Dolu, prošnja prosvetnemu ministrstvu za nakup šolskega avtobusa, odobritev občinskega pravilnika za delo brivcev, odobritev zaključnih računov za dela pri ureditvi prvega odseka kanalizacije v Doberdobu.

Nekaj mesecev brez avtobusa v Ulici del Carso

Mestno avtobusno podjetje javlja, da vozi mestni avtobus na progi Gorica - Štandrež po Mihaelovi ulici tudi v obratni smeri proti mestu. To so morali napraviti, da ne bi zmanjšali števila voženj, ker so avtobusi prisiljeni čakati pri semaforih v Ul. Aquileia precej časa. Avtobus torej ne bo vozil po Ul. Del Carso, dokler ne bodo uredili podvoza v Ul. Aquileia.

V KULTURNEM DOMU V SOVODNJAH

Lepo predavanje prof. Habeta o lepotah slovenskega podzemlja

Predavanje so priredili «Kraški krti» - Videli smo tudi diapozitive o domači jami «Kraljica Krasa»

Dvorana Kulturnega doma v Sovodnjah je bila v četrtek zvečer nabito polna ljudi, ki so z zanimanjem sledili predavanju prof. Habeta o lepotah slovenskega podzemlja. Predavanje je priredil jamarski klub «Kraški krti», ki deluje v okviru Slovenskega planinskega društva.

Prisotne je pozdravila predsednica SPD Jožica Smetova in predstavila predavatelja, prof. Franceta Habeta iz postojne, ki je tudi predsednik Jamarske zveze Jugoslavije.

Predavatelj je govoril o raziskovanju slovenskega podzemlja, prikazoval vrsto lepih barvnih diapozitivov, ki so vzbudili zanimanje prisotnih ljubiteljev našega podzemlja. Prof. Habe je popeljal prisotne od izvirov Ljubljanice preko Planinskega polja Rakovega Škocjana, Cerkniškega jezera do Postojnske in Križne jame, Kotline s Postojnsko jamo, Predjamo Škocjanske jame na Dolenjski Kras in prikazal tudi lepote ledenih jam.

Za njim je kraški jamar Stanko Kosič iz Doberdoba prikazal nekaj diapozitivov o nedavno odkriti jami «Kraljica Krasa» na Vrhu.

Prof. Habe je zaželel «Kraškim krtom» še nadaljnjih uspehov pri raziskovanju kraških jam.

V Števerjanu možnost plačevanja pokojnine na dom

Poštni urad v Števerjanu javlja, da so po nalogu generalne poštne direkcije pričeli v nekaterih pokrajinah plačevati pokojnine socialnega skrbstva (INPS) tudi doma, ne da bi bilo treba upokojencem hoditi v poštni urad.

Zainteresirani upokojenci naj se zaradi tega javijo na poštnem uradu v Števerjanu, da bi povedali ali želijo dobivati pokojnino še vnaprej na poštnem uradu ali direktno na dom.

Sestanek delavcev z zastopniki zadrug

Zastopniki tovarniških svetov največjih tovarn na Goriškem so se sestali s predsednikom posoške zveze zadrug Manfredinijem in deželnim tajnikom iste zveze Polettom. Pogovarjali so se o cenah prehrambenih proizvodov, ki nenehno naraščajo. Zastopniki tovarniških svetov so se domenili z zastopniki zadrug, da bodo priredili akcijo, da bi preprečili neupravičeni porast cen.

V ČETRTEK

Predavanje o slovenski odpravi na Makalu

Ljubitelji gora bodo prišli v četrtek na svoj račun. Slovenko planinsko društvo v Gorici priredi predavanja o «4. jugoslovanski himalajski odpravi na Makalu v letu 1972». Predaval bo član odprave Stane Belak iz Ljubljane. Prikazal bo vrsto diapozitivov o tej uspešni odpravi, o kateri se je v slovenskem alpinističnem svetu toliko govorilo.

Predavanje bo v Prosvetni dvorani v četrtek, 22. marca ob 20.30.

DOBRODOŠLICO MU JE IZREKEL DANILO NANUT

Zastopnik deželne vlade odv. Devetag obiskal prosvetni sedež v Štandrežu

Pogovarjal se je z zastopniki društva «Oton Župančič» in «Juventine»
Arh. Jože Cej je prikazal načrt Kulturnega doma «Andrej Budal»
Izražena zahteva prebivalstva po postavitvi spomenika padlim v NOB

Štandrež je prejšnji večer obiskal zastopnik deželne vlade. Odbornik odv. Cesare Devetag se je odzval vabilu štandreških prosvetarjev in obiskal sedež prosvetnega društva «Oton Župančič» in športnega društva «Juventina» ter se zadržal s člani obeh društev v prijetnem pogovoru, poslušal njihove zahteve in obljubil svoje zanimanje. Odv. Devetag je bil že lani na obisku pri tem društvu in posledica tega je bil deželni prispevek, s katerim so si lahko pevci štandreškega «Otona Župančiča» nakupili enotne kroje, s katerimi se lahko ponašajo na koncertih vsepovsod. Tudi prejšnji večer so bili oblečeni v enotne kroje in ob zaključku sestanka zapeli, pod vodstvom Cirila Siliča, nekaj novo naštudiranih pesmi, za zaključek pa Prešernovo «Zdravico».

Gosta je pozdravil predsednik društva «Oton Župančič» Danilo Nanut. Najprej se je zahvalil za deželni prispevek in izrekel željo, da bi lahko dobilo društvo še kak tak prispevek v bodočnosti, zlasti sedaj. ko teko priprave za ureditev dostojnega prosvetnega sedeža na Pilošču, ki ga bodo imenovali po zaslužnem domačinu Andreju Budalu.

V svojem pozdravnem govoru je Nanut omenil tudi težak položaj v katerem so štandreški kmetje zaradi stalnega razlaščanja tako zaradi avtocestnih del kot zaradi širjenja industrijske cone. Omenil je tudi zahtevo velike večine štandreškega prebivalstva, ki želi postavitev spomenika svojim padlim v NOB sredi vasi, proti kateremu se protivijo določeni krogi na goriški občini. Nanut je pri tem izrekel zahvalo domači občinski svetovalki Vilmi Brajnik, ki se je v občinskem svetu zavzela za postavitev tega spomenika.

V svojem odgovoru je deželni odbornik dejal, da se bo za probleme prosvetnega društva «Oton Župančič» in drugih slovenskih prosvetnih društev še naprej zanimal. Dejal je tudi, da bo podprl zahtevo štandreških prebivalcev po postavitvi spomenika padlim partizanom in da bo o tem obvezal tudi svojo, socialistično stranko. Odv. Devetag je dejal, da smo na Goriškem lahko ponosni, da imamo dve kulturi, slovensko in italijansko, da živita dva naroda tu že stoletja in da je prav, da bosta še nadalje živela v miru, medsebojnem spoštovanju, prostem razvijanju lastnih kultur. V tem ima naša dežela dolgo tradicijo, prav je, da ta tradicija tudi vnaprej ostane.

Arhitekt dr. Jože Cej, ki je pripravil načrt za ureditev stavbe na Pilošču, je prikazal deželnemu odborniku in drugim gostom podrobni načrt za ureditev novega kulturnega doma v Štandrežu. Pevski zbor «Oton Župančič» je, kot smo že omenili, zapel nekaj pesmi.

Srečanja so se udeležili tudi predstavnik športnega društva «Juventina« Dino Roner, zastopnik SPZ Zdenko Vogrič, podpredsednik pokrajine Marko Waltritsch, občinska svetovalka Vilma Brajnik - Corva, zastopnik izvršnega odbora SKGZ Gorazd Vesel in pokrajinski svetovalec Jože Jarc.

Sindikalno gibanje uslužbencev letališča

Uslužbenci letališča v Ronkah bodo pričeli stavkati, če ne bodo pogajanja, napovedana za torek 20. t. m., pozitivno napredovala. Od včeraj ne delajo uslužbenci nadur. Istočasno sindikati protestirajo, ker noče upravni svet letališča ugoditi zahtevam sindikatov.

V NOČI MED SREDO IN ČETRTKOM

Neznanci so se vtihotapili v gostilno «Pri Tildi» na Oslavju

Njihov podvig ni uspel, ker se je gospodar zbudil - V naglici odnesli le nekaj drobiža

Tatovi v našem mestu so stalno na delu in ne zamujajo nobene priložnosti za svoje podvige. Kaže pa, da niso zadovoljni več s trgovinami in osebnimi stanovanji v našem mestu, temveč so razširili svoje pustolovščine tudi na okolico. Prejšnjo noč so namreč «obiskali» slovensko gostilno na Oslavju «Pri Tildi», kjer pa jim roparsko dejanje ni popolnoma uspelo. V noči med sredo in četrtkom, približno ob dveh in pol, ko je družina Furlan že šla spat, se je avtomobil ustavil pred gostilno. Nekaj minut je bilo vse tiho, nakar je gospodar gostilne Davorin, ki spi v gornjih prostorih, slišal močan ropot. Oblekel se je in šel na stopnice pogledat. Ko so tatovi videli, da jih je nekdo zasačil so s silo odprli vhodna vrata in v naglici zbežali ter odnesli s seboj le nekaj drobiža, ki so ga našli v nekem predalu.

V Doberdobu umrl Anton Gergolet-Šušter

V sredo popoldne so v Doberdobu pokopali 76-letnega Antona Gergoleta, po domače Toneta Šušterja. Na zadnji poti ga je spremljala velika množica ljudi iz Doberdoba, Ronk in Tržiča. Med številnimi venci so bili poleg sorodnikovih tudi venci pristaniških delavcev in domače Kmečke posojilnice.

Pokojni Anton je bil med domačini zelo priljubljen in vsi so ga spoštovali zaradi njegove pridnosti, skrbnosti in skromnosti. Bil je zaveden Slovenec in v tem duhu je vzgojil tri hčere in dva sinova. Rad je poslušal slovensko narodno petje in je bil vedno prisoten na kulturnih prireditvah. V prijetni družbi, čeprav že v letih, je tudi sam rad zapel in prav slovenska pesem, ki jo je tako ljubil ga je spremljala na zadnji poti. Pevski zbor P.d. «Jezero» mu je pred hišo in pri odprtem grobu zapel žalostinke.

Življenje mu ni bilo z rožami posuto. Kot sin skope kraške zemlje je moral trdo delati že od rane mladosti. Ob izbruhu prve svetovne vojne je moral še zelo mlad na fronto in bil je celo na ruski meji. Po končani vojni je bilo doma precej dela, saj je bila vas popolnoma uničena. Več let je stanoval s pokojno ženo v zasilni baraki v zgornjem delu vasi za cerkvijo. Obdeloval je svojo kraško zemljo in pozneje delal v ladjedelnici. Po dolgih letih trdega dela na kmetiji in v ladjedelnici, si je kupil kmečko hišo, v kateri je živel do zadnjega dne.

Kljub trdemu delu pa je še vedno našel čas za prosvetno in socialno delovanje. Zelo aktiven je bil pri Kmečko - obrtniški posojilnici, kjer je bil odbornik dolgo vrsto let.

Domačini in prijatelji izrekajo njegovim otrokom in sorodnikom iskreno sožalje.

PO OBIČAJNEM VEČMESEČNEM POSTOPKU

Včeraj v Gorici zaključen javni učiteljski natečaj

Na ustnih izpitih deset kandidatk - V prihodnjem šolskem letu več učiteljskih moči na razpolago za slovenske osnovne šole

Včeraj zjutraj so se v Gorici zaključili izpiti za javni natečaj za dve stalni učiteljski mesti na slovenskih ljudskih šolah na Goriškem. Komisiji je predsedoval prof. Martin Jevnikar iz Trsta. Kandidati so opravili pismene izpite pred nekaj meseci, v zadnjih treh dneh pa ustne. Na teh je bilo deset kandidatov.

Po obeh (pismenem in ustnem) izpitih je lestvice naslednja: 1) Kazimira Blažič 49/50; 2) Anica Vižintin - Pahor 47/50; 3) Verena Buzzi 46/50 in Ada Lavrenčič - Conzutti 46/50; 5) Vanda Tommasi 45/50; 6) Emilija Černic - Devetak 42/50; 7) Kazimira Saksida 40/50 in Sonja Božič - Pahor 40/50; 9) Anka Černic 39/50; 10) Iva Tabaj 38/50.

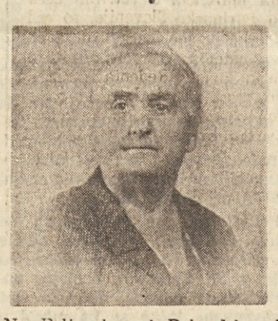
Prvotno je bilo za pismene izpite prijavljenih 18 kandidatov. Na razpolago sta dve stalni učiteljski mesti in pet naknadnih učiteljskih mest. V službo bodo torej v prihodnjem šolskem letu sprejeli sedem novih učiteljic. Upoštevali bodo poleg gornjih rezultatov tudi izide mature in morebitno prejšnje poučevanje. Z najemom sedmih učnih moči bo položaj na slovenskih osnovnih šolah, kar se tiče razpoložljivosti učiteljev, boljši. Lahko bodo tako pričeli v marsikateri šoli izvajati državni zakon, ki prepoveduje, da en sam učitelj poučuje večrazrednico, v kateri je več kot deset otrok. Tak primer imamo n.pr. v slovenski šoli v Ulici Randaccio v Gorici, kjer poučuje ena sama učiteljica skupno prvi in drugi razred (v njem je 17 otrok). V Doberdobu pa imajo za manj otrok kar dve učiteljici v tamkajšnji italijanski osnovni šoli. Dvojna mera mora tokrat izginiti.

Šolarji varujejo okolje

Učenci osnovnih in srednjih šol na območju novogoriške občine so se vključili v akcijo za urejanje zelenih površin in varstva narave. V akciji bodo sodelovali učenci od prvega do osmega razreda in dijaki srednjih šol, ki bodo predvsem zasajali, urejali in čistili parke. Učenci osnovnih šol pa bodo v okviru vzgojnega in praktičnega programa skrbeli za varstvo in čistočo v ožjem šolskem okolišu ter spoznavali gozd in njegovo vrednost. Pisali bodo tudi naloge na temo o varstvu gozdov in narave. Avtorji najboljših spisov in likovnih izdelkov si bodo za nagrado ogledali muzej v Bistri.

V bodoče bodo seznanjanje mladega človeka s pomenom žive narave in njene ohranitve vključiti v redni program šolskega pouka.

80 let Marije Peric

Na Poljanah, pri Doberdobu, je minuli teden slavila svoj osemdeseti rojstni dan Marija Peric, vdova Lavrenčič. Vaščanom in domačinom iz okolice bo gotovo jasneje za koga gre, če jo bomo imenovali kar po domače, tako kot so jo dolga leta tudi sami klicali. Pravili so ji «Žurinka», ker je pač večji del svojega življenja prebila pri «Žurinevih».

Kljub svojim osemdesetim letom je Marija še vedno zdrava in čila, saj še vedno dela kot bila mlada deklina. Posebno pa je poznana po duhovitosti in vedno veselem ter nasmejanem obrazu. Ni ga, ki bi se ga «Žurinka» ustrašila in mu ne povedala, kar mu je treba povedati.

Marija Peric je izšla iz kmečke družine iz Dola. Omožila se je na Poljane in tu živi vse doslej v družbi svojih vnukov, ki jih je kar precej. Imela je 11 otrok, od katerih je živih še šest. Kot večina slovenskih mater njenih let, je pretrpela grozote dveh vojn. Spoznala je grenkobe begunstva ter videla nešteto krivic v zadnji vojni. Pri partizanih je izgubila tudi mladega sina. Od časa do časa gre k eni ali drugi hčerki ter jim pomaga pri delu.

Mariji Peric želimo, da bi še mnogo let ostala zdrava in krepka ter da bi v družbi svojih dragih še dolgo uživala zasluženi pokoj.

● Aldo Persan, 34-letni vratar iz Ul. Giustiniani 25 se je prejšnji večer ponesrečil v Ronkah, ko ga je med hojo podrl avtomobilist. V goriški bolnišnici so mu dali le prvo poloč zaradi lažjih prask po telesu.

Vrela voda ga je opekla

V goriško bolnišnico so sprejeli s prognozo 30 dni zaradi opeklin prve. druge in tretje stopnje 47-letnega delavca iz Rude Modesta Burnicha, ki je zaposlen v tekstilni tovarni v Zdravščini. Mož je delal pri nekem kotlu, ko mu je nenadoma vrela voda puhnila v zgornji del telesa. Z rešilcem so Burnicha prepeljali v splošno bolnišnico, kjer so mu ugotovili opekline na prsih vratu in obrazu.

Sindikat CISL zahteva imenovanje upravnega sveta v pnevmološki bolnišnici

Sindikat CISL je včeraj razdelil med uslužbence goriške pnevmološke bolnišnice (bivšega sanatorija) letak, v katerem obvešča uslubence, da so predsedniku deželne vlade, odbornikoma za zdravstvo in krajevne uprave, ministru za zdravstvo in načelnikoma skupin v deželnem svetu poslali pismo s celo točko kritik.

V pismu zahteva sindikat takojšnje imenovanje upravnega odbora in odpravo dveletne komisarske uprave. V tem času, trdi pismo CISL, je prišlo do nepravilnih aktov, kot so najem v službo uradnikov brez natečaja, priredba notranjih natečajev pri katerih so oškodovani starejši uslužbenci, neustanovitev notranje posvetovalne komisije. V letaku je poudarjena zahteva po imenovanju upravnega odbora, sicer bodo uslužbenci storili potrebne sindikalne korake.

Kmečka zveza - Gorica vabi na

8. REDNI OBČNI ZBOR

ki bo v Gorici v soboto 24 marca ob 19.30 na sedežu Kmečke zveze v Ul. Malta 2. Na dnevnem redu bo poročilo upravnega odbora, poročilo nadzornega odbora, diskusija, volitev novega odbora in razno.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst

JAKA ŠTOKA

MOČ UNIFORME

burka v treh dejanjih

Kostumi	MARIJA VIDAU
Scena	DEMETRIJ CEJ
Zastor	UROŠ VAGAJA
Glasba	H. O. VOGRIČ
Motive izvaja	ALEKSANDER ROJC
Režija	MARIO URŠIČ

V nedeljo, 25. marca ob 17. uri v Kulturnem domu v SOVODNJAH.

Kino

Gorica

VERDI 15.15—22.00 «I racconti di Canterburry». Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.
CORSO 15.00—22.00 «Anche gli angeli mangiano fagioli». G. Gemma in B. Spencer. Barvni film.
CENTRALE 15.00—21.30 «Occhio per occhio, dente per dente, sei fregato Cobra!» C. Mitchel in J. Sterling. Barvni film.
MODERNISSIMO 15.30 — 22.00 «Cari genitori». F. Bolkan in M. Schneider. Italijanski barvni film.
VITTORIA 15.15—22.00 «Finalmente... le mille e una notte». B. Bouchet in F. Benussi. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.

Tržič

AZZURRO 14.00 «Anche gli angeli mangiano fagioli». Barvni film.
EXCELSIOR 14.00 «Biancaneve e i sette nani». Barvna risanka.
PRINCIPE 14.00 «Cinque dita di violenza». Lych in Ping. Barvni film.

Nova Gorica

SOČA «Žandar gre v penzijo», francoski barvni film — ob 16., 18. in 20. uri.
SVOBODA «V službi njenega veličanstva», ameriški barvni film — ob 16., 18. in 20.
DESKLE «Stop za morilca», francoski barvni film — ob 17. in 19.30.
RENČE «Srečanje», italijanski barvni film — ob 15.30 in 19.30.
PRVAČINA «Na robu blaznosti», francoski barvni film — ob 16. in 20.
ŠEMPAS Prosto.
KANAL «Ljubezen na odoru», slovenski barvni film — ob 16. in 20.

Mladinski krožek v Gorici priredi v soboto, 24. marca ob 20.30 v Prosvetni dvorani v Gorici, Verdijev korzo 13, gledališki večer. Nastopilo bo Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice z igro Friedericha Ch. Zaunerja

STRAH ali ČRNOŠOLKI

Nastopajo: T. Gazar, B. Levstik, B. Urbič, B. Ukmar, I. Barišič, I. Jereb, J. Lavriha. Režija Jože Babič.

Razstave

V kavarni Teatro so včeraj odprli slikarsko razstavo Carmele Di Leo, doma iz Majana v Furlaniji.

Razna obvestila

Slovensko planinsko društvo v Gorici sporoča članom, da bo redni letni občni zbor v sredo, 4. aprila ob 20. uri v klubu «Simon Gregorčič» v Gorici.

Do 28. marca je čas predložiti planinske diapozitive za mednarodni natečaj, ki ga prireja goriški CAI.

Danes, v nedeljo, so dežurne trafike v sledečih ulicah: Ul. Garibaldi 5, Drevored XXIV. maja 21, Ul. Duca D'Aosta 175, Drevored XX. septembra 31, Placuta 1, Ul. Carducci 47, Ul. Veniero 2, Ul. Enrico Toti 2, Ul. Levada 16, Verdijev korzo 26, Trg S. Giorgio 36, Mihaelova ulica 79, Ponte Romano 4, Ul. Lungo Isonzo Argentina 93.

V ponedeljek so dežurne sledeče trafike: Korzo Italija 129, Travnik 47, Ul. V. Veneto 133, Ul. Crispi 8, Trg Municipio 10, Ul. S. Chiara 4, Trg Cavour 2, Tržaška ulica 55, Grojna 6, Ul. Cotonificio 18, Mihaelova ulica 228, Ul. P. Diacono Mochetta 3, Ul. 9. avgusta 11.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Tavasani, Korzo Italija 10, tel. 2576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Al Redentore, Ul. Rosselli, tel. 72340.

DEŽURNI ZDRAVNIKI
V Gorici, Sovodnjah in Števerjanu sta danes dežurna dr. Emilio De Gressi, Ul. B. Casale 13, tel. 3525 in dr. Mario Fabbro, Ul. Cappella 20, tel. 5800. V ponedeljek sta dežurna dr. Rodolfo Genovese, Ul. Fatebenefratelli 5, tel. 2902 in dr. Jožef Frandolič, Ul. Borsi 10, tel. 3703. Za Krmin in okolico je danes dežuren dr. Godeas. V ponedeljek je dežuren dr. Pagnutti.

DEŽURNA CVETLIČARNA
Danes je v dopoldanskih urah dežurna cvetličarna Bandelj, Travnik, tel. 5442. V ponedeljek so v dopoldanskih urah odprte vse cvetličarne.

Rojstva, smrti in poroke

ROJSTVA: Susanna Iacumin, Valentina Brumat, Francesca Frison, Ivan Colautti, Vincenzo Baccillieri, Michela Codermaz, Alina Menichelli.

SMRTI: upokojenec 80-letni Antonio Visini, gospodinja 55-letna Regina Bergamasco por. Costani.

OKLICI: profesorica Anna Lucia Clausero in profesor orkestra Ennio Cossovel, profesorica Francesca Bettiol in bančni uradnik Elio Pedrazzoli, učiteljica Maria Luisa Casazza in bančni uradnik Furio Paolo Issenmann, uradnica Edvige Tantin in kimik Norbert Ackermann, gospodinja Anna Maria Luisa Rossi in delavec Claudio Pietro Brait, študentka Gianna Leo in častnik Nazzareno Angelucci, gospodinja Marie Rose Caillot in pleskar Ettore Modesto Tiberi, učiteljica Anna Rasini in industrijski izvedenec Giuseppe Olivo, vrtnarica Antonia Massimo in podčastnik Giovanni Ruberti, fisioterapevtka Bianca Loreta Costanzo in tehnik Glauco Lowenthal.

POROKE: uradnica Annamaria D'Ambrosi in policaj Giuseppe Marega, uradnica Liciana Meroi in rokodelec Gino Boro.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta

Antona Gergoleta

se hčere in sinova z družinami zahvaljujejo vsem, ki so z njimi sočustvovali in spremili pokojnika na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala domačemu g. župniku, pevskemu zboru «Jezero» in cerkvenemu pevskemu zboru.

Doberdob, 18. marca 1973

Številni protesti demokratične javnosti proti provokatorskemu fašističnemu shodu

Današnje fašistično zborovanje bo brez dvoma v manjšem tonu, čeprav bodo za to priliko prihiteli v Gorico fašisti iz vseh krajev naše dežele, pa še iz Benetk, Trevisa in morda še iz oddaljenejših krajev.

Protest proti Almirantejevemu zborovanju so izrazile številne organizacije in politične stranke. Pokrajinska sindikalna federacija CGIL - CISL - UIL meni, da je Almirantejevo zborovanje provokacija v trenutku, ko se v Gorici pripravljajo na proslavo 30-letnice začetka odpora proti fašistični diktaturi in nemškemu osvajalcu. Njegova prisotnost pomeni žalitev mestu, ki hoče biti središče srečanj med narodi, ki hoče prispevati k mirnemu sožitju in odpravi zla, ki ga je prizadel fašizem, ki hoče prijateljsko živeti z bližnjimi narodi.

Bolj kot kdajkoli poprej moramo poudarjati danes vrednote odporništva in ustave, je rečeno v tiskovnem poročilu Socialistične stranke. Prebivalstvo dobro ve kaj pomeni fašistična diktatura, saj jo je preizkusilo na lastnih plečih v dvajsetletnem času Mussolinijeve vladavine. Zaradi tega je goriška federacija PSI mnenja, da je treba Almirantejevo zborovanje prepovedati.

Proti fašističnemu zborovanju sta se izrekli tudi vodstvi krajevne sekcije ANPI in prosvetnega društva «Oton Župančič» v Štandrežu. V protestnem poročilu je rečeno, da pomeni shod fašističnega kolovodje žalitev za Slovence, ki so toliko žrtvovali v borbi proti nacifašizmu.

Včeraj popoldne je približno 150 mladincev in mladink, pristašev marksistično - leninistične stranke, anarhistov in drugih levičarskih ekstraparlamentarnih skupin. priredilo po glavnih mestnih ulicah protestno manifestacijo proti Almirantejevemu zborovanju. Mladinci so nosili transparente in rdeče zastave ter kričali protifašistična gesla. Spremljalo jih je precej policistov. Sprevod je šel s Travnika do sodne palače, po Korzu pred sedežem MSI, kjer so kričali vrsto parol proti fašistom, ki so bili skriti za okni svojega sedeža. Na Travniku je nato spregovoril predstavnik iz Benetk.

KMEČKA BANKA
USTANOVLJENA LETA 1909
GORICA - Ul. Morelli 14
Tel. 2206 - 2207
VSE BANČNE USLUGE
MENJALNICA

PRIZNANO MEDNARODNO AVTO PREVOZNIŠKO PODJETJE
LA GORIZIANA
GORICA - Ul. Duca d'Aosta 180 - Tel. 28-45 GORICA
PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSTNEGA BLAGA

MONOGRAFIJA FURLANSKEGA FILOLOŠKEGA DRUŠTVA

Dvanajst razprav o različnih vidikih zgodovine Nadiških dolin do današnjosti

Pomembno delo pobudnika in urednika zbornika dr. Luigija Cicerija in njegovih sodelavcev

Lansko leto je Furlansko filološko društvo — FFD priredilo v septembru svoj že 49. kongres v Špetru ob Nadiži, v nekdanjem Špetru Slovenov. Ker izdaja FFD zadnja leta posebne monografije o pokrajini, ki leži okoli kraja, kjer imajo Furlani svoj vsakoletni kongres, so posvetili posebno zajetno monografijo Nadiški dolini, ki so jo razširili tudi na njene stranske doline, ki jih imenujejo po sedanji politični terminologiji vladajoče stranke «Nadiške doline»!

Dolgoletni predsednik FFD, senator in čedajski župan Guglielmo Pelizzo, je v svojem pozdravnem govoru naštel nekatere publikacije, ki jih je že izdalo FFD in posvetilo «Nadiškim dolinam»: 1. ex voto zaobljubne zahvale romarjev iz Dolin na Staro goro, 2. ex voto iz Terskih dolin, 3. Predzgodovinska odkritja na «špetrskem Duolu» in «Bardu», 4. Marchetovo knjižico o zavetnih cerkvicah v Furlanski Sloveniji.

Ko je nato senator Pelizzo še pokazal «dragoceno monografijo» ob lanskem 49. kongresu o Nadiški dolini in njenih stranskih dolinah, je še zagotovil, da s tem zadnjim monografskim delom o Nadiški dolini še niso izčrpane vse raziskave Filološkega društva o Furlanski Sloveniji, in da se pravzaprav šele začenja porajati zanimanje na raznih področjih, in sicer na «jezikovnem, toponomastičnem in še na področju ljudskih izročil, kakor je svoječasno delal glici in kampanjsko monografije, ki so jih morali posamezni znanstveniki izbruhati iz svojih kabinetov. Še bolj zamotana pa je bila naloga izdati monografijo o jedru Furlanske Slovenije. Kajpada ni mogel dr. Ciceri sneti s klina takih znanstvenikov, ki bi vsaj pasivno obvladali slovenska narečja ali pa svaj enega izmed slovanskih jezikov. Našel pa je vendarle enega, in sicer enega od dvanajstih, Antona Marija Raffa, proučevalca narečij Furlanske Slovenije, ki pozna tudi slovenščino in druge slovanske jezike, ki prihajajo v poštev pri proučevanju virov, ki se nanašajo na slovenska narečja Furlanske Slovenije.

Raziskovalca dveh najpomembnejših razprav Nadiškega zbornika se v sodelovanju s številnimi krajevnimi poročevalci, ki so govorili svoje slovensko narečje Nadiških dolin, nista posluževala magnetofonskega traku, ki je najverjetnejši in najobjektivneiši snemalec človeških govoric, temveč sta delala na star način. Poslušala sta svoje poročevalce, ki sta jih izbrala pravilno med ljudmi s skromno šolsko izobrazbo, ki je v teh krajih bila in je še izključno v italijanskem jeziku. Kajpada je teklo to raziskovalno delo po zamotanem postopku, saj je bilo dostikrat treba, da so ljudje tolmačili raziskovalcema ali pa sta raziskovalca skušala v italijanščini pojasnjevati poročevalcem, dalje so morali poročevalci s svojo zelo skromno italijansko šolsko izobrazbo pisati na liste besede slovenskega narečja z italijansko pravopisno transkripcijo. Raziskovalca dveh najpomembnejših tem zbornika: narečij Furlanske Slovenije in pa ljudskih šeg in navad Nadiških dolin pa sta se zadržala objektivno pasivno in sta sprejemala izjave ljudi, ne da bi jih popravljala ali pa kakor koli vodila.

Kljub časovnim stiskam, ko je bilo treba hiteti, da bi bil rokopis zbornika končan pravočasno za tisk in pa zaradi zastarelega tehničnega povzemanja živega ljudskega materiala, je monografija vendarle uspeh za te kraje: prvo zato, ker je prelomila molk nad to pokrajino in ker so izsledki povsem drugačni od popolnoma napačnega poročanja o prebivalstvu, ki sta ga vsilila tem krajem dva režima: fašistični in povojni demokristjanski.

Potrebno je tudi slovensko javnost seznaniti kakšne so te številne razprave 12 italijanskih znanstvenikov in pa tudi zaslužnih amaterjev o Nadiških dolinah, kjer celotno prebivalstvo, razen nekaj javnih uslužbencev, govori slovensko narečje.

ZGODOVINSKE RAZPRAVE

Prvi sta dve kratki razpravi iz predzgodovinskih časov. Prva poroča o **Prvih rezultatih raziskovanj predzgodovinskih bivališč,** ki sta jo napisala A. Del Fabbro in P. Rapuzzi. Leta 1970 in 1971 so izkopali dva kvadratna kilometra razsežna paleolitska bivališča na levem bregu Nadiže v neposredni bližini Špetra ob Nadiži. Proučevanje izkopanin traja neprimerno dlje od samega izkopavanja, in zato raziskovalca nista mogla še ničesar povedati, kateri dobi paleolitika spadajo najdeni kamniti izdelki.

O bronasti dobi na Čedajskem je poročal Franco Aneli. Našteval je predvsem, kje so našli bronaste izdelke in potrdil, da gre za podobna grobišča, kot v Kobaridu in v Mostu na Soči.

Cerkveni zgodovinar Carlo Menis se ukvarja v svoji kratki razpravici z **Vzhodno mejo države pod Oglejskim patriarhatom.** Ker je sploh težko govoriti o mejah fevdalnih gospodstev, se avtor omejuje končno na mejo iz 11. stoletja, ki je tekla, razen Kanalske doline, od rimskih časov po gorskem grebenu na desnem bregu Soče do Tolmina in nato verjetno po dolini reke Idrijce do Vipave in nato do izliva Timave v morje.

Znani zgodovinski strokovnjak za srednji vek Carlo Guido Mor proučuje **politično - upravno ureditev Nadiške doline in njenih stranskih dolin.** Kdaj naj bi nastala Landarska gastaldija, ki naj bi bila početnik landarske banke? Šele kasneje z naseljevanjem Slovencev naj bi prišlo do razcepitve enotne landarske banke še v mersinsko banko in razdelitev špetrske prafare še v svet lenartsko faro mersinske banke. Nadiške stranske doline vzhodno od teka Aborne, naj bi bile ves čas od rimskih časov nenaseljene in naj bi jih naselili Slovenci šele v XI. stoletju. Večidel svojih podmen postavlja na listine Podreccove «Slavie Italiane» iz leta 1887. Po velikem izvirnem strokovnem delu Josefa Marcheta o votivnih cerkvicah Furlanske Slovenije, so redke freske v teh cerkvicah zapeljale amatersko gorečnost nestrokovnega patra Redenta d'Alana, da je kratko napisal nekaj o **neznanih freskah votivnih cerkvic v Furlanski Sloveniji.** Pri tem je zagrešil precej pogreškov, večidel na rovaš svojega neznanja slovenščine in zaradi tega nepoznavanja slovenskih virov, zlasti Franca Steleta in pa Emilijana Cevca. Kakšna je njegova strokovnost, pa pove njegova sodba o slikarijah v teh cerkvicah, drugačnih od furlanskih, češ da pripadajo krogu umetnikov pod vplivom Bizanca.

Zelo kratek in še ne preveč informativen članek je napisal dr. Luigi Ciceri o čudovitih «gankih», lesenih hodnikih, ki ovijajo cele skupine hiš v skladno celoto benečanskih vaških uličic. Ta svoj članek je naslovil s čisto furlanskim izrazom «paju». Pač pa se je potrudil, da je izbral nič manj kot 36 celostranskih jasnih in dokumentarno lepih slik o teh na hiše pritrjenih hodnikov in še dodal nekaj dvojnih kozolcev in starih zasanjanih senikov, ki povedo neprimerno več, kot njegova beseda.

NAREČJA, ŽIVE ŠEGE IN NAVADE TER ŠE MARSIKAJ AKTUALNEGA

Jezikoslovec Anton Maria Raffo je svojo razpravo **«Nekatere opombe o govoricah Beneške Slovenije s posebnim ozirom na Nadiško dolino»** zaključil z ugotovitvijo, da sta ga dve dejstvi presenetili: kako globoko je romansko okolje: furlanščina in benečanščina, prepojilo krajevno slovensko narečje in pa da obstoje nekatere jezikovne posebnosti tega narečja, ki jih nima več ne

ALBERT REJEC

(Nadaljevanje na 6. strani)

Prejšnjo soboto je bila v Tržaški knjigarni predstavitev pesniškega prvenca mladega zamejskega pesnika Marija Čuka iz Doline, in sicer 13. številke «Pesniških listov», ki so posvečeni njemu. Ob tej priložnosti je pretežno mladim poslušalcem spregovoril o svojem delu pesnik sam, predvsem pa je hotel obrazložiti svoj pristop k poeziji kot obliki izražanja sodobnih pogledov in občutij. Marij Čuk je zamejski javnosti znan, saj je že sodeloval na raznih literarnih večerih, svoje pesmi pa objavljal v zamejskem in matičnem tisku

NOVE KNJIGE

Grmada v pristanu

Izbor iz proze pisatelja Borisa Pahorja

V nasprotju z izbori poezije izbori proze niso vedno najbolj posrečeni, razen če ne gre za izdajo s posebnim namenom. Knjiga, ki jo imamo sedaj pred seboj in ki nosi naslov GRMADA V PRISTANU, je izbor proze Borisa Pahorja. In ker založba, ki je knjigo izdala, to je Državna založba Slovenije, skuša z njo približati širšemu slovenskemu beročemu občinstvu kratko prozo tržaškega pisatelja Borisa Pahorja, lahko štejemo knjigo za izdajo, ki uspešno dosega svoj namen. Čeprav ostane vprašljivo ali je mogoče z odlomki iz daljših pripovednih del tudi predstaviti pisatelja. Toda pustimo ob strani to vprašanje. Dejstvo je, da imamo pred seboj okusno opremljeno knjigo, s spremno besedo in spremljajočo študijo, knjigo, ki daje vendarle zaokroženo podobo krajše proze pisatelja, ki skupaj z Alojzem Rebulo predstavlja danes najbolj znanega slovenskega tržaškega prozaista.

Knjigo proze Borisa Pahorja uvaja spremna beseda Lava Čermelja, ki v svojem uvodu daje kratek zgodovinski prikaz ter predstavlja čas, tržaški svet in razmere v katerih se odvijajo zgodbe izpod Pahorjevega peresa. Ob koncu svojega kratkega orisa poudarja, da odkriva Pahor duha in razpoloženje primorskih in še posebej tržaških Slovencev v času največjega trpljenja in borbe za svobodo in da morajo zato njegove zgodbe v srcih sedanje generacije vzbuditi sočustvovanje do tedanjega rodu in zanimanje za življenje primorskih Slovencev.

Slede najprej novele in črtice: novela Grmada v pristanu *iz knjige Kres v pristanu; črtica* Metulj na obešalniku *in novela* Brodolom *iz iste zbirke. Tudi naslednja sestavka črtica* Rože za gobavca *in novela* Orient ekspres *sta iz knjige Kres v pristanu, prav tako novela* Nesluteno vprašanje. *Sledi pet odlomkov iz romana Parnik trobi nji, odlomkov, ki jih karakterizirajo naslovi* Prekrščene knjige, Pianist z železnimi rokami, Kolački potujejo v temi, Znamenje višje kulture in Črna zaseda. *Iz afriške kronike Nomadi brez oaze pa so v knjigi predstavljeni trije odlomki:* Triglav sredi peska, Na arabski obali, Popotnik pride v Afrike puščavo. *Sledi še odlomek iz romana Onkraj pekla so ljudje odlomek z naslovom* Ta majhen trikotnik.

Knjigo zaključuje krajša literarna študija Jožeta Pogačnika o književnem delu Borisa Pahorja, študija, ki naj v kratkih besedah predstavi idejno estetske značilnosti Pahorjevega leposlovja in njegov pomen za sodobno slovensko umetnost.

Vsekakor na tem mestu ni treba razpravljati o Pahorjevi prozi, ne o njeni tematiki ne o njenih stilnih posebnostih. Zlasti še, ker predstavlja knjiga sorazmeroma pester izbor raznovrstne proze. Pahorjevo prozo sprejemamo tako, kakršno je z vsemi njenimi posebnostmi in idejnimi ter estetskimi značilnostmi. Govorimo pa lahko o knjigi in njenem značaju ter pomenu. S to knjigo naj bi širši krog današnjih slovenskih bralcev pobliže spoznal Pahorjevo pripovedno umetnost in zlasti še tisto, ki se dotika tržaške in sploh primorske problematike. Ta Pahorjeva proza, ki je morda manj poznana, naj torej postane sestavni del širšega kroga slovenskih bralcev. V tem pogledu pa knjiga, kakor je morda s kombinacijo odlomkov in novel oz. črtic manj posrečena, polno dosega svoj namen. Pahor bo s to knjigo gotovo prodrl med nove bralce.

Sl. Ru.

Naši bestsellerji

Lestvico najuspešnejših knjig s posameznih področij sestavlja Tržaška knjigarna na osnovi tedenskih ugotovitev o prodaji slovenskih knjig v Trstu in Gorici. Še vedno se daleč najbolj prodajo novejša dela domačih avtorjev.

Poezija

Marij Čuk
PESNIŠKI LIST 13
Izbor poezije, ki primerno predstavlja mladega zamejskega pesnika in njegova prizadevanja za razvoj slovenskega lirskega izraza. Opremil Zvest Apollonio. Izdala ZTT in LIPA.

Proza

Boris Pahor
GRMADA V PRISTANU
Izbor novel in odlomkov iz avtorjevih prejšnjih knjig, ki pretresljivo pričajo o fašističnem terorju in odporu naših ljudi med obema vojnama. Zgodovinsko študijo o času je napisal **dr. Lavo Čermelj,** študijo o avtorju in opombe pa **dr. Jože Pogačnik.** DZS — Str. 308.

Prevodi

Singrid Unsed
KRISTINA, LAVRANSOVA HČI
v treh knjigah. Silovita norveška epopeja iz obdobja srednjega veka, za katero je prejela avtorica leta 1928 Nobelovo nagrado. Izdala LIPA, str. 292, 416, 436.

Mladinske knjige

PAPIRNATA DETELJICA
Imeniten priročnik v petih knjigah vodi in spodbuja z okusnimi likovnimi izdelki ustvarjalnost mladega človeka od 4. do 15. leta. Str. 880 — MK.

odlični znanstvenik Francesco Musoni iz Seržente».

Senator Pelizzo je v svojem lepem govoru sicer ostal dosleden svojemu stališču, da ni niti z besedico omenil obstoja beneških, furlanskih, italijanskih ali pa tistih Slovencev iz stare Slavije in Alte Slavije, je pa le predstavil monografijo furlanski in italijanski javnosti in še širšemu svetu, ki na veliki večini svojih strani potrjuje odkrito z zgodovinskimi listinami in opisi sedanjega stanja ta obstoj. Vsega tega si senator Pelizzo, skozi dve desetletji s slovensko - beneškimi glasovi izvoljeni senator, ni upal nikdar javno izpovedati.

PO POL STOLETJA FAŠISTIČNEGA IN POVOJNEGA DEMOKRISTJANSKEGA MOLKA

Dvanajst razprav monografije proučuje z različnih vidikov zgodovino «Nadiških dolin» od predzgodovinskih časov do konca Beneške republike in sedanje intimno izživljanje prebivalstva Furlanske Slovenije v njegovih stoletnih šegah in navadah v slovenskem narečju, na katere so pršele krajevne furlanske padavine in gost prah italijanskih ustanov. Ni bilo lahko dr. Luigiju Ciceriju kot stalnemu uredniku vsakoletnih kongresnih monografij, izdajati o posameznih predelih Furlanije, v nadaljevanju pa tudi o Furlanski Sloveniji kot celoti, ki bo ostala kot trajen spomenik njegovi veliki ljubezni do Furlanije in njenih ljudi.

DRUGI NASTOP NA REVIJI «PRIMORSKA POJE 73»

V Sežani je najbolj presenetil nabrežinski zbor «I. Gruden»

Dosegel je osnovo, na kateri bo lahko gradil svojo umetniško rast - Od zamejskih zborov so nastopili še «Slovenec» iz Boršta, «Srečko Kumar» iz Repna, «France Prešeren» iz Boljunca, «Slovan» iz Padrič in «Vasilij Mirk» s Proseka-Kontovela

Na II. pevski reviji «Primorska poje», ki je bila 11. t. m. v Sežani, je nastopilo 11 zborov, med temi trije prvič: moški zbor «Janko Premrl - Vojko» iz Dvorov nad Izo , dekliški zbor «Vinograd» iz Vrtovina na Vipavskem in mešani zbor «Istrski grmič» iz Škofij pri Kopru. Čeprav jih spremljajo začetniške težave in pomanjkljivosti, moramo le dati nekaj prednosti zboru iz Dvorov in pa zboru iz Škofij, ki sta dohitela celo nekaj starejših zborov. Prvega je pripravil Ivan Panger, v zadnjem trenutku pa je zaradi nenadne obolelosti le-tega vskočil zborovodja Verjanko Babič. Pri obeh zborih je seveda potrebno nadaljnje glasovno izobraževanje, da bi izboljšali glasovno enotnost v skupinah in v celoti dosegli lepše ravnotežje, odpravili stiskanje ali preveliko odprtost posameznih glasov; podvreči se bo treba večji pevski disciplini in natančnosti v skupnem delovanju, izboljšati izgovarjavo in podobno, kar smo že povedali pri drugih zborih, ki so peli v Idriji. Pri zboru iz Škofij, ki ga vodi Bojčenka Bobnar, bi opozoril na odsekavo zaključevanje fraz, ki je bilo posebno očitno pri prvi pesmi ter na podrsavajoče prijemanje tonov v sopranih. Pri obeh zborih marsikateri pevec ali pevka še ne obvladata docela svojega deleža. Za začetek pa je vredno pohvale. Mnogo dobre volje so pokazale pevke iz Vrtovina, vendar bo moral zbor, ki ima lep pevski material, vložiti še več dela, da bo zadovoljilo njihovega pevovodja Arnolda Arčona ubranejše in intonančno čisto petje.

Interpretacije moškega zbora iz Dutovelj pod vodstvom Milivoja Širce, zlasti Adamičeve «Završki fantje», ki je izzvenela najubranejše, so sprejemljivejše. Opozoriti pa moramo, da so pevci skoro redno nižali, čim so ob koncu fraze prešli v p — posledica zapiranja ust. Tudi niso vsi pevci enako dobro obvladali svoje glasovne vloge; pri navedeni pesmi se je oglasil napačen akord. Izgovarjava je nekoliko izboljšana. Zbor, ki ima lepe glasove, bi ob nadaljnjem pevskem izpopolnjevanju lahko dosegel še plemenitejši zvok.

Moški zbor «Peter Jereb» iz Cerknega vodi v zadnjem času Ivan Rijavec, ki nas je lani prijetno presenetil s komornim moškim zborom iz Idrije. No, moramo pozdraviti njegov uspeh tudi pri tem zboru. Ne sicer toliko zaradi interpretacij, ki so učinkovale premalo zdiferencirane, muzikalno razgibane, kar je po mojem pripisati dirigentovi težnji, da najprej zgladi pevce v ubran celotni zvok; pri tem je brez dvoma že do zdaj opravil precej trdega dela — če primerjamo prejšnji način «glasnega» petja. Razumljivo, da se dirigent ne upa še tvegati večjih dinamičnih vzponov, ker bi prišlo takoj do večjih izstopanj, saj so kljub naravnanosti dirigenta na omejitev trenutne zborove glasovne usposobljenosti, bila opazna. Ko se bo zbor izkopal iz svoje glasovne zastrtosti, bo lahko dirigent posegel tudi v bolj sproščeno interpretativno razgibanost.

Mešani zbor «Slovenec» iz Boršta, pod vodstvom Draga Petarosa, se bo moral še nadalje truditi, da bo dosegel večje glasovno ravnovesje med ženskim in moškim delom zbora; v basih smo občutili več negotovosti, pevci se bodo morali podvreči večji pevski disciplini, natančnosti in glasovnemu izpopolnjevanju, če naj zborovodja lahko posveti več prizadevanja oblikovanju pesmi in njene lepote.

Moški zbor «Srečko Kumar» iz Repentabra ima mlade pevce, ki bodo ob nadaljnjem delu lahko razvili svoje glasove, kolikor bi posvetili več pozornosti in dela glasovni izobrazbi. Potreba za tem se je še posebej pokazala v Maroltovi «Kej b'jaz tebi dau». Zbor vodi Mirko Guštin.

Najboljši zbor revije v Sežani je bil moški zbor «Igo Gruden» iz Nabrežine, ki ga vodi Sergej Radovič. Od lanskega leta je napravil velik skok, ne samo kar se tiče lepote petja samega, temveč je dirigent doprinesel tudi svoj delež v poglobljenejših oblikovalnih zasnovah. Predvsem je posvetil pozornost frazam, ki jih je lepo zaokrožil v reliefno učinkujočo celoto. Odpadli so še na lanskem nastopu na kratko odmerjeni oddihi, ki so pesmi slabili v njihovi intenziteti in ki niso dopuščali sproščenega muziciranja. V dirigentu je ponovno zadrhtela muzikalna struna, ki smo jo naslutili že pri njegovem otroškem zboru pred leti, ki pa se je ponovno pojavila zdaj, ko je dirigent uspel zbor glasovno učvrstiti do določene mere homogenosti skupin in celotnega zvoka; ta mu omogoča kreativno sprostitev, ki jo je zbor pripravljen in sposoben reproducirati. Sistematično zastavljeno delo je rodilo uspeh. So še pomanjkljivosti, vendar je «težaško» delo opravljeno in še več. Zdaj se zbor lahko vzpne še višje, če bo vlagal enake napore. Vsekakor se bo lahko lotil umetniško močnejše literature, kolikor se bo še v nadalje izpopolnjeval v pevsko tehničnem pogledu.

Mešani zbor iz Boljunca, ki ga vodi Drago Žerjal, je ostal na isti ravni kakor lani, ko smo ga poslušali v Izoli. Da bi pevovodja lahko malo več pozornosti posvetil interpretaciji, bi bilo potrebno vnesti v zbor več pevske discipline — to je tiste, na kateri temelji večja enotnost v delovanju, preciznost v zadevanju intervalov in drugo, kar smo že omenili pri drugih zborih in kar vodi k lepemu in še bolj plemenitemu petju. Najboljše je bila izvedena Pesem bratstva Frana Venturinija.

Mešani zbor «Slovan» iz Padrič, ki ga vodi Sveto Grgič, je najboljše zapel Peščalko v Pertotovi priredbi; v dovršeni izgovarjavi besedila v domačem dialektu in zapeta v pristnem ljudskem duhu je učinkovala najbolj prepričevalno. Pripomnil bi, da bi bilo potrebno mlade pevce lepih glasov usmeriti čim prej na bolj intenzivno glasovno izobraževanje, ker bi se utegnili glasovno lepo razviti in doseči polno zveneč zbor prijetne barvitosti. Mimo pomanjkljivosti, ki botrujejo enake ali podobne drugim navedenim zborom, ima prednost glasovne svežine, ki ji je potrebno posvetiti vso skrb.

Moški zbor «Vasilij Mirk» s Proseka - Kontovela pod vodstvom Ignacija Ote je zaključil revijo z dvema zahtevnejšima skladbama: Pomlad ozarja njen obraz Thomasa Morleya ter Očenaš hlapca Jerneja Karla Pahorja in s Kernjakova Juhe, pojdam u Škof'če. O tem zboru, ki je dosegel določen kvalitetni nivo in ostaja njegovo petje v okviru starih dosežkov, nimam kaj več pripomniti, kakor je bilo napisanega lani ali ob priložnosti nastopa zbora na tekmovanju v oktobru prejšnjega leta v Mariboru. Želeli bi si dotoka mladih pevcev, ki naj bi zapolnili nastajajoče glasovne vrzeli ali manjše praznine ali bolje, nastajajoče šibkosti v pogledu homogenosti skupin in celotne polnozvočnosti. Mislim, da se tu odpira temeljno vprašanje.

Revija v Sežani je bila v povprečju kvalitetno nekoliko šibkejša kakor predhodna v Idriji, kjer je bila tudi dvorana neprimerno bolj akustična in pevcem v pomoč, da so se med seboj bolje slišali kakor v kino dvorani v Sežani, ki je že sama po sebi zadušena, k temu pa se je pridružil še s plišastimi zavesami opremljen oder. Za eventualne prihodnje zborovske nastope bi bilo morda bolje v telovadnici «Partizana», vsaj poizkusiti bi veljalo.

IVAN SILIČ

OB UPRIZORITVI STALNEGA SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA

«ALPHA BETA» - ŽGOČA DRAMA MUČNEGA ZAKONSKEGA SOŽITJA

Močna igralska stvaritev Lidije Kozlovičeve in Silvija Kobala

Komorna igra v dvoje je težka in tudi problematična gledališka zvrst tako za pisca kot za režiserja in zlasti še za igralca, ki si prevzameta nelahko nalogo dialogiranja v dvoje v dobro uro in pol trajajoči predstavi. «Alpha Beta» sodobnega mladega angleškega dramatika Anthonyja Whiteheada, ki smo jo v preteklem tednu gledali v dveh odrskih verzijah — italijanski in slovenski — je malodane klasičen primer take težavnosti in problematičnosti, čeprav se po svoje bistveno ne ločuje na primer od Begovičeve drame «Brez tretjega» ali od drame «Pod streho zakonske postelje» Jeana De Hartoga, ki smo ju pred leti gledali tudi v našem gledališču, prvo z Miho Balohom in Štefko Drolčevo, drugo pa z Jožkom Lukešem in ponovno s Štefko Drolčevo. Vedno, ali skoraj vedno, gre v primeru takih dialogiziranih dram za razmerje med možem in ženo, za problem zakonskega sožitja, za konflikte, ki izvirajo iz psihične, psihološke, socialne, seksualne ali tudi drugačne inkopatibilnosti značajev.

«Alpha Beta» je mogoče še nekaj več; obravnava sicer problem psihične in seksualne disonance med akterjema, vendar je tudi sociološka drama v modernem smislu, drama, ki postaja vse bolj družbena problematika živčne razdražености našega časa, ki se je družba tudi zaveda in ki jo skuša reševati, kar odpira nove konflikte verskega in nazorskega značaja z vsemi političnimi implikacijami določene družbene skupnosti. Gre skratka za vprašanje razporoke, ki se tudi v drami «Alpha Beta» kaže kot edini razumni izhod iz določenih kriznih položajev.

Kar zadeva delo samo ni nobenega dvoma, da je napisano z velikim odrskim posluhom in da avtor obvlada dialog v vseh odtenkih, da ga zna dinamično voditi in da je njegova izpeljava logična od začetka do konca. V

Lidija Kozlovičeva kot gospa Elliot

resnici je besedilo tako intenzivno in močno, da dopušča režiserju le malo svobodnega kreiranja in še to le v obrobnih scenskih rešitvah kot so na primer prehodi med dejanji, uporaba glasbenih efektov in v najboljšem primeru kakšna črta ali doziranje tempa. Vse ostalo (razen scene kot take) je prepuščeno igralski kreativni moči obeh izvajalcev. Na njiju je, da odlično napisan tekst oživita na pozorišču, da mu data vizualno podobo in vsebinsko prepričljivost, da njuni intimno tako različni pa vendar na zakonski par ubrani struni zadonita v skladnem sozvočju, pa čeprav se to sozvočje izraža v moderno komponiranih disonancah. Začutiti moramo, da se nam z odra ne nudi igra, temveč življenjska resničnost, ne smejo nas zmotiti detajli, fragmenti, pač pa nas mora prevzeti usodna tragičnost inkopatibilnosti značajev v svoji celoti, z vsemi posledicami, ki lahko brez razumskih odločitev partnerjev vodijo v brezizglednost ali k absurdnim zaključkom.

Silvij Kobal in Lidija Kozlovičeva sta svojo nalogo zakoncev Elliot imenitno razrešila in če naj bom povsem iskren, preko pričakovanj, čeprav sta oba že v prenekateri vlogi izpričala svoje nesporne igralske odlike. Zaigrala sta naturno in s premišljenim stopnjevanjem in popuščanjem napetosti, z dognanim niansiranjem, ki je sicer imelo svoje viške, kot na primer pred koncem drugega dejanja v fizičnem spopadu, ali na začetku tretjega z zgovornim molkom partnerice, ki pa je istočasno bilo vseskozi od prvega prizora tempirano na visoko napetost medsebojnih odnosov. In prav v tem, da sta namreč znala na tej ravni črti konstantne visoke napetosti najti še priložnost za poglobljeno niansiranje, je njuno igro dvignilo na zavidljivo umetniško ustvarjalnost. Šodim tudi, da sta zelo prepričljivo zarisala poleg neskladnosti značajev tudi vsak svoj značaj, da smo kot gledalci verjeli v njeno reševanje zakona za vsako ceno in tudi, da njeni samomorilski nameni niso bili taktična poteza temveč resnična namera do kraja obupane in na robu histerije živeče žene, ter da smo po drugi strani razumeli njegovo vročo željo, da bi se tega zakona rešil, ker v njem ni našel zadoščenja, ker pač v ta zakon ni verjel od vsega začetka, ker za zakon mogoče celo ni bil ustvarjen, saj ga niti otroka nista spremenila, prav gotovo pa ne za zakon, v katerem bi moral biti utesnjen v svojih lahkoživskih in prav gotovo tudi neodgovornih težnjah. Tako smo bili priče medsebojnemu razžiranju in trpinčenju, mučnemu sožitju in ekscesom in nazadnje koncu, ki ni mogel biti drugačen: razhodu, ki ne bo razrešil ničesar in ki pušča kot brezno odprt problem ureditve tudi takih nemogočih zakonskih razmerij.

* * *

Silvij Kobal kot gospod Elliot

Le nekaj dni pred našo sem gledal uprizoritev iste drame v Avditoriju. Nastopila sta znana italijanska gledališka igralka Valeria Valeri in Alberto Lupo v režiji prav tako znanega igralca Enrica Marie Salerna. Lepa predstava, z lepo razgibano sceno, domiselno režiserjevo idejo o izkoriščenju prehodov s preoblačenjem in šminkanjem nastopajočih na odru med menjavanjem odrskih rekvizitov in z igro, ki je slonela res na interpretativni moči obeh nosilcev vlog, v veliki meri pa tudi na njuni odrski verziranosti, ki prehaja zlasti pri Lupu pogosto v maniro in rutinerstvo.

Ne zaradi primerjave, toda zaradi dolžnega priznanja našima gledališkima umetnikoma: ob dveh visoko kvalitetnih uprizoritvah dajem naši red več.

JOŽE KOREN

Dobili smo nov slovenski gledališki leksikon

Izdala ga je Knjižnica Mestnega gledališča ljubljanskega, uredil Smiljan Samec

Prejeli smo tri zvezke Slovenskega gledališkega leksikona, ki jih je izdala Knjižnica Mestnega gledališča Ljubljanskega. Pričujoči leksikon se oslanja na prvi tovrstni slovenski leksikon prof. Viktorja Smoleja, ki je izšel pri isti založbi v letih 1961/62 in ki je takrat predstavljal prvo tovrstno izdajo na Slovenskem. Ker je ta prvi leksikon medtem že pošel, ker se je omejil samo na dramo in dramatiko in ker se je v tem desetletju pokazala tudi potreba njegove izpopolnitve ne le z ostalimi zvrstmi gledališkega delovanja temveč tudi z novimi imeni gledaliških delavcev, ki so se v tem razdobju uveljavili ali pa so bili v prvotnem pregledu izpuščeni, se je Knjižnica MGL odločila za novo popolnejšo izdajo. Uredil jo je Smiljan Samec.

Leksikon je sestavljen ob upoštevanju enotnega slovenskega kulturnega prostora in zato so v njem zabeleženi tudi gledališki delavci (igralci, režiserji, avtorji tekstov za gledališča, radio, televizijo itd., publicisti, kritiki in drugi iz našega zamejstva) kar omogoča zaokrožen prikaz gledališkega in obgledališkega snovanja na vsem slovenskem prostoru. Prav zato je ta leksikon še posebno dragocen in lahko služi tudi kot vodilo sestavljalcem raznih zbornikov in znanstvenih del, ki se često zaustavljajo ob državni meji in pozabljajo , da je aktivni in ustvarialni slovenski svet tudi za njo.

Avtor je v uvodu laksikona zapisal med drugim tudi naslednje: «Delo ni popolno, ker razen "Repertoarja slovenskih gledališč 1867 - 1967" in nekaterih izborov gledaliških kritik ter esejev še nimamo izčrpne zgodovine slovenskega gledališča. Zato je bilo potrebno marsikaj in marsikje šele iskati; vsa preteklost tudi s tem še ni pojasnjena. Izčrpali smo tudi vse dosedanje slovenske in jugoslovanske leksikalne podatke (SBL, EJ, idr.), tudi tisk, ki le deloma obravnava slovensko gledališko ustvarjanje. Navzlic pomanjkljivostim bo knjiga tudi v tej obliki marsikomu dobrodošla, saj vsebuje tudi obilico gradiva, ki doslej še ni bilo zbrano in objavljeno. Podatke smo dobili tudi od posameznikov.» j.k.

RADIO TELEVIZIJA

NEDELJA, 18. MARCA

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.05 Slov. motivi; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Klavirske skladbe; 11.15 Mladinski oder; 12.00 Nabožna glasba; 12.30 Melodije; 13.00 Zvočni zapisi; 13.30 Glasba po željah; 15.30 Gorki: «Malomeščani»; 17.00 Glasba in šport; 18.00 Koncert; 18.45 Glasbeni koktajl; 20.00 Šport; 20.45 Pratika; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Sodobna glasba; 22.20 Zabavna glasba.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 17.30 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 9.00 Nesmrtne melodije; 10.00 Popularne melodije; 11.15 Orkester Elliott; 11.30 Dogodki in odmevi; 11.45 Havajske kitare; 12.05 Glasba po željah; 12.35 Zunanjepolitični pregled; 14.00 Pesmi; 15.00 Pisana glasba; 15.30 Plošče; 16.30 Popevke; 17.00 Sosedni kraji in ljudje; 17.35 Glasba po željah; 18.45 Juke box; 19.00 Nedeljska reportaža; 19.15 Ansambel Molinari; 19.30 Prenos RL; 20.00 Glasba v večeru; 20.40 Orkestri; 21.00 Športna nedelja; 21.15 Operetna glasba; 22.00 Ples.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 15.00, 20.00, 23.00 Poročila; 7.00 Dopoldanska glasba; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Skladbe za godala; 11.35 Roditeljski krožek; 14.00 Kvizi za mladino; 14.30 Na sporedu je kitara; 15.10 Popoldne z Mino; 16.00 Nogomet od minute do minute; 17.00 Glasbeni variete; 17.50 Ital. folklora; 19.30 Francoščina na lahek način; 20.25 «Andata e ritorno»; 21.45 Koncert; 22.25 De Lagarda: «La grande Olga».

II. PROGRAM

6.30, 7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Plošče; 9.35 Veliki variete; 11.00 Mike ob nedeljah; 12.00 Športna prognoza; 12.30 Domače popevke; 13.00 Kvizi; 13.35 Alto gradimento; 14.30 Razprava o glasbi; 15.00 Preizkušajo se diletanti; 15.40 Vam ugaja klasika?; 17.00 Športna nedelja; 18.00 Plošče; 21.10 Operetni svet; 21.00 Je vdova vedno vesela?; 21.30 V British Museumu in v Nacional Gallery; 22.00 Plošče in skeči.

III. PROGRAM

9.45 Sličice iz Francije; 10.00 Koncert; 11.00 Orgle; 11.30 Odrska glasba; 12.20 Operna glasba; 13.00 Folklorna glasba; 14.05 Pianist A. Weissenberg; 15.30 Wilde - Codignola «L'importanza di esere Costante»; 16.55 Scarlattijeve skladbe; 18.00 Freud in slovstvo; 19.15 Koncert; 20.45 Sodobni francoski pesniki.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 11.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 8.05 F. Puntar: «Jabolko»; 8.50 Skladbe za mladino; 9.05 V studiu 14; 10.05 Še pomnite, tovariši... Jože Peternelj: Mladost v precepu; 10.25 Pesmi borbe; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Operne melodije; 14.30 E. Bas: «Primer 128» - humoreska; 15.05 Športno popoldne; 17.05 Ferenc Deak: «Medkrajevna»; 17.44 Veliki orkestri; 18.00 Radijski radar; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20 Zaplešite z nami; 23.05 A. Robbe - Grillet: Avtomatične stopnice.

ITAL. TELEVIZIJA

11.00 Maša; 12.30 Igra poklicev: slaščičarji; 13.30 Dnevnik; 14.00 Kmetijska oddaja; 15.00 Prenos športnega dogodka; 16.45 Program za mladino; 17.45 Športni rezultati; 18.00 Dnevnik; 18.10 Nagradno tekmovanje «Zadnjih sto sekund»; 19.10 Nogometna tekma in športne vesti; 20.30 Dnevnik; 21.00 I. Silone: «Vino e pane»; 22.10 Športna nedelja.

II. KANAL

18.40 Registrirana nogometna tekma; 21.00 Dnevnik; 21.20 Humor oddaja «Ah, l'amore»; 22.40 Strah pred življenjem.

PONEDELJEK, 19. MARCA

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.05 Slov. motivi; 8.30 Godalni orkestri; 9.45 Dvorakov Klavirski trio; 10.00 Praznična matineja; 11.15 E. Adamič: «Postaja severni pokrov»; 12.00 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 14.45 A. Hieng: «Burleska o Grku»; 16.35 Orkester in zbor; 17.00 Program za mladino; 18.30 Violinski koncerti; 19.20 Jazz; 20.00 Športna tribuna; 20.30 Slovenski razgledi; 22.10 Zabavna glasba.

KOPER

6.30, 7.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Jutranja glasba; 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.40 Otroški kotiček; 9.00 Operne arije; 10.00 Melodije, 11.15 Prisluhnimo spet; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Plošče; 14.15 Spomini; 14.35 Športni ponedeljek; 14.45 Plošče; 16.40 Zbor CAI iz Padove; 17.00 Narodnozabavna glasba; 17.45 Športni pregled; 19.00 Od Triglava do Jadrana; 19.30 Prenos RL; 20.00 Glasba v večer; 20.40 Operna glasba; 22.00 Popevke; 22.35 Godalni kvartet «Amadeus».

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.00 Jutranja glasba; 8.00 Popovke; 9.15 Godala; 10.15 Vi in jaz; 11.20 Kratki teden: tokrat iz Barija; 13.15 «Hit Parade»; 14.00 Ital. popevke; 15.10 Kol. dirka Milano — Sanremo; 16.40 Spored za najmlajše; 17.00 «Sončnica»; 18.15 Pesem sledi pesmi; 19.25 Dukas, Mozart, Hindemith itd.; 20.20 Andata e ritorno; 20.15 Knjižni pregled; 21.45 Cherubini, Polledro, itd.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.00 Poročila; 8.40 Melodrama; 9.15 Orkester; 9.50 Nadaljevanka; 10.05 Pesem za vsakogar; 12.30 Alto gradimento; 13.50 Kako in zakaj?; 14.00 Plošče; 15.35 Glasbeno - govorni spored; 17.45 Telefonski pogovori; 20.00 Plošče; 22.43 B. Proietti in D. Crispo: «Tua per sempre, Claudia»; 23.05 Jazz; 23.25 Lahka glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.00 Flavtist Amico Dolci; 11.40 Sodobna ital. glasba; 12.15 Bach Vivaldijev učenec; 13.30 Beethovnove in Schubertove skladbe; 14.30 Zborovska glasba; 15.30 Berlioz: «Beatrice et Benedickt» — komična opera; 17.00 Mozartova sonata K 377; 17.20 Enotni razred; 18.45 Kulturni pregled; 19.15 Vsakovečerni koncert; 20.00 Dunajski ansambel «Musica antiqua»; 20.30 Skladbe 20. stoletja.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30, Poročila; 6.50 Rekreacija; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pisan svet pravljic; 9.20 Zabavni orkestri; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Iz slov. simf. zakladnice; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Zbor «Zarja» iz Trbovelj; 15.40 Naši simfoniki v svetu lahke glasbe; 16.00 «Vrtiljak»; 16.40 Orkester Percy Faith; 17.10 Glasbeno popoldne; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Zabavni zvoki; 18.35 «Interna 469»; 19.00 Lahko noč, otroci!; 20.00 Operni koncert; 21.30 Tipke in godala; 22.15 Za ljubitelje jazza; 23.05 M. Škorjanec: Pesmi; 23.15 Popevke.

ITAL. TELEVIZIJA

11.00 Maša; 12.00 Nabožna oddaja; 12.20 Poljudna znanost; 13.00 Ob 13. uri; 13.30 Dnevnik; 15.00 Kol. dirka Milan — Sanremo; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Neposreden prenos: «Il zecchino d'oro»; 19.15 Življenje v Veliki Britaniji; 19.45 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Film «I morituri» z M. Brandom; 23.20 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.20 Anketa: Italijani in davki; 22.20 Koncert, na sporedu je Berlioz.

Dvanajst razprav o različnih vidikih

(Nadaljevanje s 5. strani)

Slovenija in ne sedanja Jugoslavija. Meni, da bi bilo treba to narečje z ustreznimi previdnimi merami zaščititi in ohraniti.

Izdaja zbornika «Val Natisone» pri Furlanskem filološkem društvu se je kulturno bogato izplačala, če že ne zaradi drugega, pa zaradi razprave etnografinje Andreine Ciceri **«Ljudska izročila v Nadiški dolini in v njenih stranskih dolinah»**, saj je v kratkem času nekaj mesecev odkrila, da še zmeraj živijo vse slovenske šege in navade in ves čarovni mitični svet, ki ga je prvi predstavil italijanski javnosti Francesco Musoni v svojih knjigah od leta 1890 - 1893. Italijanski in slovenski znanstveniki delijo v enaki meri veselo presenečenje, posebno ker so se na Bovškem in Kobariškem že porazgubile krivepete, divje dekle in divji možje, vesne in vile, torke in tante zmote, ker jih je pregnal zlodej, ki pase dolge črede avtomobilov po soških dolinah. Ostal bi lahko še «mračnik», da bi nanje kričal s kakega drevesa. Toda tudi njega ni več videti, verjetno je celo «mračnik» obupal.

Gaetano Perusini, zvesti sodelavec znanstvenih publikacij vseh revij z obeh strani teh obmejnih pokrajin, je seveda med prvimi, ki s tehtnim opisom in številnimi slikami v kratkem prikazu **«Ljudska umetnost v Nadiških dolinah, simbolizem poročnih skrinj»** odkriva in pojasnjuje verske in ljubezenske simbolične okrase poročnih skrinj iz hribovskih vasi pod Kolovratom in nekoliko drugačne iz krajev okoli potoka Rbeča, ki imajo že mnogo sorodnosti s skrinjami goriških Brd.

Profesor Giovan Battista Pellegrini je napisal zelo strnjeno razpravico **«Pripombe o narečju in toponomastiki v Nadiški dolini»** verjetno pod vtisom velikega težkega dela zadnjih let, ko je končno pripeljal do srečnega konca izdajo Furlanskega zgodovinsko - jezikovno - etnografskega atlasa, v katerem je uveljavil svoje stališče, da morajo biti vrisane dve- in trijezične točke za toponomine tudi v slovenskem narečju Nadiških dolin.

Pobudnik in urednik zbornika «Val Natisone» dr. Luigi Ciceri si ni mogel kaj, da ne bi v svojem poslovilnem članku pozdravil prebivalce Nadiških dolin, ki govorijo svoje slovensko narečje, s furlanskim pozdravom «Mandi». Spremljal je namreč nekaj mesecev, tik pred izidom zbornika o Nadiški dolini, svojo ženo Andreino, ko je nabirala najžlahtnejši in najpristnejši izraz njihovega osebnega življenja v njihovem intimnem slovenskem narečju: njihove šege in navade in njihova verovanja v dobre in slabe duhove, ki ne morejo umreti kljub emigrantskem kroničnem krvavenju, ker je vse to bistveni del njihovega obstajanja.

Vse to se je verjetno posvetilo Ciceriju lansko pomlad na plemenitem lovu za jezikom in duhovnem svetu teh furlanskih Slovenvencev in ga je prevzela skrb, ista skrb, kot jo goji za svoje furlansko «int» - ljudstvo. Skrb za ohranitev arhaizirane slovenščine v Furlanski Sloveniji mu je narekovala naslednje zaključne besede: «Podrecca in Trinko so mnogo pisali o teh dolinah, toda koliko se je že spremenilo odtlej! Tod govorijo arhaizirano slovenščino z mnogimi furlanskimi izrazi, ki pa se izgublja, ker nanjo pada plast italijanščine in uradne slovenščine.» «Morali bi povsod braniti krajevne govorice, in sicer take, kakor so se izoblikovale v stoletjih z vsemi značilnostmi in so ostale takšne kot so sedaj. Da ohranimo te krajevne govorice v njihovem sedanjem stanju, bi morali določiti nekatere njihove slovniške elemente in zbrati njihova besedišča. Furlanski izrazi, ki jih uporabljalo ljudje v Slaviji (in obratno), so pač že bistven del njihovega besednjaka, ki so jih zbrali v stoletjih sožitja. V nekaterih vaseh uporabljajo furlanske izraze, medtem ko v drugih krajih uporabljajo slovenske izraze, vedno za isto stvar. Pogosto uporabljajo brez razlikovanja enega ali drugega, ali pa vsaj vedo zanj.»

Kakšna razlika med tem Furlanom, nepopustljivim od pet do glave, v skrbi za ohranitev slovenskega narečja Furlanske Slovenije, od njegovih furlanskih sorojakov, ki sedijo v vladnih ustanovah in vladnih strankah na vodilnih mestih v videmski pokrajini in ki neuspešno zvonijo z navčkom neumrljivi skupnosti furlanskih Slovencev. Še eno priznanje dolgujemo Ceriju za konkretno dobro delo do zgodovinskih spomenikov avtonomije, ki so jo uživali furlanski Slovenci stoletja. Ko je hodil po Bjači in Mjersi je zvedel in videl, da še obstajata dve kamniti mizi (samo kamniti mizni plošči), ki so ju uporabljali družinski poglavarji, ko so se shajali na seje «sosesk», da so sodili nad zmotami sovaščanov. V Mjersi so spravili kamnito namizno ploščo v cerkvico sv. Antona, medtem ko je tista iz Bjače še zmerom prislonjena na neko hišo (v zborniku je na strani 66 dokumentarna slika te plošče) blizu ceste, kier je v stalni nevarnosti, da jo uničijo traktorji ali pa tovornjaki. «Predlagali smo,» piše Ciceri, «da jo spravijo na varno, in tudi z našim prispevkom dvesto tisoč lir, da jo obnovijo in ohranijo takò to pomembno pričo. Gre za zgodovinsko potrdilo, ki ga moramo ohraniti in čuvati z ljubeznijo.»

Kotiček iz Boršta

V FILMSKIH KROŽKIH

«Expanded cinema» v La Cappella

La Cappella Underground bo prihodnji teden predstavila drugo skupino ameriških, angleških in kanadskih «underground» filmov. Tokrat bodo na vrsti dela, ki iščejo čisto nove ekspresivne poti in ki so povsem prosta pripovednosti. V ponedeljek 19., v torek 20. in v sredo 21. t. m. ob 21. uri bodo na sporedu pod naslovom «Expanded cinema» naslednja kratka dela: Petra Gidala «Secret» *(1970), Jamesa Whitneya* «Yantra» *(1960) in* «Lapis» *(1966), Scotta Bartletta* «Moon 69» *(1969), Pata O'Neilla* «7362» *(1967) ter Yoycea Wielanda* «Sailboat» *in* «1933» *(1967).*

S. G.

HOROSKOP

Veljaven od 18. do 24. marca 1973

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Vaša neodločnost vam prinaša veliko neprijetnosti. Premagati bo treba cincavost in ekonomske razmere se bodo popravile. To pa bo vplivalo tudi na okolje, v katerem živite. Pa tudi v družini bo dokaj drugače. Ljubljena oseba bo prebolela trenutno krizo. Zdravje srednje.

BIK (od 21. 4. do 21. 5.) Vaše nerazumevanje do nekaterih sodelavcev vam prinaša težave. Nekdo bo predlagal nekaj konkretnega. Na vas je, ali bo predlog prodrl ali ne. Bodite bolj elastični, kajti sicer boste nekje občepeli. V družbi se boste kar dobro počutili. Tudi doma. Nervoza.

DVOJČKA (od 22. 5. do 22. 6.) Spoznali boste osebo, ki bi vam mogla utreti pot v poslovno zanimive kroge. Čeprav se počutite utrujene, bo treba zavihati rokave. Uspehi so bolj ali manj zagotovljeni. Srečali se boste z osebo, ki je že dolgo niste videli in ki ste ji pri srcu. Dobro počutje.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Veliko zadoščenj in zadovoljstva, kajti finančno boste uspeli. Možno je, da spodnesete nekoga, ki vam je delal veliko težav. Ne znašajte se nad tistimi, ki vas ne razumejo. To velja tako na delu kakor tudi v vaši ožji družbi. Preveč ste nervozni.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) S soglasjem se dlje pride kot z ihtavostjo. Na vašem ožjem delovnem področju bo veliko razprav, ki ne bodo privedle nikamor. Nemški pregovor pravi, da pametnejši odneha. To bi veljalo tudi v vašem družinskem ali še ožjem krogu. Zdravje dobro.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Če boste imeli dovolj dobre volje in razumevanja, boste neko nalogo speljali do konca. V nasprotnem primeru se bo vse polomilo, kajti delati boste morali v širšem okolju, kjer so mnenja različna. Nekoliko ostri ste v svojih sodbah. Glede zdravja ne boste zadovoljni.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Pismo, sporočilo ali kaj podobnega, kar bi znalo vplivati na nadaljnji razvoj dogodkov, ki so vam že doslej grenili ure. Ne razburjajte se, če kaj ne bo prav. Kvečjemu pokličite koga na pomoč. V ljubezni vse v najboljšem redu. Prev tako glede zdravja.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 21. 11.) Ponovno boste morali proučiti nekaj zadev, ki so se vam zdele jasne. Nesporazum bo treba razčistiti že v samem začetku, kajti sicer bi imeli hujše posledice. Ljubljena oseba potrebuje več miru, ki ji ga ne privoščite. Sebi si privoščite malo oddiha.

STRELEC (od 22. 11. do 20. 12.) Dolgo pričakovani obisk ali glas nekoga, ki bi znal spremeniti vašo nadaljnjo življenjsko pot. Nekaj napetih ur, ko koste odločali o važnih zadevah. Potreben bo skrajni mir. Neka oseba, ki ste jo zanemarjali, se bo ponovno oglasila. Zdravje dobro.

KOZOROG (21. 12. do 20. 1.) Zvezde so vam sicer naklonjene, vendar vas opozarjajo na previdnost glede novih pobud. Bodite v svojih zahtevah bolj skromni in boste z rezultati zadovoljni. Več miru si privoščite, hkrati pa se ne zapirajte vase. Z zdravjem vse v najboljšem redu, kljub vašim skrbem.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) V okolju, v katerem se uveljavljate, ne bo najlepšega razpoloženja. Potrudite se, da vnesete svoj optimizem med ljudi, ki so pesimistično razpoloženi. Tudi v vašem ožjem krogu, posebno ko boste razčistili neko drobno zadevo. Zdravje dobro.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Začeti bo treba tako rekoč od začetka. Neki vaši načrti so bili preuranjeni ali preveč zahtevni. Ugotoviti boste morali, do kod zmorete in do kod smete. Šele nato se odpravite na pot. Zanesite se v težavah na svojce, kajti drugje ne bo pomoči. Zdravje zadovoljivo.

OB JUTRIŠNJEM VAŠKEM PRAZNIKU V RICMANJIH

Uporni duh Ricmanjcev označuje burno zgodovino te breške vasi

Prve beležke izhajajo iz davne dobe - Ricmanjci naženejo v beg Napoleonove vojake - Cerkveni spor, v katerem je Cerkev morala popustiti

Z balkona prijazno urejene domačije, nekje v spodnjem delu Ricmanj, mikavno vabi nenavadno tihožitje. Na vrvici za sušenje perila se poleg redkih mokrih cunj poigrava v nasmejanem pomladnem soncu cela vrsta tjavendan razporejenih pršutov. Nekaj korakov više ob cesti se pozibava bršljanova vejica ter nemo a jasno razglaša, da bo vse tisto, kar so dobrega rodili obsežni vinogradi desno in levo, više in niže od Dolžca, na pokušnjo množici romarjev na Jožefovo. Še niže pod vasjo se dviga železno ogrodje nečesa, kar bo kmalu pisan vrtiljak, ki zagotavlja, da bodo na Jožefovo prišli v Ricmanjih na svoj račun tudi najmlajši.

Ko se tako sprehajam po strmih in praznih ricmanjskih ulicah, se mi zdi vse nekam čudno in nerealno. Ricmanj si v mislih sploh nisem mogel predstavljati drugače, kot grozno natrpanih z ljudstvom. Vsakokrat, ko sem še kot otrok prihajal na Jožefovo semkaj z dedom, so se od zgornje pokrajinske ceste pod Stenami vse do Loga in še naprej valili hudourniki ljudstva. Spominjam se, da je bila pot v Ricmanje vselej nepopisno doživetje. Otroci smo včasih nestrpno šteli dneve in noči, ki so nas ločevale od Jožefovega in najpogostejše svarilo staršev je bilo v tistih dneh to: «Če ne boš ubogal, ne boš šel v Ricmanje!»

Čeprav veljajo takšna svarila marsikje še danes, je Jožefova pot v Ricmanje vendarle izgubila dobršen del svojega čara. Ljudje sicer še prihajajo radi na ta dan v vas, vendar je to danes za vse le še običajni praznični izlet, kakršnega si lahko privoščijo vsako nedeljo, in nič več, medtem ko je bila to včasih redka priložnost, da si pretrgal dolgočasno vsakdanjost in zapustil, čeprav za kratek čas, svojo vas in odšel na pot. Peš, seveda, ali pa si si za to priložnost privoščil za nameček edinstveno vožnjo z vlakom, kar je bilo v starih časih poseben luksuz. Starejši ljudje iz zgornjih kraških vasi vedo povedati, da so se na ta dan napotili navsezgodaj peš v Trst ter se od tu odpeljali z vlakom do Ricmanj, čeprav so za to porabili veliko več časa, kot če bi šli naravnost v Ricmanje.

Tudi Ricmanjci sami danes ugotavljajo, da Jožefovo ni več tako doživetje kot je bilo včasih. Včasih je bilo v vasi kar osemnajst osmic in še pred petimi leti so jih našteli pet ali šest. Danes sta še dve. Ravno tako je bilo s krošnjarji z raznovrstnim blagom, ki jih je vedno manj. Včasih je tu stala stojnica ob stojnici, da si se komaj premikal po ozkih ulicah. Pa vrtiljaki za zabavo najmlajših in tudi starejših! Od nekdanjih petih prihaja v vas le še eden.

Poleg doživetja, ki ga je predstavljala pot sama na sebi, je imelo ime Ricmanje zame naravnost čaroben, pravljičen prizvok. Hlastno sem požiral dedovo pripovedovanje o sloviti preteklosti vasi, o pogumu in junaštvih Ricmanjcev, ki niso trpeli krivic in so se za svoje pravice upirali in kljubovali tako francoskim oblastem kot samemu avstrijskemu cesarju in rimskemu papežu. Junaški boji Ricmanjcev so dobivali takrat v moji domišljiji naravnost nadčloveške razsežnosti in moje zanimanje za njihovo preteklost ter za vse to, kar jim je ta zapustila v značaju in miselnosti, se je nedotaknjeno ohranilo do danes.

Pogum, ponos in trma — te poteze, ki so si v marsičem sorodne — se še danes tesno prepletajo v nedeljiv značaj Ricmanjca. Njihova zgodovina sega daleč v mrak stoletij. Ricmanje se v starih listinah prvič omenjajo že v davnem letu 1279. Dolga stoletja so bile podložne tržaškim plemičem iz družine Bonomo, ki so jih izkoriščali, kot so izkoriščali vse svoje podložnike. Že v tistih časih so bili Ricmanjci nekaj posebnega in se niso mogli sprijazniti s takim ravnanjem. Poleg tega jih je izkoriščala tudi Cerkev. Cerkveno so namreč spadali pod Dolino, vendar so si znali zelo zgodaj pridobiti določeno samostojnost in cerkveni sloves. V vaški cerkvi, ki je bila posvečena sv. Juriju, se je na stranskem oltarju, posvečenem sv. Jožefu, čudežno prižigala lučka, ki ni ugasnila niti, ko ji je zmanjkalo olja. To se je dogodilo leta 1749, in potem ko so cerkvene oblasti na lastne oči ta «čudež» preverile, so se odločile za razširitev in izpopolnitev cerkve.

Sv. Jožefa so tako premestili s stranskega na glavni oltar, mu posvetili cerkev ter razglasili božjo pot, na katero so se vsako leto zgrinjale trume romarjev in prinašale vaščanom tudi precejšnje dobičke.

Najslavnejši datum v zgodovini Ricmanj je vsekakor 14. april leta 1797, ko so prišli francoski vojaki v vas ropat. Ponosni Ricmanjci se s takšnim ravnanjem niso mogli kar tako sprijazniti. Odločno so navalili nanje ter jih s pomočjo vojakov stotnika Gesča napodili v beg. Vse to še danes prikazuje spominska slika, ki visi v cerkvi.

Panoramski pogled na Ricmanje (Foto M. Magajna)

Temu uporu je v začetku tega stoletja sledil drugi veliko pomembnejši. Bilo je to desetletno obdobje borbe za cerkveno osamosvojitev. Vendar ni šlo izključno za borbo za cerkvene pravice. V naših krajih je bila takrat na višku doba narodnega preporoda. Borba za samostojno župnijo je pomenila predvsem odpor proti latinskemu obrednemu jeziku v katoliški cerkvi ter posredno odpor proti avstrijsko - nemškim civilnim oblastem. Tako je postala ricmanjska afera, ki so jo vodili sam vaški župnik dr. Požar, vaški načelnik Ivan Berdon in učitelj Valentič, vsenarodna slovenska zadeva.

Julija 1900 so Ricmanjci in Ložani javili okrajnemu glavarstvu v Kopru svoj odstop od katoliško latinskega verskega obreda in sporočili grško - katoliškemu škofu Drohobeckemu v Križevcih na Hrvaškem, da pristopajo k temu obredu s starocerkveno - slovanskim obrednim jezikom. Tej odločitvi Ricmanjcev so sledila dolga leta pogajanj in pritiskov, cerkev pa je propadala, ker so jo cerkvene oblasti medtem zaprle. Duhovnika Požarja so suspendirali, učitelja Valentiča premestili nekam v istrske hribe, sam vaški načelnik Berdon pa se je moral zagovarjati pred kasacijskim sodiščem na Dunaju, kjer ga je iz vseslovenske solidarnosti branil sam dr. Ivan Tavčar iz Ljubljane.

Leta 1909 pa so trdovratnost, pogum in složnost Ricmanjcev obrodila zaželene sadove. Tržaške cerkvene oblasti so jim predložile ustanovitev samostojne župnije in popravilo cerkve, a pod pogojem, da se odrečejo pravoslavni veri. Ricmanjci so pristali na ta kompromis, ki je dejansko predstavljal zanje veliko zmago.

Taka poglavja v ricmanjski zgodovini niso posebna redkost. Tudi v novejši dobi so večkrat pokazali zobe raznim oblastem in odločno zahtevali svoje pravice. Najslavnejše obdobje je nedavno množičen upor fašističnemu nasilju, ki je dosegel svoj vrhunec v junaški in zmagoviti narodnoosvobodilni borbi. Delež Ricmanjcev je bil tudi v tej borbi ogromen. V osvobodilnem boju je padlo deset domačinov, sedem ljudi pa so pogoltnila uničevalna nacistična taborišča.

Nadvse pomembno je bilo v življenju Ricmanjcev bogato prosvetno delovanje. Kulturno - prosvetno življenje se je začelo prebujati že zelo zgodaj. Leta 1896 se je namreč rodilo Pevsko in bralno društvo «Slavec». Prva svetovna vojna je mnogo obetajočo rast sicer docela onemogočila, ker so morali možje in fantje na bojišča in so morale žene in dekleta doma gospodinjiti in gospodariti obenem. Po končani vojni so se razmere na Primorskem obrnile še na slabše, ko je fašistična oblast razpustila vsa slovenska društva. Kljub močnemu pritisku pa niso fašistične oblasti dosegle v Ricmanjih zaželenega uspeha. Slovenska pesem se je kljub temu ohranila, čeprav je morala odromati v cerkveno zakristijo in na kor. Po osvoboditvi je kulturno - prosvetno življenje planilo z vso silo na dan. Ljubezen do svoje narodne kulturne preteklosti in skrb za nadaljnjo narodnostno ohranitev spremlja Ricmanjce do danes, ko so mladi rodovi sprejeli bogato dediščino svoje roke.

Preden spregovorimo o sedanjem življenju na vasi pa ne moremo mimo dogodka, ki je pred skoraj dvema desetletjema še enkrat dokazal in potrdil trdoživ in odločen značaj Ricmanjcev, njihovo navezanost na kulturno tradicijo ter globoko ljubezen do svojega naroda. Potem ko so se v preteklosti uspešno upirali francoskim, avstrijskim, cerkvenim in pozneje fašističnim oblastem, so se po vojni uprli še italijanskim šolskim oblastem, ki so skušale omejevati slovenski pouk.

Osrednja cesta v Ricmanjih (Foto M. Magajna)

Ricmanjci so že po tradiciji ponosni na svojo slovensko šolo, v kateri se je vzgajala dolga vrsta rodov. Šolo so domačini ustanovili že v prejšnjem stoletju. Sprva je bila v hiši pri Švarovih, leta 1905 pa je občina zgradila pravo šolsko poslopje v spodnjem delu vasi pri Dolžcu. Po vrnitvi italijanskih oblasti, leta 1954, v Trst, je italijanska šolska oblast ustanovila v tem poslopju tudi italijansko šolo. V poročilu iz šolskega leta 1954/55, ki ga je napisal učitelj Evgen Dobrila, beremo, da so morali takrat slovenski učenci 4. in 5. razreda deliti spodnjo učilnico v tedenski izmeni z učenci italijanske šole, ker sta bili v takratnem šolskem poslopju samo dve učilnici in je imela slovenska šola kar tri oddelke. Vest, da odpirajo italijansko šolo v že tako utesnjenih prostorih, je povzročila negodovanje pri starših slovenskih otrok, ki so se na dan pred odprtja italijanske šole zbrali pred šolskim poslopjem. Prepričani so bili, da se bodo na tako slovesen dan zbrale v šoli šolske oblasti, katerim so nameravali ob tej priložnosti obrazložiti svoje utemeljene pomisleke in zahteve po razširitvi poslopja. Vendar oblastvenikov ni bilo. Prišla je italijanska učiteljica, s katero so se domačini zapletli v razburljiv razgovor. Nastop Ricmanjcev je učiteljico najbrž prizadel in užalil. Dejstvo je, da je kmalu zapustila šolsko poslopje in tako ni bilo italijanskega pouka.

Kmalu nato so šolske oblasti obtožile starše, da so onemogočili pouk v italijanski šoli in vso zadevo je prevzela v roke policija. Sledila so številna zaslišhevanja, nakar so enajst mater in enega očeta postavili na zatožno klop. Poleg tega so dolgo časa stražili šolsko poslopje oboroženi policaji. Vsa zadeva se je vendar srečno končala za ricmanjske starše, ki so še enkrat dokazali, da se ne dajo kar tako ugnati. Kmalu nato so namreč šolsko poslopje razširili, da je danes v njem prostora tudi za otroški vrtec.

(Nadaljevanje sledi)

R. K.

JUG. TELEVIZIJA OD 18. DO 24. MARCA 1973

NEDELJA, 18. marca 1973

8.50 Mestece Peyton; 10.00 Kmetijska oddaja; 10.55 Otroška matineja; 11.45 Delavski amandmaji; 12.15 «Naše malo misto»; 13.05, 17.30, 20.00 in 22.20 Poročila; 13.10 Holmenkollen: sučarski skoki; 13.30 TV kažipot; 16.25 «Ljudski godci»; 16.50 Režiserski rod: slikarji; 17.10 Slovenijales; 17.30 Za konec tedna; 17.55 Zgodovina tretjega rajha; 19.40 Risanka; 20.35 Berači in sinovi; 21.35 Zabavna glasba; 21.50 Športni pregled.

KOPRSKA BARVNA TV

19.45 «Zaljubljeni robot» — risani film; 20.15 Triglavski gozdovi; 20.40 «Zaročenka od vseh» — film; 22.20 Jazz.

PONEDELJEK, 19. marca 1973

9.05 Odprta univerza: K. Marx; 9.35, 11.00, 14.45 in 16.10 Šola; 10.30 in 15.40 Angleščina; 10.45 in 15.55 Ruščina; 17.45 Zvonček palček; 18.00 Risanke; 18.15 Obzornik; 18.30 Domovina tropske štorklje; 19.00 Mladi za mlade; 19.45 Risanka; 20.00 in 22.00 TV dnevnik; 20.30 Tavčar - Mejak: «Cvetje v jeseni»; 21.20 Kulturne diagonale.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Risanka; 20.15 Poročila; 20.30 Nočni klub; 21.20 Gvajana, dežela voda.

TOREK, 20. marca 1973

9.35, 11.00, 14.45, 15.55 in 16.10 Šola; 10.40 in 15.35 Ruščina; 17.15 Amandmaji; 17.45 Eigel: «Slonček Bimbo»; 18.05 Obzornik; 18.20 Srbska narodna glasba; 19.00 Pediatrija; 19.20 Srečanje z usodo; 19.45 Risanka; 20.00 Dnevnik; 20.30 Mi med seboj; 21.30 Turgenjev: «Pesem zmagoslavne ljubezni»; 21.55 Thorwald: «Medved iz Durmfrilsa» — film; 22.20 Rezerviran čas.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Risanka; 20.15 Poročila; 20.30 Vsi vlaki sveta: Orient in spalniki; 21.00 Medicinski center: «Ponos»; 21.50 Narodnozabavna glasba.

SREDA, 21. marca 1973

8.20 in 11.00 Šola; 17.45 Risanka «Mačkon»; 18.25 Športna oddaja; 18.45 Descartes ali o metodi; 19.15 Oni v našem študiju, zabavna glasbena oddaja; 19.45 Risanka; 20.00 in 23.25 Dnevnik; 20.30 «Umor v hotelu Excelsior» — češki film; 21.55 Nogomet Bayern — Ajax.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Risanka; 20.15 Poročila; 20.30 Muenchen: nogomet Bayern — Ajax; 22.20 Zabavnoglasbena oddaja.

ČETRTEK, 22. marca 1973

9.35 in 14.45 Šola; 10.30 in 15.40 Angleščina; 10.45 in 15.55 Nemščina; 11.00 in 16.00 Francoščina; 17.45 Kislinger: «Pregnani iz raja»; 18.15 Obzornik; 18.30 Druščina Jehu; 18.55 Živo morje; 19.45 Risanka; 20.00 in 22.00 Poročila; 20.25 Kam na oddih-; 20.40 Četrtkovi razgledi; 21.30 Večer s Fernandelom; 22.25 Košarkarski finale pokalnih prvakov.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Risanka; 20.15 Poročila; 20.30 Košarkarski finale. Prenos iz Liegea; 22.00 Dokumentarni film: «Vietnam».

PETEK, 23. marca 1973

9.30 in 14.30 Šola; 11.00 Angleščina; 16.15 Kvartet, kotlet in še kaj; 16.45 Obzornik; 17.00 Svetovno hokejsko prvenstvo Jugoslavija — ZDA; 19.15 Naš ekran; 19.45 Risanka; 20.00 in 22.45 Poročila; 20.25 Reportaža «Stol»; 20.35 Tolstoj: «Ana Karenina»; 21.45 Rokomet Jugoslavija — Danska.

KOPRSKA BARVNA TV

17.00 Hokej na ledu: Jugoslavija — ZDA; 19.00 Rokomet: Jugoslavija — Danska; 20.15 Poročila; 20.30 Nihče ne sme vedeti; 21.20 Juke box.

SOBOTA, 24. marca 1973

9.35 in 11.00 Šola; 16.30 Košarka Olimpija — Crvena zvezda; 18.05 Obzornik; 18.20 Zlata ribica; 18.50 Filmska burleska; 19.15 Humor oddaja; 19.45 Risanke; 20.00 in 23.30 Dnevnik; 20.30 Lice ob licu; 21.30 Barvni film «Mafija»; 22.10 Rokomet Jugoslavija — NDR; 23.10 TV kažipot.

KOPRSKA BARVNA TV

16.30 Košarka: Olimpija — Crvena zvezda; 19.45 Ansambel «4 M»; 20.15 Poročila; 20.30 Rodinov «Pekel», dokumentarec; 20.45 Rokomet Jugoslavija — NDR; 22.00 Močnejše od življenje: «Izdaja».

DANES

NEDELJA, 18. MARCA 1973

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

15.00 na Proseku
Primorje — Vesna
* * *
15.00 v Križu
Portuale — Breg
* * *
15.00 v Zagraju
Sagrado — Zarja
* * *
15.00 v Gorici, Ul Baiamonti
Audax — Juventina
* * *

3. AMATERSKA LIGA

10.00 v Trstu, stadion «1. maj»
Union — Demacori
* * *
15.00 v Padričah
Primorec — Edilcolor
* * *
10.30 v Dolini
Breg B — Olimpija
* * *

MLADINCI

13.30 na Proseku
Primorje — Don Bosco
* * *
8.45 v Trstu, Drev. Sanzio
S. Giovanni — Union
* * *

NARAŠČAJNIKI

11.45 v Trstu, stadion «1 maj»
CGS — Gaja
13.45 v Trstu, Sv. Sergij
Costalunga — Vesna

ODBOJKA

1. ŽENSKA DIVIZIJA

10.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Bor — ASFJR
* * *
10.30 v Gradišču
Torriana — Sloga

KOŠARKA

MOŠKA D LIGA

17.00 v Trstu, Ul. della Valle
Bor — CUS Padova
* * *

DEČKI

9.30 v Trstu, Ul. della Valle
Inter 1904 — Kontovel

NAMIZNI TENIS

DRŽAVNI TURNIR

9.00 v Pinerolu
Nastopa tudi Kras

JUTRI

PONEDELJEK, 19. MARCA 1973

NAMIZNI TENIS

DRŽAVNI TURNIR

9.00 v Pinerolu
Nastopa tudi Kras
* * *

TRŽAŠKI POKAL

15.00 v Tržiču
Finalno kolo
Nastopa tudi Sokol

NOGOMET

NARAŠČAJNIKI

10.00 v Dolini
Breg — Stock
* * *

ZAČETNIKI

12.15 v Trstu, Ul. Flavia
Giarizzole — Breg

OKROGLA MIZA NA PROSEKU O VLOGI NOGOMETA V MANJŠINSKEM ŠPORTU

Za zamejski šport je zelo pomembna pravilna usmeritev našega nogometa

Udeleženci okrogle mize so osvetlili problematiko našega nogometa iz najrazličnejših smeri

V sredo zvečer je bila na Proseku okrogla miza o vlogi nogometa v manjšinskem športu.

Podpredsednik ZSŠDI Bojan Brezigar je na kratko orisal, kako je do te okrogle mize prišlo.

Dino Roner

Srečanje je začel Dino Roner, ki je v uvodnih besedah poudaril, da je za naš šport velikega pomena prava usmeritev nogometa, saj zajema razen igralcev tudi veliko število navijačev. Glavni namen okrogle mize pa bi moral biti, da bi ugotovili pravi odnos do nogometa, da ne bo le tekmovalna panoga, pač pa tudi narodnoobrambna vrednota.

S športnega vidika je vloga nogometa znana vsem, manj pa je vodstvu nogometnih klubov znana vloga te športne panoge kot sredstvo za preprečevanje asimilacije, saj povezuje predvsem mlade. Nogometna društva bi morala tesno sodelovati s prosvetnimi društvi. Tako bi bila omogočena obojestranska pomoč pri mnogih pobudah. Tako bi bil dosežen idealen razvoj posameznika, saj bi bil kot mladinec najprej športnik, nato pa v zrelih letih prosvetni delavec. Roner je poudaril, da je odločno nasproten tistim, ki nočejo, da bi se športnik ukvarjal s politiko. Čeprav se strinja, da ne smemo uvesti v šport strankarstva, ne sme mladinca nihče ovirati, da ne bi bil politično razgledan ali aktiven. Dovolj da pogledano italijanska amaterska društva: skoraj vsa so politična ali sindikalna obarvana.

Vseeno pa je nekaj praktičnih načel, s katerimi bi se morala vodstva naših društev sprijazniti. Najprej bi morala stremeti za tem, da bi bili v naših ekipah Slovenci, ne smemo pa načelno izključevati Italijanov, če živijo v našem okolju in spoštujejo problematiko manjšine in se skušajo naučiti slovenščine. Društva ne bi smela kupovati tujih igralcev le zaradi dosege točk, in to zaradi nevarnosti asimilacije. Paziti pa je treba tudi pri prodaji, saj je nevarno, da se slovenski igralec potujči v tujem okolju. Najlaže se to prepreči, če ima mladenič trdno kulturno - prosvetno - politično podlago, ki mu jo nudi že športno društvo, če je povezano s prosvetnim. Takega fanta brez skrbi lahko oddamo v tuje okolje, saj bo njegova vzgoja jamčila, da se ne bo zgubil in bo dostojno kjerkoli zastopal svoj narod ter bo član povezave med različnimi življi.

Marino Lukša

Marino Lukša je bil prepričan, da bo osrednja točka okrogle mize diskusija o prevelikem številu italijanskih igralcev v naših društvih. Hvalevredno je, da se v zadnjih letih tako sledi pravilnemu razvoju nogometa, vseeno pa je bilo doslej vse preveč kritik in zelo malo konstruktivnih idej. Navijači, igralci in simpatizerji društev se vse preveč navdušujejo le za rezultat, ki ga predpostavljajo problemom naše manjšine. Kot primer je navedel občne zbore Primorja, kjer se je razpravljalo, ali naj bi igrali le z domačini in pustili ob strani rezultate, ali pa bi se borili za točke in seveda iskali pomoč pri tujcih in kjer je prevladala vedno druga verzija. Program odborov ni le sad njegovih članov, ampak širšega kroga in vse vasi, ki zahteva, da se ekipa čimbolje uvrsti. Vas pa je tista, ki daje vsa finančna sredstva za nastope in življenje društva.

Lukša je mnenja, da ni problem, koliko igralcev je v slovenski ekipi tujega porekla. Važno je, da bi se ta navada ne razširila in popolnoma uničila slovenski duh, ki je še vedno trdno zasidran v zamejskih nogometnih ekipah.

Naše ekipe pa so tudi same krive, če se morajo posluževati tujih igralcev, saj niso nikdar resno jemale v poštev mladinskih ekip, ki so poroštvo za življenje društva. Ker je prepričan, da je v interesu vseh, da bi bil slovenski šport zastopan v čim višjih ligah, predlaga naslednje: v sklopu ZSŠDI bi lahko ustanovili reprezentančno ekipo najboljših slovenskih mladincev in naraščajnikov, ki bi sodelovala na vseh možnih uradnih prvenstvih. S tem ne bi bil naš nogomet le bolj znan po vsej deželi, ampak bi vsako društvo, ki bi imelo svojega predstavnika v reprezentanci, imelo od tega velik dobiček, saj bi si mladi nabrali velike izkušnje.

Vojko Kocman

Vojko Kocman je menil, da je problematika našega nogometa precej široka. Omejil se je le na dve točki. Slovenska društva so oživela pred petnajstimi leti in kasneje z namenom, da bi se slovenska mladina ukvarjala s športom v pravem slovenskem duhu. Toda ta cilj se je vedno bolj oddaljeval, posebno še pri nogometnih društvih, kjer so se pojavljali razni italijanski igralci. Prihajali so predvsem zato, ker je bil glavni cilj nastopanja rezultat in čim višja uvrstitev. Mnogi so namreč prepričani, da je lepše igrati v drugi ali tretji kategoriji s tujimi nogometaši, kot pa v tretji z domačimi fanti.

Skoraj vsa slovenska društva, ki se ukvarjajo z nogometom, imajo v svojih vrstah tuje igralce. Vprašanje je celo, če so nekatera izmed teh društev še sploh slovenska, saj na sejah in na igrišču govorijo pretežno italijansko.

Problematika tujih igralcev je zajela tudi druge športe, ki jih gojimo pri nas, vendar v manjši meri. Omenil je primer, ko je prišel tuji igralec nastopat k slovenskemu društvu, a je zaradi tega več domačih fantov pustilo ta šport in prestopilo celo v tuje klube.

Probleme je treba začeti reševati prav pri takih okroglih mizah. Obstaja še problem amaterizma, saj je vedno bolj pereče plačevanje igralcev. Ljudje o tem molčijo, dobro pa bi bilo, da bi se tudi o tem pogovorili, saj ne moremo dovoliti, da bi naša društva plačevala igralce. Zgodi se, da so plačani prav tuji igralci, domači pa so zapostavljani tudi po finančni plati.

Jožko Morelj

Jožko Morelj je svoje izvajanje strnil v pet bistvenih točk, v katerih je skušal osvetliti problem nogometa v našem okolju iz vidika družbeno - političnega delavca. 1. Nogomet privablja razmeroma veliko število naših ljudi na igrišča, ki so pripravljeni za to žrtvovati tudi veliko denarja. 2. V nogometu je «profesionalizem» dosegel med našimi športi najpopolnejšo obliko, čeprav se pojavljajo podobni znaki v zadnjih dveh letih tudi v drugih panogah. 3. Če velja za športno dejavnost na splošno, da je premalo idejna celo v narodnoobrambnem smislu, potem velja to še posebej za nogomet. In prav zanimivo je, kako so naši ljudje pripravljeni v nekaterih vaseh podpirati dejavnost, ki je docela raznarodovalna in pri kateri je slovensko le ime društva. 4. Če je že nemogoče prepričati navijače, vodstvo kluba in igralce, da bi se vključevali v našo širšo družbenopolitično dejavnost, potem naj bi dosegli vsaj to, da bi navijači zahtevali, naj v lokalnem društvu nastopajo domači igralci. Med drugim se je v devetdesetih odstotkih primerov pokazalo, da niso tuji igralci rešili potapljajoče se barke. Mar bi torej zgubljali z domačimi igralci, namesto da posedajo ob robu igrišča. Če pa v posameznih vaseh ni dovolj domačih igralcev, potem naj bi se vsi sprijaznili z dejstvom, da ekipe ni mogoče sestaviti. Ali je možno, da smo zaslepljeni in navijaško bolni, da hočemo imeti lastno ekipo tudi za ceno velikih materialnih žrtev. V naši narodni skupnosti nimamo v poprečju takega standarda, da bi si dovoljevali finansirati nogometna «podjetja», v katerih so v službi ljudje, ki jih niti ne poznamo in nosijo samo majico z našim napisom. 5. Zamejski šport bi moral dobiti oblike in tak način dejavnosti, ki bi demitizirala tekmovalno mrzlico in pro-

(Nadaljevanje na 8. strani)

KOŠARKA — *PO VRSTI PORAZOV*

Ljubljanska Olimpija letos ni zadovoljila navijačev

Kritik je deležen predvsem trener Izredno kakovosten izbor igralcev

Nekaj ni v redu v košarkarskem klubu Olimpije. Slovenski ljubitelji košarke so letos od ljubljanskega prvoligaša veliko več pričakovali. Potencialno je moštvo morda najboljše v Jugoslaviji. Vsi jugoslovanski tehniki, z Žeravico na čelu, so si složni v tem, da ima Olimpija najbolj kakovosten izbor igralcev.

Z zadnjimi spodrsljaji v prvenstvu se je stanje v Olimpijinem taboru poslabšalo. Kritike so bile izrečene na račun trenerja, češ da nima tolikšnih izkušenj in take osebnosti, da bi lahko vodil tako kvalitetno moštvo, kot je Olimpija.

Gagl: «Ekipa se popravlja»

Stopili smo do ljubljanskega trenerja Joša Gagla.

● «Trenutno stanje Olimpije?»

Gagl: «Nedvomno je vrednost ekipe večja, kot to, na žalost, odraža njeno trenutno mesto na lestvici. Sicer pa smo letos večkrat nastopili brez štirih standardnih igralcev (zaradi gripe). Logično je, da smo zato zbrali nekaj nepričakovanih porazov. Ekipa pa se sedaj popravlja in mislim, da bo za nas uspeh, če bomo dosegli končno četrto mesto na lestvici.»

● «Kaj pa v pokalnem prvenstvu?»

«Naš cilj je, da v pokalnem prvenstvu zasedemo čim višje mesto.»

● «Na vas so padle težke kritike zaradi trenutno slabše forme moštva. Mislite, da so te kritike upravičene?»

«Izrečene so bile predvsem kritike na moj način vodenja tekem. Mislim, da smo zgubljali tekme zaradi slabega stanja v ekipi in se zato po mojem ni dalo več narediti. Kdor pa misli, da se tekme odločajo z vodenjem, se moti.»

«Manjka nam par branilcev»

● «Ali bi lahko trdili, da imate zelo dober izbor igralcev?»

«Imamo dober izbor igralcev. Manjka pa nam par branilcev, ki bi znali v kritičnih situacijah voditi ekipo. Trenutno naivno izgubljamo žoge zaradi korakov, slabega vodenja, zaradi slabih polaj. Na vsaki tekmi napravimo najmanj 18 takih napak.»

● «Sicer pa je Gvardijančič v dobri formi!?»

«Trenutno je naš najboljši branilec mladi Zaloker in to je jasna slika, kakšna je forma naših igralcev.»

● «Kaj pa Jelovac?»

«Vrača se v najboljšo formo. Pod košema nimamo problemov. Problem ostaja pomanjkanje branilcev.»

● «Mislite, da je za kočljivo stanje v moštvu odgovorno tudi vodstvo?»

«Odraz trenutnega stanja v ekipi je odraz celotnega življenja v društvu in organizacija ni na ravni Olimpije.»

«Ohranili bomo slovenski značaj»

● «V nekem jugoslovanskem časopisu sem bral, da je Olimpija zaradi plačevanja igralcev in profesionalnih odnosov v društvu na zadnjem mestu. To se pravi: pri vas ni profesionizma?»

«Pri nas ga ni in verjamem, da smo na tej lestvici na zadnjem mestu.»

● «Boste tudi v bodoče ohranili slovenski značaj v klubu in ne boste profesionalno kupovali igralcev v drugih republikah Jugoslavije?»

«Cilj kluba je, da pritegnemo v naše vrste določene igralce. Ti igralci naj bi bili Slovenci, ki imajo to prednost, da imajo večji smisel za organizacijo igre in boljše delovne navade.»

Zahvalil sem se trenerju Olimpije.

Pri vhodu v halo Tivoli pa sem še malo pokramljal z Aljošo Žorgo.

● «Trenutno dobro igraš . . .»

«Dobro mi gre. Vseeno pa smo na zadnjih tekmah zgubljali.»

● «Razmere v klubu niso najboljše!»

«Na ta račun so bile izrečene ostre kritike. Mislim pa, da bo šlo bolje.»

● «Predvsem sedaj, ko je Jelovac v dobri formi . . .»

«Sedaj igra.»

● «Kaj pa trener?»

«V redu. Res pa je to, da mu manjka izkušenj.»

b. l.

3. REDNI OBČNI ZBOR ŠD MLADOST V DOBERDOBU

Doberdobski nogometaši bodo letos igrali na novem občinskem igrišču

Pomanjkanje domačih igrišč glavni vzrok za premajhno zanimanje za šport v tej vasi

V ponedeljek zvečer je športno združenje Mladost iz Doberdoba imelo svoj 3. redni občni zbor, katerega se je udeležilo veliko domačinov, športnikov in prijateljev. Prisotni so bili tudi doberdobski župan Andrej Jarc, predsednika prosvetnih društev Jezero Karel Ferletič in Hrast Romano Lavrenčič ter predstavnik ZSŠD Dino Roner. Občni zbor je odprl dosedanji predsednik dr. Marij Lavrenčič, ki je že od vsega začetka poudaril pomen tega srečanja, na katerem bi morale priti do izraza želje, načrti in smernice vseh športnikov, ki jim je domača organizacija pri srcu.

«Običajno se dogaja to», je nadaljeval Lavrenčič, «da člani postavijo na podobnih srečanjih ves odbor na zatožno klop in se sploh ne vprašajo, kaj so tudi sami storili v korist športu». Predsednik je dalje poudaril, da se smemo nihče misliti, da je Športno združenje Mladost stvar le skupinice ljudi, ki se s tem zabava, pač pa bi morala biti to stvar vseh občanov, ki hočejo imeti v vasi krepko športno organizacijo, ki bi jih lahko vedno predstavljala na športnem polju.

Lavrenčič je nadalje dejal, da se Doberdobci premalo zanimajo za šport in mu tudi zelo malo pomagajo. Skušal je tudi najti vzrok za to brezbrižnost v tem, da si domačini do sedaj še niso mogli ogledati nastopa domačih športnikov na domačih tleh in je verjetno prav to tisto, kar jim manjka, da bi z večjim veseljem in navdušenjem sledili športni dejavnosti. Poudaril je, da so do sedaj doberdobski športniki odigrali vse tekme na tujih igriščih, ker jih v domači vasi še ni. Vendar je izrazil tudi upanje, da se bo stvar letos izboljšala, ko bodo nogometaši začeli igrati na novem občinskem i-

ki bo v septembru že upo-

dnik je nato orisal delova-
težave, ki jih je odbor imel
v ...ulih dveh letih.

«Kljub izredni požrtvovalnosti odbora», je nadaljeval Lavrenčič, «smo včasih slišali, da ima odbor od svojega dela določene koristi. Ljudem pa, ki so se tako izrazili moramo povedati, da so samo volja, odgovornost ter zavest, da mora vendar nekdo opravljati tudi to nehvaležno delo, gibalo vseh aktivnih članov pri združenju. Kljub naokrog tako zlonamerno besedi, prav gotovo nima te odgovornosti in zavesti».

Dejavnost minulih dveh let je predsednik ocenil kot dejavnost prehodne dobe, ki je bila opazna v pomanjkanju velikih pobud, ki bi dale novega elana in življenjskosti domači športni organizaciji.

Ob zaključku se je predsednik zaustavil še ob stikih med prosvetnimi društvi in združenjem. Dejal je, da so športniki pripravljeni na sodelovanje, dodal pa je tudi, da ne smemo pobude za to sodelovanje pričakovati samo od športnikov, pač pa bo le prizadevanje enih in drugih gotovo pripeljalo do konkretnih rezultatov.

Prisotnim je končno povedal še razveseljivo novico, da je občinska uprava sklenila dati v najem športnemu društvu bivše prostore poštnega urada, kjer si bo lahko uredilo prijazen in toliko pričakovan sedež.

Po govoru predsednika sta sledili poročili športnih referentov, Giorgia Uljana za nogomet in Marija Gergoleta za odbojko, nakar se je pričela diskusija, v katero je poseglo veliko članov.

Prvi je govoril predsednik prosvetnega društva «Jezero», ki je najprej zaželel občnemu zboru veliko uspeha. Na kratko se je zaustavil ob problemu odnosa staršev do Športnega združenja in dejal, da je zanimanje sladnjih premajhno, da večkrat polagajo večjo važnost na zabavne kot pa na športne prireditve. Pohvalil je tudi odbornike za njihov trud in vztrajno delo. Zaželel je, da bi se odnosi med prosvetnim in športnim društvom bolj poglobili in bi prišlo do plodnejšega sodelovanja. Pomembnost sodelovanja med prosvetarji in športniki je poudaril tudi Jože Jarc, obenem pa je dejal, da bi združenje moralo razširiti svojo dejavnost ter ustanoviti razne športne odseke in tako pritabiti v svoj krog večje število ljudi. S tem je Jarc odgovoril tudi domačinu Emilu Jelenu, ki je menil, naj bi se združenje omejilo samo na žensko odbojko in nogomet, ker bi ustanavljanje novih panog otežkočilo delovanje.

Predstavnik Zveze slovenskih športnih društev Dino Roner je izrazil bojazen, da bi se nogometna ekipa 3. amaterske lige, ki jo bo Športno združenje Mladost pripravilo letos, začela potujčevati z najemanjem italijanskih igralcev, člani odbora pa so mu dali v tem smislu jasna zagotovila.

Jožef Ferletič je zasledil v izolaciji športnikov precejšnjo pomanjkljivost. Dejal je, da bi se morali športniki kot posamezniki in tudi kot organizacija bolj prizadevati za stike z vsemi domačimi organizacijami, kajti samo s sodelovanjem vseh je mogoče priti do boljših rezultatov ter zbuditi pri vaščanih več zanimanja.

Svoj pozdrav občnemu zboru je izrekel tudi predsednik prosvetnega društva «Hrast» Romano Lavrenčič, ki si je prav tako zaželel da bi se stiki med Mladostjo in Hrastom bolj poglobili in bi se prijateljski odnosi bolj utrdili.

Po končani diskusiji so člani prešli k volitvam. V novi odbor so bili izvoljeni sledeči člani:

Silvana Devetak, Silvano Frandolič, Marjo Gergolet, Nordio Gergolet, Emil Jelen, Karlo Lavrenčič, Marjo Lavrenčič, Marjo Peric, Giorgio Uljan. V nadzorni odbor so bili imenovani Franko Rebula, Karel Ferletič in Boris Peric.

Občni zbor ŠD Mladost v Doberdobu: delovno predsedstvo (zgoraj) in novoizvoljeni odborniki (spodaj)

NOVOGORIŠKI ŠPORTNI TEDEN

LEPA PRIDOBITEV ZA NOVO GORICO

V novi telovadnici je bila že vrsta tekmovanj

V preteklem tednu je bila v Novi Gorici izročena svojemu namenu nova telovadnica pri osnovni šoli, ki pomeni za nadaljnji razvoj telesne kulture v razvijajočem se mestu veliko pridobitev.

Ob tej priložnosti so marljivi prireditelji organizirali več privlačnih nastopov in tekmovanj.

V uvodni prireditvi tedna je Goriški gimnastični center organiziral telovadno akademijo, na kateri so pred 400 gledalci nastopili domači telovadci, pionirke in dekleta z akademijskimi sestavami ter orodni telovadci iz Ljubljane in Maribora.

Akademijo so začeli domačini in gostje s točkami v akrobatiki. Tem so sledile akademijske sestave treh novogoriških avtoric: Tonice Kofol, Savete Princič in Norme Simoniti. Akademijskim sestavam so sledili pionirji v skokih preko prožnega platna pod vodstvom bivšega olimpijca Dušana Furlana, ki je bil tudi glavni pobudnik in organizator prireditve.

Posebno doživetje pa je pomenil nastop gostov. Vratič, Kersnič, Šoštarič, Nastran in brata Starčič so z vajami na konju z ročaji, bradlji in drogu poskrbeli za učinkovit zaključek prijetnega večera.

Ponedeljek je bil posvečen rokometu. V predtekmi so se pomerili pionirke osnovne šole ter Doma šolskih centrov, v glavni tekmi večera pa je ženska ekipa RK Idrija pred 300 gledalci premagala ustrezno ekipo renškega društva Partizan z rezultatom 21:12.

Ogromno zanimanje je vladalo za torkov večer, ki je bil posvečen odbojki. V predtekmi so novogoriški gimnazijci premagali ekipo vojske iz Ajševice z rezultatom 3:1. V glavni tekmi večera pa so nastopili odbojkarji kanalskega Salonita in prvoligaša ARC Linea iz Trsta.

Obe moštvi sta nastopili v najmočnejših postavah. Zmagali so gostje z rezultatom 3:1 (15:12, 11:15, 15:11, 15:11). Tekma je bila polna preobratov v kateri pa Salonit sploh ni igral podrejene vloge. Kakih 600 gledalcev je z aplavzi nagrajevalo poteze obeh ekip. Posebnega priznanja so bili deležni kanalski ligaši, ki v Novi Gorici niso nastopili (zaradi neustrezne stare telovadnice) že od leta 1969.

Pester športni teden se je zaključil s četrtkovo košarkarsko tekmo med domačim Grosistom in ekipo Old boys Olimpije iz Ljubljane. Dvorana je bila spet nabito polna, saj so v ekipi veteranov Olimpije nastopili Daneu, Potočnik, Eiselt, Logar in druga znana imena slovenske košarke. V zanimivi tekmi so zmagali izkušeni veterani z rezultatom 104:64 (45:30). Razgibani športni teden je spet pokazal, da so novemu in rastočemu mestu take prireditve potrebne in koristne in da je treba razmišljati o gradnji prave športne dvorane namenjene predvsem prireditvam.

EMIL HVALICA

KOŠARKA

Prijateljska tekma

Polet — Sokol 86:59

SOKOL: Colja 2, Terčon 24, Šibelja 18, Devetak 8, I. Terčon 1, Pertot, Ivančič, B. Gruden 2, Tence 4, V. Gruden.

POLET: V. Sosič 18, Daneu 20, I. Sosič 2, Kalin 17, Andolšek. Rismondo 25. Ferluga 4.

SODNIK: Sergij Tavčar.

V prijateljski trening tekmi v Nabrežini je Polet premagal naraščajnike Sokola, ki so tudi tukaj, kot proti Boru, pokazali velik napredek. Zlasti se je odlikoval Terčon, ki se že sproščeno premika po igrišču in ima tudi dokajšnji smisel za met. Poleg njega bi omenili še Šibeljo.

V Poletovih vrstah pa je bil gotovo najboljši Rismondo, medtem ko so ostali igrali pod svojimi sposobnostmi.

SPDT vabi na
2. KRIŽ - KRAŽ KROS
ki bo v nedeljo, 25. marca ob 10. uri v Bazovici. Zbirališče pri spomeniku. Tekmovale bodo lahko vse starostne kategorije.

Vpisovanje ob startu od 9. do 9.30. Prijavnina: 200 lir za posameznika. Nagrajevanje bo uro po zaključku tekmovanja. «Masfne» nagrade in kolajne za vse kategorije.

Dr. Aleksander Gala - Peter

Partizanski zdravnik 18.

Spomini iz bogatega, pa tudi težkega življenja partizanskega zdravnika

Zaradi bližine Ljubljane, s katero imajo tamkajšnje partizanske enote dobre zveze, se da marsikaj dobiti, da česar mi na področju Loške doline ne moremo. Take in podobne govorice sem poslušal že lep čas. Prinašali so jih kurirji, ki so vzdrževali vezo s štabom grupe odredov.

Spričo takih novic, ki so bile Marku vsaj toliko znane kot meni, ga nisem mogel zadržati v svoji bolnici na Petelinjaku. Moral sem ga vzeti s seboj na dolgo pot. Deloma peš, deloma pa z vozom sva potovala ves dan do Zapotoka. Vodil naju je kurir, ki je dobro poznal pot.

Bil je junij. Čas košnje in spravljanja prvih pridelkov. Dan je bil sončen, a vetroven. Po poljih so ljudje opravljali svoje delo. Prav nič ni bilo videti, da je vojna. Počutili smo se ugodno na vozičku, ki ga je najel kurir pri nekem kmetu ob poti kmalu ko smo zapustili Loški potok.

Vožnja je prijala tudi Marku. Prvič, kar je bil ranjen, je začel peti, najprej potihoma, nato glasneje. Imel je tenek, čist in mehak tenor. Čul sem ga peti, še preden je bil ranjen in že takrat mi je bil njegov glas zelo prijeten. Pel je partizansko rusko pesem «Jesli zavtra vojna . . .» S kurirjem sva kmalu poprijela melodijo.

V Karlovici smo se ustavili. «Tu bomo pustili konje in voz in peš nadaljevali pot proti Zapotoku,» je dejal kurir. Ljudje so brž zvedeli, da je kurir, ki so ga poznali, to pot pripeljal s seboj zdravnika.

Takoj sem imel delo. V teh krajih že lep čas niso več imeli zdravnika. Najbližja zdravniška pomoč je bila v Ljubljani. Tja pa ni bilo lahko priti. Imeti si moral posebno dovolilnico. V slehernem ki je prišel z dežele v Ljubljano, so italijanske oblasti videle «bandita». Tako so hodili v Ljubljano le v izjemnih primerih in to le nekateri. Večina ljudi je ostala raje doma. Zatekali so se k domačim zdravilom in prav je prišel vsakdo, ki se je razumel na zdravilne rastline ali kakšno drugo zdravljenje. Bilo ni prav nič bolje kot v časih, ko na deželi še ni bilo zdravnikov. Ko so ljudje zvedeli, da je v vasi zravnik in to celo partizanski, so tisti, ki jim je bila potrebna pomoč, takoj poslali pome. Tako se je kmalu nabralo precej pozivov.

Eden od bolnikov, ki sem jih obiskal, je bil še posebno zanimiv. Šlo je za slaboumneža srednjih let, ki si je v samomorilnem namenu z britvijo prerezal vrat. Delo je opravil temeljito. Ko sem ga pregledoval, je dihal skozi prerezani sapnik, po rani pa je bilo videti ostanke hrane. Na srečo si ni prerezal nobene od obeh velikih žil, sicer bi na mestu izkrvavel. Glava mu je negotovo stala na ramenih in da bi zaprl prerezan sapnik, jo je venomer držal globoko sklonjeno naprej. Pogled na prerezan vrat je bil v resnici grozljiv. Iz rane se je močno cedilo. Pacient se svojega težkega stanja ni zavedal.

Že dva dni je bilo kar se je poškodoval. Hodil je okoli in ni bilo videti, da bi mu težko stanje, v kakršnem je bil, delalo kakšne posebne preglavice. Mirno se je dal pregledati in obvezati rano. Svetoval sem, da ga je treba nemudoma odpeljati v Ljubljano na kliniko, kjer mu edino lahko zašijejo vse dele poškodovanega vratu. Če tega ne bodo storili, se bo infekcija razširila, kar je lahko smrtno nevarno.

Zanimalo me je, čemu je to storil. Razlaga me je nemalo začudila. V partizane je hotel, pa mu niso pustili, je trdil. Kaj bi počeli partizani s slaboumnežem? Toda on si je vtepel v glavo, da mora biti partizan. Nekega dne je odšel neznano kam. Dva dni ga ni bilo domov. Potepal se je po okoliških hribih in iskal partizane. Ni jih našel. Tako se je ves žalosten vrnil. V afektu si je prerezal vrat. Zgodba se mi je zdela skoraj neverjetna in kar tragična.

Na Zapotok smo prispeli že proti večeru. Taborišče je bilo v gozdu blizu vasi v smeri proti Kureščku. Ni ga bilo težko poiskati. Bolj, ko smo se bližali mestu, več partizanov smo srečevali. Tudi če nikogar ne bi srečali, v taborišče ni bilo težko priti. Vanj je vodila sveže shojena in zvožena pot.

Kmalu sem v svitu ognjev zagledal prve majhne, lesene barake. Bolj ko sem se bližal, več jih je bilo. Bilo jih je za celo majhno vas. Zgrajene so bile iz svežih desk, da je prijetno dišalo po jelovini. Na raznih mestih so bili kupi desk in debelejšega lesa pripravljeni očividno za nove barake. Partizani, moški in ženske so bili zaposleni okoli svojih barak. Ta je čistil pristop in okolico barake, oni je zatikal sveže veje za kamuflažo, da se deske, ki so bile svetle, ne bi videle od daleč iz zraka. Glasen govor, vmes pa zabijanje žebljev, sekanje in žaganje lesa, je jasno govorilo, da je taborišče polno prebivalcev.

Povprašal sem prvega, ki sem ga srečal, kje je bolnica. Pokazal mi je iz desk zbito barako, skrito v gostem, mladem smrekovem gozdičku. Bolnica ni bila prostorna. Za ranjence so bili pripravljeni pogradi. Na njih je ležalo nekaj ranjenih partizanov. Videti je bilo, da je bolnica dobro založena s sanitetnim materialom. Police, pogrnjene z gazo, so bile polne obvezil, raznih zdravil in skrbno razmeščenega instrumentarija. Za vse so skrbele bolničarke, ki jih je imel dr. Tine. Duh po sveži smrekovini in jodu se je mešal in vsakomur oznanjal, da je tu bolnica.

Med ranjenci v bolnici ni bilo še nobenega težko ranjenega. Bilo je nekaj lažje ranjenih iz borb v okolici Iga na Barju. Partizani so takrat junija 1942 očistili od okupatorja skoraj vse ozemlje od Loške doline do predmestja Ljubljane. Pokanje pušk in eksplozije bomb so se čule celo v Ljubljano. Zveze z mestom so bile odlične. Ni jih motilo to, da je bilo mesto obdano z bodečo žico in skrbno zastraženo. Ne samo material, tudi pisma in paketi so v redu prihajali. Tako je, zahvaljujoč se takemu stanju, dr. Tine prejemal iz Ljubljane mnoge potrebne predmete in zdravila. Prav zavidal sem mu. Mi smo bili oddaljeni od vseh večjih naselij in smo le poredkoma lahko zamenjali že uporabljeni material.

Marku tudi dr. Tine ni mogel kaj več pomagati. Drugi dan ga je pregledal in ugotovil, da bi bila potrebna operacija čeljusti. Tega v svoji bolnici ni mogel storiti. Kot jaz se je v pogledu obsega zdravniške pomoči ranjencem omejil le na pomoč, ki jo je lahko nudil brez večjih kirurških posegov. Večja izkušenost je po njegovem prednost le, če moreš svoje znanje uporabiti tudi v partizanskih okoliščinah.

Nobeno drugo delo v pogojih partizanskega načina bojevanja ne zahteva toliko prilagajanja okoliščinam in toliko improviziranja kot ravno medicinsko delo. Važno je, da znaš svoje, čeprav skromno znanje uporabiti kar se da najbolje in da je pomoč kar se da hitra. Rana mora biti čimprej sterilno obvezana. Od tega je v veliki meri odvisen uspeh in trajanje zdravljenja. Rano čimprej in sterilno obvezati pa pomeni predvsem imeti prvi zavoj. Vsak partizan bi moral imeti prvi zavoj in ga tudi znati pravilno uporabiti. Teh pa takrat skoraj sploh ni bilo. Z zdravniško torbo sem prejel le nekaj improviziranih prvih povojev, ki sem jih čuval za najnujnejše primere. Tu in tam je imel prvi zavoj tudi kak partizan.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/I Telefon 83 382
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823
Oglasni oddelek TRST Ul. Montecchi 6/III Telefon 761 470
Naročnina
Mesečno 1.350 lir — vnaprej: polletna 7.500 lir, celoletna 13.500 lir. Letna naročnina za inozemstvo 19.500 lir, za naročnike brezplačno revija «Dan» V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, za zasebnike mesečno 18.— letno 180.— din za organizacije in podjetja mesečno 22.— letno 220.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 8 18. marca 1973

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel Izdaja in tiska ZTT - Trst

PRED OBJAVO ANGLEŠKE «BELE KNJIGE» O ULSTRU

IRA napada: vedno več atentatov in napadov na angleške vojake

Vojaški «landrover» naletel na mino: en vojak mrtev, drug pa hudo ranjen - Atentati v javnih lokalih

LONDON, 17. — V teh dneh pred objavo angleške «bele knjige» o Ulstru se v Severni Irski množijo bombni atentati, napadi na angleške vojaške enote, atentati v javnih lokalih itd. V Belfastu, kjer je bilo včeraj vsaj trideset atentatov, je prišlo danes do ponovnih nasilnih dejanj. Prav danes Irci praznujejo dan svojega nacionalnega zaščitnika, to je sv. Patricija. Gverilci organizacije provisionals (IRA) niso zamudili niti te priložnosti ter so nadaljevali svoj neizprosni boj proti angleškim oblastem.

Angleška vlada se je zavedala in se zaveda, da so prav ti dnevi pred objavo «bele knjige» zelo kočljivi, ker utegne priti do hujših gverilskih akcij tako katoliških, kakor tudi protestantskih skrajnežev. Angleška «bela knjiga» o Ulstru bo prav gotovo predstavljala pomemben mejnik v zgodovini tega najsevernejšega dela irskega otoka, kjer je večina protestantske veroizpovedi, manjšina katoliške, a kljub temu tvori sestaven del otoka, kjer izvaja svojo oblast Irska republika (EIRE). Celo angleška vlada je priznala vseirsko dimenzijo vprašanja Ulstra.

Spričo nevarnosti, da bi objava bele knjige zaostrila politične odnose v Ulstru (tako zaradi reakcije «katoliških» krogov, kakor tudi «protestantskih») je angleška vlada uvedla zelo stroge varnostne ukrepe. Predvsem je zelo okrepila policijske in vojaške sile, skuša pa tudi opozoriti javnost, naj bo zelo previdna glede morebitnih najdb predmetov sumljivega izvora. Oblasti menijo, da utegnejo «katoliški» ali «protestantski» skrajneži uporabljati pri svojih akcijah metode «Črnega septembra». Utegnilo bi se zgoditi, da nekdo najde neki predmet, za katerega domneva, da ga je morda nekdo pozabil ali izgubil, v resnici predstavlja hudo nevarnost za javno varnost. Utegnilo bi priti v takih primerih do eksplozij, ki bi lahko terjale številne človeške žrtve.

Na vsak način je skoraj gotovo, da bo angleška «bela knjiga» objavljena prihodnji teden. Angleška vlada meni, da bo mogoče dokončno rešiti ulstrska vprašanja prav na podlagi te knjige.

Danes je bomba, ki je eksplodirala v nekem baru v belfaškem predmestju hudo poškodovala lokal. Trenutek prej je bilo v baru veliko ljudi. Ker so atentatorji opozorili, da bo v kratkem prišlo do eksplozije, so ljudje zapustili v divjem begu lokal. Trenutek nato je prišlo do eksplozije.

Angleška vojska je izgubila še dva svoja vojaka. Davi je peklenski stroj s skoraj 100 kg eksploziva dobesedno razmesaril nekega vojaka, drugega pa hudo ranil. Do atentata je prišlo blizu mesteca Dungannon v pokrajini Tyrone. Vojaško vozilo tipa «landrover», na katerem je bila angleška vojaška izvidnica, je naletelo na mino, ki je eksplodirala.

Prejšnjo noč so neznanci ubili nekega agenta polka pomožne policije v katoliški četrti New Lodge v Belfastu. Neznanci so tudi napadli tri druge člane ulstrske pomožne policije, od katerih je bil eden ranjen.

Davi je prišlo do eksplozij, ki so povzročile veliko škodo v mestecu Lurgan v pokrajini Armagh. Oboroženi moški so namestili eksploziven naboj v neki čistilnici. Človeških žrtev ni bilo.

Obsojeni morilci inženirja Sallustra

BUENOS AIRES, 17. — Pred sodiščem argentinske prestolnice se je končal proces proti gverilcem, ki so bili obtoženi, da so ubili generalnega ravnatelja argentinskega avtomobilskega pojetja «Fiat Concorde» inž. Sallustra. Na procesu je bilo navzočih 14 obtožencev. Gverilca, ki sta baje ubila Sallustra, nista bila navzoča, ker ju policija še ni izsledila. Sodišče je obsodilo tri obtožence na dosmrtno ječo, sedem od njih na zaporne kazni od 6 do 12 let, enega na eno leto in pol zapora, druge tri pa je oprostilo.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

ODBOJKA — 7. TURNIR PRIJATELJSTVA

Že v prvem tednu zanimiva srečanja

Finalisti so v glavnem že znani

Sedmi turnir prijateljstva je prinesel že v prvem tednu nekaj zanimivih srečanj. V prvi skupini so pri članicah prijetno presenetile mlade Kontovelke. Po zanimivi igri so v uvodnem nastopu premagale Hrast iz Doberdoba in prikazale lepo igro. Vse igralke te ekipe so izredno mlade in nekatere med njimi imajo res idealne sposobnosti ter se lahko razvijejo v odlične odbojkarice. Tudi krstni nastop Hrasta (vsaj na tržaških igriščih) je spodbuden. Zastopnice Bora pa niso imele večjih težav v prvem nastopu s Kontovelom.

IZIDA 1. SKUPINE: Hrast — Kontovel 1:3, Bor A — Kontovel 3:0.

LESTVICA: Bor in Kontovel 2 točki, Hrast 0.

V drugi skupini so poskrbele za presenečenje slogašice. Favoriziranim odbojkaricam Brega so odvzele celo set. Premagale pa so mlade borovke in to povsem zasluženo. Tako so se oddolžile Tržačankam za prvenstveni poraz iz pretekle nedelje. Ta zmaga in osvojeni set z Bregom bosta po vsej verjetnosti Slogi zadostovala za osvojitev drugega mesta v tej skupini. Dolinčanke pa so praktično že končne zmagovalke. Torej vse po predvidevanjih.

IZIDI 2. SKUPINE: Bor B — Breg 0:3, Sloga — Breg 1:3, Sloga — Bor B 3:1.

LESTVICA: Breg 4 točke, Sloga 2, Bor B 0.

Člani so odigrali samo prvo kolo. Najbolj so zadovoljni zastopniki Sloge, ki so izbojevali dve izredno dragoceni točki. V prvenstveni tekmi, ki je veljala tudi za to konkurenco, so gladko odpravili Olympio iz Gorice in so jo tako po vsej verjetnosti izločili iz sklepnega dela turnirja. Ta čas odlični Neubauer in tovariši pa zatrjujejo, da njihova zmagovita pot ni s tem končana. Po vsej verjetnosti bo trda predla celo našemu tretjeligašu Krasu. Če bo res tako, bomo izvedeli že v torek, ko se srečata ti dve šesterki v Nabrežini. Bor z odbojkarji Brega (razen v prvem setu) ni imel večjih preglavic. Bolj kot rezultat pa je važna ugotovitev, da pri Boru članska odbojka ni zamrla, v Dolini pa so z novo telovadnico dane vse možnosti, da se uspešno razvija in širi tudi pri mlajših generacijah. V prvem zavrtljaju je počival Kras.

IZIDA 1. KOLA: Sloga — Olympia 3:0, Bor — Breg 3:0.

LESTVICA: Sloga in Bor 2 točki, Olympia in Breg 0. G. F.

NOGOMET — PRIJATELJSKA TEKMA

Juventina-Vozila 0:5

Juventina je v četrtek zgubila na trening tekmi proti ekipi Vozil iz Nove Gorice z visokim rezultatom 5:0. Štandrežci so nastopili v nepopolni postavi, saj je manjkalo kar pet standardnih igralcev, medtem ko so gostje nastopili v najboljši postavi. Ekipa Vozil je pokazala na štandrežkem igrišču res lepo igro in je s hitrimi akcijami stalno ogrožala domačega vratarja. Ob koncu tekme so se vsi, igralci in navijači, zbrali v domači gostilni.

Prijateljska nogometna tekma
Adria — Tabor 2:2 (1:0)

MIREN — Igrišče Adrie pod Gradom, vreme sončno in vetrovno, teren zelo dober, gledalcev 150, sodnik Marušič (Nova Gorica).

STRELCI: 1:0 Uršič, 1:1 Pahor, 2:1 Jerončič (11 m), 2:2 Marvin (avtogol).

ADRIA: Silič (Bagi), Marvin, Cotič, Čargo, Ivčev, Benedetič, Fornazarič, Jerončič, Klanjšček (Beč), Petrovčič, Uršič.

TABOR: Lutman, Pirjevec, Prelec, Bratuž, Morel, Bezek, Jelušič, Rešeta, Pahor, Pušnik (Furlan) in Mimica.

Tradicionalno prijateljsko srečanje med mirenskimi in sežanskimi nogometaši je prineslo zadovoljstvo le v gostujoči tabor. Domača ekipa je namreč ponovno pokazala zaskrbljujoče slabo formo, ki je daleč od tiste v jesenskem delu.

V predtekmi so igrali mladinci obeh klubov. Tudi njihovo srečanje se je končalo neodločeno 1:1. Danes bo v Mirnu spet «prava» tekma, pokalni derbi med Adrio in Primorjem, v katerem bomo dobili goriškega pokalnega prvaka za letošnje leto. B. P.

KOŠARKA

V 22. kolu jugoslovanske 1. zvezne košarkarske lige so dosegli naslednje rezultate: Beograd — Olimpija 84:80, Radnički — Partizan 99:88, Borac — Crvena zv. 81:79, Rabotnički — Kombinat 97:85, Jugoplastika — Železničar (S) 86:80, Bosna — Lokomotiva 85:70, Zadar — Železničar (K) 97:67.

Lestvica je po 22. kolu naslednja: Radnički 36, Crvena zv. 32, Partizan 28, Lokomotiva, Borac in Zadar 26, Olimpija, Jugoplastika 24, Železničar (S), Beograd 20, Rabotnički 18, Bosna 14, Kombinat 12, Železničar (K) 2.

Slovensko planinsko društvo - Trst

vabi na

nagrajevanje 7. zimskih športnih iger

v petek, 23. marca 1973 v mali dvorani Kulturnega doma točno ob 20. uri.

OBVESTILA

SPDT prosi tečajnike 1. razreda, ki želijo prejeti značko smučarske šole naj javijo svoje ime in dostavijo 500 lir v Ul. Geppa 9, do vključno torka, 20. marca.

* * *

Športno združenje «Dom» obvešča, da bo začelo z ženskimi treningi za začetnice, ki bodo v telovadnici «Scientifico», Trg Julia vsako sredo od 18.30 do 19.45.

KOLESARSTVO — VČERAJ ZAKLJUČENI DVE ETAPNI DIRKI

Nepričakovan poraz Merckxa Poulidor zmagovalec v Nici

De Vlaeminck potrdil svojo premoč v dirki od Tirenskega morja do Jadrana

NICA, 17. — Raymond Poulidor je napravil čudež: v zadnjih 3,5 km na kronometer je zadal Merckxu nepričakovan, hud poraz in si zagotovil končno zmago v etapni dirki Pariz — Nica, ki je od prvega dne dalje potekala v znamenju popolne premoči belgijskega asa. Po 1 poletapi, v kateri je Van Linden ponovno zmagal skupinski sprint, je bilo pričakovati, da bo slavni Eddy samo potrdil svojo premoč, nekaj možnosti pa so izvedenci dopuščali le Mortensenu in Ocani. Zmagal pa je nepričakovano Zoetemelk pred Poulidorjem, Merckx pa se je moral zadovoljiti s 7. mestom, celih 41" za zmagovalcem.

Vrstni red današnje 1. poletape (Frejus — Nica, 77 km):

1. Van Linden (Bel.)	1.47'19"
2. Leman (Bel.)	
3. Mintjens (Bel.)	

Vrstni red 2. poletape (v Nici, 9,5 km):

1. Zoetemelk (Niz.)	20'44"
2. Poulidor (Fr.)	20'51"
3. Ovion (Fr.)	20'56"

Končna lestvica:

1. Poulidor (Fr.)	21.11'45"
2. Zoetemelk (Niz.)	zaost. 4"
3. Merckx (Bel.)	12"
4. Ovion (Fr.)	19"
5. Mortensen (Dan.)	27"

* * *

SAN BENEDETTO DEL TRONTO, 17. — Z zmago v današnji prvi poletapi in odličnim petim mestom v drugi poletapi, na kronometer, je Belgijec De Vlaeminck tudi v zadnjem dnevu potrdil svojo premoč v letošnji dirki do Tirena do Jadrana in osvojil prvo mesto z visoko prednostjo nad klubskim tovarišem Verbeeckom. Marino Basso je danes doživel dvojen poraz, saj je v prvi poletapi klonil nasprotniku celo v sprintu za etapno zmago, v vožnji proti uri, v kateri je zmagal Sweerts, pa je svetovni prvak tako popustil, da se sploh ni uvrstil med prvih 8 na lestvici.

Končni vrstni red:

1. De Vlaeminck (Bel.)	14.16'12"
2. Verbeeck (Bel.)	zaost. 42"
3. G. Petterson (Šve.)	1'20"
4. Swerst (Bel.)	1'25"
5. Boifava (It.)	1'37"

ROKOBORBA

Trofeja «G. Calza» v Trstu

5. in 6. maja bo v Trstu v prostorih Ginnastice Triestine 3. mednarodno mladinsko tekmovanje v rokoborbi prostega sloga za trofejo «Giorgio Calza». Pokroviteljstvo nad prireditvijo bodo imeli tržaški športni časnikarji, Panathlon klub in Združenje italijanskih reprezentantov. Prireditelji so povabili reprezentance Bolgarije (dvakratne zmagovalce) Švice, Grčije, Jugoslavije, Poljske, ZDA, Z. Nemčije in Italije. Svoj nastop sta že zagotovili Bolgarija in Švica. Skupno bi moralo nastopiti okrog 80 borilcev

Če bo Bolgarija zmagala tudi letos, bo osvojila trofejo v trajno last.

ODBOJKA

V prvenstvu moške odbojkarske D lige je sinoči v Trstu GMT premagal goriški Dom s 3:0 (15:0, 15:4, 15:10).

* * *

Zgolj formalnost, to je vse, kar lahko povemo o sinočnji tekmi nabrežinskega Sokola, ki je zaključil letošnje prvenstvo C lige. Mlade odbojkarice so tudi tokrat zgubile s čistim 3:0 (15:7, 15:4 in 15:6) in so zato zaključile letošnje prvenstvo ne samo brez zmage, ampak celo brez osvojenega seta. Tokrat pa so še za nameček zaigrale brez volje in v trdnem prepričanju, da bodo zapustile igrišče tudi tokrat poražene. S. V.

RUINI PRVAK

V zadnjem kolu odbojkarskega italijanskega prvenstva moške A lige so dosegli sledeče rezultate: Arc Linea — Lubiam 3:2, Panini — Casadio 3:1, Brumi — CUS Piza 0:3, CUS Parma — Virtus 3:1, CUS Torino — Minelli 2:3, Gargano — Ruini 0:3.

Končna lestvica: Ruini 40 točk, Lubiam in Panini 38, CUS Piza in Casadio 24, Arc Linea 22, CUS Parma in Brumi 20, Gargano 18, CUS Torino 8, Minelli in Virtus 6.

Ruini je državni prvak, če ne bo sprememb pa bodo nazadovali Gargano, CUS Torino, Minelli in Virtus Falconara.

ATLETIKA

RICHMOND, 17. — V medržavnem dvoranskem atletskem srečanju v Richmondu je Sovjetska zveza premagala ZDA s 146:141. Pri moških so zmagali Sovjeti s 84:76, pri ženskah pa Američanke s 65:62, torej z enakim izidom kot lani.

* * *

WAREGEM, 17. — Italijanka Paola Pigni je zmagala v krosu narodov za ženske v Waregmu. Na cilju je za 13" prehitela Angležinjo Smithovo.

Med moškimi je zmagal Finec Pekla Paivarinta, z le desetinko sekunde prednosti pred Špancem Harom.

Na zasedanju komisije evropske atletske zveze za kros so sklenili, da bo prihodnje leto kros narodov v Italiji in sicer 16. marca v Monzi.

BRA, 17. — Italijan Dionisi je poskušal postaviti nov svetovni rekord «indoor» v skoku s palico na višini 5,51 m, vendar je svoj poskus le za las zgrešil. Preskočil je višino 5,30 m.

V Trstu je v tekmi minibasketa Bor premagal Breg s 35:23, v prvenstvu dečkov pa je Italsider odpravil Bor s 70:44.

V anticipiranih tekmah treh najvišjih italijanskih nogometnih prvenstev so dosegli te rezultate:

A liga: Juventus — Napoli	0:0
B liga: Monza — Varese	1:1
C liga, A skupina: Legnano — Cremonese	0:0

* * *

V 1. jugoslovanski nogometni ligi je Beograd premagal Partizan z 1:0.

NAMIZNI TENIS

Evropski pokal: Italija — Belgija 4:3.

Za zamejski šport

(Nadaljevanje s 7. strani)

fesionalni agonizem. To pa seveda ni lahko in niti kratkoročno. Treba bi se boriti proti že ustaljenemu sistemu in miselnosti, ki ekonomsko in politično ustreza zelo lahko opredeljivim skupinam ljudi.

Prof. Josip Tavčar

Zadnji je prevzel besedo profesor Tavčar, ki se je strinjal z vsemi referati, saj je resnica mnogo lična. Vse je odvisno od ciljev, ki jih hočemo doseči. Kot izhodišče diskusij bi morali vzeti vprašanje, kaj pravzaprav hočemo.

Leta 1959 ali 1960 se je razvila v kulturni komisiji SKGZ debata, kam usmeriti mladino. Prof. Tavčar se je takrat zavzel, da je treba mladino usmeriti v šport, ne pa v čitalniško obliko delovanja, v pevske zbore in jo siliti v prosvetno delovanje, saj se je duh časa spremenil in ne velja več staroslovenska tradicija recitacij. Tega starejši ljudje niso mogli razumeti in nastal je razdor. Mnogo ljudi je šlo stran, šport se je pa razbohotil in zajel obseg, ki ni več v skladu z našimi finančnimi možnostmi. Še zlasti nogomet.

Če hočemo, da se naše društvo uvrsti kar najvišje na lestvici, če je naš cilj le napredovanje, potem je temu sorazmerno treba zbirati tudi sredstva in iskati najboljše igralce. To pa ne more in ne sme biti cilj manjšine, kakor je naša. Šport je pri nas nadaljevanje kulturnega in narodnoobrambnega prizadevanja. Značilnosti športa so pri nas drugačne kot v drugih krajih. Naši problemi so specifični, zamejski in v glavnem narodnoobrambni. Šport je aktivno udejstvovanje, ne sme pa manjkati niti tekmovalnega duha. Težko pa je uskladiti rekreacijo s tekmovalnim duhom. Za nas ni drugega izhoda, kot neki skromnejši slovenski in da skušamo popraviti to, kar smo slabega napravili v teh zadnjih desetih letih, saj smo postali žrtev navijaške psihoze, ko navijači zahtevajo več, kot jim lahko odbor nudi. V tem je naša krivda.

Je še druga možnost: imamo odprt kulturni prostor tudi proti Sloveniji in prav bi bilo, da bi se tudi šport v večji meri naslanjal na to. Potrebni bi bili večji stiki s Slovenijo, da bi živeli z našim narodom. Prav bi bilo, da bi prirejali še neko obmejno slovensko prvenstvo, kjer bi prišli v stik s slovenskimi športnimi društvi. Če pa že obstaja potreba po nastopanju v italijanskem prvenstvu, naj se ustanovi neka reprezentančna ekipa, ostala moštva pa naj razpolagajo s tistim kar imajo, ne pa, da posegajo po tujih igralcih.

Potrebno bi bilo redimenzionirati naše ambicije, saj so presegle vse naše možnosti.

Diskusija

Ob koncu izvajanj petih referantov se je razvila živahna diskusija, v katero je posegel najprej nekdanji predsednik Primorja Štrekelj, ki je omenil, da je nogomet pri nas kvalitetno v krizi in se le zato zatekamo k italijanskim igralcem. Slovenske mladinske ekipe so brez trenerjev in brez pravega tehničnega vodstva. Če pa ne bomo vzgajali mladine, ne bomo imeli niti članskih ekip. Za razne druge športe so bili prirejeni tečaji, zakaj ne bi torej dali nekaj denarja tudi za nogomet in za mladino, saj nastopa prav v tej športni panogi največ ljudi.

Sedanji predsednik Primorja Cibic se je v celoti strinjal s poročilom Lukše. Zanikal je, da tuje igralce plačujejo, saj ta problem ne obstaja. Ovrgel je predlog, da bi bilo treba razpustiti ekipe, če ni dovolj ljudi. Na žalost pa je bilo doslej vse preveč kritiziranja, ne da bi poskrbeli tudi za to, da bi pokazali smernice za boljši razvoj.

Marino Pečenik, predsednik Brega, se je strinjal s poročili, čeprav ni vse tako lahko napraviti, kot izgleda na prvi pogled. Na žalost pa navijači zahtevajo svoje, saj podpirajo društva iz svojih žepov. Šport je pri nas razmeroma nov pojav, s katerim bi se bilo treba spoprijeti pri temeljih pred dobrim desetletjem. Na žalost pa še vedno manjkajo kadri, saj bi bilo z njimi precej drugače.

Bruno Rupel je poudaril, da je največja pomanjkljivost naših nogometnih društev, da ne razpolagajo z domačimi trenerji. Prav tem je povedal, da je Zveza priredila pred leti tečaj za trenerje, katerega se je udeležilo na Tržaškem le pet predstavnikov. Zveza je torej nekaj napravila, odpovedala pa so društva. Precej problemov bi bilo rešenih, če bi imeli za to pristojne in zavedne ljudi. Zato je predlagal, da bi znova priredili tečaje za trenerje, saj imata med slovenskimi predstavniki uradni naziv trenerja le dva (Kozina in Živec). Pri tem pa se ni nihče udeležil niti tečajev italijanske federacije, ki so vsako leto. Predlagal je tudi, da bi razpravo še bolj poglobili in jo začeli prav na dnu, to je pri posameznih društvih.

Predsednik Vesne Sedmak: nihče ne pokaže izhoda iz slepe ulice. Nihče ne pove niti, kdaj je ekipa naša, kdaj pa ni več. Pravilno pa je, da mora imeti slovensko društvo slovensko ekipo. Kaj pa takrat, ko prosijo za nastop fantje, ki so se rodili v slovenski vasi, kjer vedno živijo in so vedno v družbi s slovenskimi fanti? Ni mogoče, da bi vsi napravili tako kot Juventina, ki je uredila svoje vrste. Za to bo potrebno pri nas še kakih šest do osem let. Medtem pa stanejo nogometna prvenstva težke milijone, kjer smo odvisni tudi od denarja, ne pa samo od zavednosti. Sprejemljiv pa je zanj predlog Marina Lukše o reprezentanci.

Roner je znova posegel v diskusijo: Res je, da navijači zahtevajo nekaj. Potem ko je lani pri Juventini prišlo do globoke krize, je prvo priskočilo na pomoč prosvetno društvo. Finančno so rešili društvo s pomočjo vaščanov, nato pa s prepričevanjem igralcev, predvsem s strani starejših ljudi. Povsod bi moralo priti do sodelovanja med športnimi društvi in med prosveto.

Morelj: V glavnem so tu problemi pomanjkanja strokovnih kadrov, vzgoje naraščaja, sožitja med Slovenci in Italijani iz istega kraja. Nogometna društva bi se morala med seboj povezati in najti skupno rešitev.

Prof. Tavčar je menil, da je treba vse te probleme obravnavati skupno. Zašli pa smo predaleč, nogomet je postal za nas preveliko razkošje, saj mora biti dober in reprezentančen, navijači pa, ki dajejo tudi zahtevajo. Omejiti bi se morali na bolj skromno delovanje, če ni igralcev. Ni rečeno, da mora društvo prenehati z delovanjem, če ima v svojih vrstah italijanske igralce. To je problem društva samega, ne pa več problem slovenskega življa. Skušati bi se morali omejiti na skromnejše začetke. Zajeli pa smo z veliko žlico in sedaj ne moremo več požreti.

V nadaljnji diskusiji pa so prišli na dan še drugi problemi, o plačevanju igralcev, še vedno prevelikem kampanilizmu itd. Predsednik ŠD «Kontovel» Starc je poudaril, da so pravi ljudje za reševanje krize v nogometu tisti, ki so prisotni pri taki okrogli mizi, ne pa le poznavalci žoge.

Bojan Brezigar pa je zaključil, da je bila tako heterogena okrogla miza potrebna, saj je problem nogometa tesno povezan z raznarodovanjem in bi le ljudje, ki imajo večji stik z nogometom, svoje razpravljanje omejili vse preveč le na tehnično področje.

Radi

TRŽAŠKI DNEVNIK

STANOVANJSKE MIŠI PONOVNO NA DELU

Okradenec na vrtu tatovi v stanovanju

Vrednost ukradenega blaga presega 14 milijonov lir Med plenom tudi šest dragocenih krznenih plaščev

Tatovi so si spet izbrali za pozorišče svojih podvigov stanovanja, in sicer taka, ki so začasno zapuščena in ki obetajo obilen plen. Tako so predsinočnjim vzeli na muho stanovanje 67-letnega gradbenika Ferruccia Buttignonija v petem nadstropju poslopja v Ul. Paolo Tedeschi pri Sv. Andreju. In izbrali so si ga dobro, vsaj glede vrednost plena, s katerim so izginili: nad 14 milijonov lir.

Bilo je predvčerajšnjim okrog 16. ure, ko je Buttignoni šel na teraso, ki je nad njegovim velikim stanovanjem (6 sob, velik salon, dvoje kopalnic...), da bi delal na vrtu, ki ga je uredil na obsežni terasi. Ko se je po dveh urah vrnil v stanovanje, v katerem ni bilo medtem ne žene ne sinov, ga je presenetilo, la je bila luč pri vhodu prižgana. Zbal se je, da so tatovi še «na delu» in je zato zgrabil kuhinjski nož in pregledal stanovanje. Tatov ni bilo več, vse omare in predali pa so bili odprti in razmetana oprema je jasno kazala, da so opravili svoj nepošteni posel dokaj vestno.

Na kraj so prihiteli agenti letečega oddelka pod vodstom podčastnika Steffèja, ki so najprej ugotovili, da so tatovi, ki so bili verjetno trije, četrti pa je stražil na stopnišču, odprli vhodna vrata z navadnim izvijačem. Po stanovanju so brskali skoro poldrugo uro in so res našli najbolj vredne predmete: šest dragocenih krznenih plaščev, od katerih je samo eden vreden 4 milijone lir, pa še srebrni jedilni pribor, ki je vreden nad 3 milijone lir, šop bankovcev raznih valut v vrednosti poldrugega milijona lir in razne druge manjše predmete. Niso pa ukradli draguljev, ki jih je Buttignonijeva žena hranila v svoji sobi. Zaradi te okoliščine preiskovalci sklepajo, da so tatovi morali nenadoma zapustiti stanovanje, verjetno ker se je okradenec vračal in o tem jih je po vsej verjetnosti obvestil pajdaš, ki je stražil na stopnišču.

Tatovi so pustili za seboj več sledov in preiskovalci menijo, da so že odkrili vsaj enega izmed njih. Vsekakor pa je izid preiskave še zavit v tajnost in v prihodnjih urah utegne priti do odkritja vseh članov tolpe.

V Piranu restavriran srednjeveški «Križani»

V Piranu je bil sinoči pomemben kulturni dogodek. Razstavili so namreč dragoceno srednjeveško plastiko «Križani», delo neznanega avtorja okrog leta 1300. Plastika je bila doslej v piranski krstilnici in predstavlja dragocen dokument iz tiste dobe, ko se je v srednji Evropi pojavil ekspresivni mistični val.

Ker je to, nad 670 let staro plastiko močno načel zob časa, so se pristojni organi zavzeli, da bi jo restavrirali. Sredstva so prispevali piranska občinska skupščina, Kulturna skupnost Slovenije in Županijski urad Piran. Restavratorska dela je prevzel Konservatorski atelje Zavoda za spomeniško varstvo SR Slovenije. Ker je šlo za izredno delikaten restavratorski poseg, so mobilizirali vrsto najuglednejših strokovnjakov, sama dela pa so trajali dobro leto dni. Restavratorska dela je vodil France Kokalj, izvajalci so bili Ivo Pavlinec, Savo Štefanovski in Momo Vuković, celotno delo pa je spremljala in usmerjala komisija v sestavi: Sonja Hojer, dr. Emilijan Cevc, Tone Mikeln, dr. Sergej Vrišer in Milan Železnik.

Ob natančnem sondiranju so ugotovili, da je bilo na telesu v teku stoletij deset preslikav in sedem na prtu okrog ledij.

Na sinočnji predstavitvi restavrirane plastike «Križanega» sta govorila o pomenu tega kulturnega dogodka direktor medobčinskega zavoda za spomeniško varstvo v Piranu Tone Mikeln in eden od največjih slovenskih strokovnjakov za restavratorstvo dr. Emilijan Cevc. V drugem delu programa je sodeloval ansambel «Shola labacensis», ki je predstavil nekaj odlomkov iz srednjeveške in renesančne glasbe. Restavrirana plastika je vzbudila veliko pozornost domačih ljubiteljev umetnosti in tudi tujih turistov in si jo je že prvi dan ogledalo več sto ljudi. Razstavljena bo v piranski mestni galeriji vsak dan od 10. do 12. in od 17. do 20. do 1. aprila.

KOLESARSTVO — V NEDELJO PRVIČ NA CESTI

Adria se pripravlja na začetek sezone

Lonjerci so letos precej okrepili svoje vrste

Prihodnjo nedeljo bo lonjerski kolesarski klub Adria priredil po cestah tržaškega Krasa krajšo kolesarsko turistično-agonistično tekmovanje, katerega se bodo udeležili vsi člani kluba, da bi se kolesarji in člani vodstva bolje spoznali med seboj. Istočasno bo to predstavitev letošnje ekipe domačemu članstvu, ki je doslej ni imelo še možnosti spoznati. Poleg aktivnih tekmovalcev se bodo tega kolesarskega srečanja udeležili še drugi ljubitelji železnega konjička, ki se bodo podali na progo kot turisti, v rekreacijski namen.

Kolesarji so že precej dobro pripravljeni, a ne samo za to dirko, pač pa tudi za uradna tekmovanja, ki se bodo pričela prihodnji mesec. Najbolj je v formi četverica veteranov, ki tvori jedro kluba, v pričakovanju, da se bodo izkazali tudi mladi in pokazali, da so vredni zaupanja, ki ga klub polaga vanje. Med veterani, ki bodo pričeli aktivno nastopati proti polovici aprila, bodo letos tekmovali: lanskoletna klubska predstavnika Bonano in Maver ter nova in mlada kolesarja Macarol in Visintin, ki zelo dobro obetata. Oba sta pred leti uspešno nastopala med amaterji, kar velja predvsem za Visintina, ki se je udeležil več priznanih mednarodnih amaterskih dirk. Visintin je znan predvsem kot izredno hiter in preračunljiv sprinter, katerega je v ravninskih dirkah zelo težko premagati, Macarol pa je nekoliko bolj zdržljiv in se dobro znajde predvsem na valoviti progi. Z Maverjem in Bonanom, katerih sposobnosti že poznamo, bi morala ta dva kolesarja tvoriti precej močno ekipo, ki bo zmešala štrene marsikateremu nasprotniku.

Ostali trije kolesarji nastopajo med mladimi in se bodo letos prvič podali na tekmovalno stezo, da bi si nabrali izkušenj, ki jim bodo služile v kasnejših nastopih. Tako bo Renko tekmoval že med amaterji, Čok med mladinci, Bonano mlajši pa med začetniki, kjer se bo lahko prav dobro izkazal.

Sezona bo letos precej dolga, škoda je le, da bo malo nastopov na našem področju. Nekaj dirk bo priredila tudi Adria sama. 20. maja bo na sporedu že klasična dirka veteranov za Pokal Lonjerja, ki pridobiva iz leta v leto na pomembnosti, v poletnih mesecih pa bi morali prirediti še dirko za mladince in začetnike katere bi se udeležili tudi jugoslovanski mladi kolesarji. Nato bo morda na sporedu še ena dirka za veterane, seveda v manjšem obsegu kot majska. Jeseni pa bo lonjerski klub priredil še kros za amaterje, saj razpolaga s primernim terenom za tako tekmovanje.

RADI

Totocalcio

Kot so naši bralci že gotovo opazili, je naš dnevnik v preteklih tednih v sobotni prognozi za športno stavo TOTOCALCIO kar dvakrat napovedal po 12 pravilnih rešitev. Prvič je to bilo 18. februarja (stava št. 26), drugič pa 4. marca (stava št. 28). V obeh primerih ni noben dnevnik zadel 13 pravilnih rešitev.

Naš dnevnik je tudi v lanskem prvenstvu dvakrat pravilno sestavil prognozo, obakrat za 12 tekem.

SMUČANJE

Nagrajevanje 7. ZŠI

Na prisojnih pobočjih snega skorajda ni več. Leži le še tam, kjer sonce ne sije preveč močno. Zimski program SPDT je zato dejansko že zaključen. Zadnja točka bo le še nagrajevanje vseh smučarjev, ki so se izkazali na zadnjih igrah. Za to priložnost je društvo pripravilo lepo prireditev. Skupno bo razdelilo kar 131 kolajn ter 15 pokalov. Spominske kolajne bodo prejeli vsi tekmovalci kategorije «baby sprint» (tudi diskvalificirani). Udeleženci 1. dne ZŠI bodo prejeli za 1. mesto pokal, kolajne pa do 5. mesta v vsaki kategoriji. Tekmovalci 2. dne ZŠI pa bodo prejeli za prvih 5 mest v vsaki kategoriji kolajne. Prvi trije v moški in ženski kombinaciji bodo nagrajeni s pokalom. Pokal bo prejelo tudi zmagovito društvo 7. ZŠI, za 2. in 3. mesto pa bodo podelili priznanje.

Nagrajevanje se bo zaključilo s kratko filmsko reportažo o igrah. Vsa slovesnost bo v petek, 23. marca ob 20. uri v mali dvorani Kulturnega doma.

Del udeležencev okrogle mize na Proseku med razpravo o našem nogometu

DVOJE DOMAČIH 2 NOVOSTI AVTORJEV
Boris Pahor GRMADA V PRISTANU
Marij Čuk PESNIŠKI LIST
tržaška knjigarna TRST - Ul. sv. Frančiška 20 Telefon 61-792

TRST Ul. Boccaccio 3 Telefon 414161 POŽAR ARTEMIO
TOVORNI PREVOZI v vse kraje tudi v inozemstvo